

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพัน
ทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ปริญญานิพนธ์
ของ
พิชญาวดี กงบุราณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2551

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพัน
ทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ปริญญานิพนธ์
ของ
พิชญาวดี กงบุราณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพัน
ทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

บทคัดย่อ
ของ
พินิจาวดี กงบุราณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2551

พิชญาวดี กงบุราณ. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์*. ปริญญาานิพนธ์กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัด กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภูมิลำเนา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของกองพัน สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นพลทหารกองประจำการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ทั้ง 4 ผลัด 2 รุ่น คือ รุ่นปี 2549 ผลัดที่ 1 จำนวน 109 นาย ผลัดที่ 2 จำนวน 118 นาย รุ่นปี 2550 ผลัดที่ 1 จำนวน 102 นาย ผลัดที่ 2 จำนวน 129 นาย รวมทั้งหมด 448 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สถานภาพสมรส : คู่ (X_4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพของกองพัน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ สถานภาพสมรส : โสด (X_3) สุขภาพจิต (X_5) และความฉลาดทางอารมณ์ (X_7)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา : ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (X_1) ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา (X_2) บุคลิกภาพ (X_6) ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร (X_8) และภูมิลำเนา : ต่างจังหวัด (X_9)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์ (X_7) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13}) และบุคลิกภาพ (X_6) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้ร้อยละ 42.7

5. สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.170 + .541 X_{12} - .161 X_7 + .013 X_{13} + .006 X_6$$

5.2 สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .505X_{12} - .242X_7 + .191X_{13} + .153X_6$$

FACTORS AFFECTING ON ADJUSTMENT OF NEW PRIVATES
OF THE THIRD INFANTRY BATTALION OF THE FIRST INFANTRY
DIVISION OF THE KING'S OWN BODYGUARD, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

PITCHAYAWARDEE KONGBURAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

March 2008

Pitchayawardee Kongburan. (2008). *Factors Affecting on Adjustment of New Privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist.Prof.Dr.Pasana Chularut, Assoc.Prof.Waythanee Greethong.

The purposes of this research were to study factors affecting on adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok. These factors were divided into 3 dimensions, first of them was personal factor ; educational level, marital status, mental health, personality, emotional quotient , second of them was family factor ; habitat, family income and third of them was infantry environmental factor ; infantry environment, interpersonal relationship between new privates and their supervisors, interpersonal relationship between new privates and their colleagues.

The samples of 448 were new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok in the year 2006 – 2007. The instrument was questionnaires of factor affecting on adjustment of new privates. The data was analyzed by using the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows ;

1. There were significantly positive correlation between adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok and 5 factors : marital status : married ; (X_4) family income (X_{10}) infantry environment (X_{11}) interpersonal relationship between new privates and their supervisors (X_{12}) and interpersonal relationship between new privates and their colleagues (X_{13}) at .01 level.

2. There were significantly negative correlation between adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok and 3 factors : marital status : single (X_3), mental health (X_5) and emotional quotient (X_7) at .01 level.

3. There was no significantly correlation between adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok and 5 factors : educational level : under matthayom suksa (X_1) educational level : matthayom suksa or above matthayom suksa (X_2), personality(X_6) habitat: Bangkok (X_8) and habitat: provincial (X_9).

4. There were significantly 4 factors affecting on adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok, ranking from the most affecter to the least affecter, these were interpersonal relationship between new privates and their supervisors (X_{12}) , emotional quotient (X_7), interpersonal relationship between new privates and their colleagues (X_{13}) and personality (X_6). These factors could predict adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok about percentage of 42.7.

5. The significantly predicated equation of adjustment of new privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok were as follows :

5.1 In term of raw scores was :

$$\hat{Y} = 1.170 + .541 X_{12} - .161 X_7 + .013 X_{13} + .006 X_6$$

5.2 In term of standard scores was :

$$Z = .505X_{12} - .242X_7 + .191X_{13} + .153X_6$$

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพัน
ทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ของ
พิชญาวดี กงบุราณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ.2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. พาสนา จุลรัตน์)

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. พาสนา จุลรัตน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)]

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยบุคคลที่เกี่ยวกับตัวของผู้วิจัยอยู่มากมาย และบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะต้องขอบพระคุณเป็นอันดับแรกก็คือ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. พาสนา จุลรัตน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วณิ กริทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และรองศาสตราจารย์ดร.อารี พันธมณี กรรมการที่แต่งตั้งเพื่อสอบปากเปล่าที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่ให้คำแนะนำและกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอบคุณผู้บังคับกองพัน กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ สำหรับการอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และ ขอขอบคุณพลทหารกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณเพื่อนๆ จิตวิทยาทุกคน ปีการศึกษา 2549 ที่เป็นกำลังใจและมีความช่วยเหลือให้กันเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประสพชัย และ คุณแม่ปีติมน กงบุราณ ที่คอยให้ความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ คำชี้แนะ และให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้

ผลของความดีในการวิจัยครั้งนี้ขอมอบแด่ บิดามารดา และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้มอบความรัก มอบสติปัญญา และประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งหมดแก่ผู้วิจัย

พิชญาวดี กงบุราณ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	11
	สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	13
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	13
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	32
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า.....	34
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว.....	34
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา.....	34
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา.....	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา.....	34
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการสมรส.....	35
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการสมรส.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการสมรส.....	35
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต.....	36
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต.....	36
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต.....	37
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	38
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	40
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	42
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	44
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว.....	47
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิลำเนา.....	47
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิลำเนา.....	47
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิลำเนา.....	49
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว....	50
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว.....	50
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	
	ทางกายภาพของกองพัน.....	54
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของกองพัน....	54
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของกองพัน.....	54
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของกองพัน.....	58
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่	
	กองประจำการกับผู้ฝึก.....	58
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่	
	กองประจำการกับผู้ฝึก.....	58
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่	
	กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น.....	69
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่	
	กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น.....	69
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองพันทหารราบที่ 3 กรม ทหารราบที่ 1	
	มหาดเล็กรักษาพระองค์.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	77
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	77
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	104
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	108
อภิปรายผล.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	120
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก.....	132
ภาคผนวก ข.....	148
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	154

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ จำแนกตามการศึกษาสถานภาพ และภูมิลำเนา (N = 448).....	96
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ ลักษณะทางกายภาพของกองพัน สัมพันธภาพ ระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพ ระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น และการปรับตัว ของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์.....	98
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่ กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์.....	100
4	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ พลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์.....	102
5	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ.....	149
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพกองพัน.....	150
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง พลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น.....	151

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง พลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก.....	152
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่ กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์.....	153

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หน้าที่ของลูกผู้ชายไทยทุกคนต้องคัดเลือกเข้าเป็นพลทหารกองประจำการเมื่อมีอายุครบ 21 ปี ตามปกติจะเข้ารับราชการเป็นพลทหารกองประจำการเป็นเวลา 2 ปี จะปลดออกจากประจำการเป็นเข้าหลอมประชาชนทั่วไปให้เป็นบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นอย่างดี มีระเบียบวินัยที่ดี และมีโอกาสเป็นผู้นำชุมชน ซึ่งจะมีคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ พลทหารกองประจำการเมื่อรับราชการครบตามกำหนดแล้ว บางส่วนได้ผ่านการคัดเลือกจากกองทัพบกให้เข้ารับการศึกษาต่อที่โรงเรียนนายสิบทหารบกและเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับบรรจุเข้ารับราชการในกองทัพบกต่อไป(องค์การทหารผ่านศึก. 2547 : 14) การปรับตัวจากการเป็นพลเรือนไปเป็นพลทหารนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าพลทหารใหม่กองประจำการสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ก็จะคลายความวิตกกังวล บรรเทาความยุ่งยากใจทำให้สามารถรักษาคุณภาพของชีวิตได้ สามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองขณะที่กำลังอยู่ในกองพันได้อย่างเหมาะสม โดยพลทหารจะมีความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดสัมพันธอันดีระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการและบุคคลรอบข้าง รวมถึงสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปราศจากความคับข้องใจ

ความมุ่งหมายของการฝึกพลทหารกองประจำการ เพื่อให้พลทหารกองประจำการในทุกเหล่าของกองทัพบก ได้รับการฝึกศึกษาในวิชาการทหารเบื้องต้น เพื่อนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการรับการฝึกและศึกษาในหลักสูตรการฝึกเฉพาะหน้าที่ หรือการฝึกเป็นหน่วยต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับสภาพร่างกายและจิตใจเพื่อเปลี่ยนสภาพจากบุคคลพลเรือนมาเป็นทหารความแตกต่างในลักษณะของผู้รับการฝึก การฝึกทหารเป็นการพัฒนาบุคคล และสอนให้สามารถปฏิบัติงานเป็นชุดได้ ทหารภายในหน่วยหนึ่งย่อมจะมีความแตกต่างกันเพื่อที่จะให้ทำงานร่วมกันได้ ผู้บังคับบัญชาจะต้องทราบถึงความแตกต่างของบุคคลเหล่านั้น เพื่อใช้ลักษณะความแตกต่างให้เป็นประโยชน์ในการฝึก ผู้บังคับบัญชาหรือครูฝึกต้องเอาใจใส่ มีความเข้าใจในเรื่องนี้ จะช่วยทหารที่เข้ามาใหม่ให้คลายความ

เศร้าโศกเสียใจหรือคิดถึงบ้านกับมีกำลังใจรับการฝึกต่อไป (กรมยุทธศึกษาทหารบก. 2546 : 43) ด้วยเหตุนี้ผู้บังคับบัญชาต้องหมั่นชี้แจงง่ายๆ และสั้นๆ ว่าพลทหารใหม่กองประจำการจะต้องทำอะไรบ้างต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้พลทหารใหม่กองประจำการคลายความวิตกกังวลต่อชีวิตใหม่นี้ (กองทัพบก. 2538 : 22) ในขั้นต้นพลทหารใหม่กองประจำการจะได้รับการอบรมกฎระเบียบข้อบังคับคำสั่งภายในกรมกอง เพื่อให้พลทหารใหม่กองประจำการปรับตัวเองเข้ากับชีวิตทหารได้ เพื่อบรรลุมิตรภาพและมาตรฐานการฝึกที่กำหนดมากกว่าขั้นตอนการฝึกที่ต้องให้เป็นระเบียบปฏิบัติพร้อมกัน ปฏิบัติเหมือนกัน ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งที่บรรจุตามความชำนาญทางการทหาร ที่กำหนดไว้ของแต่ละเหล่าและตามที่หน่วยจะต้องนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงและฝึกเพื่อดำรงขีดความสามารถไว้โดยต่อเนื่อง (คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 1215/2546. : 1-9, 1-10)

มนุษย์ต้องมีการปรับตัวและปรับพฤติกรรมตนเอง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และสภาพแวดล้อมทางสังคม ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนใหญ่มักเป็นผลมาจากการปรับตัวที่ไม่ดีของบุคคล (Lazarus. 1969 : 17 – 21) ดังที่ กันยา สุวรรณแสง (2533 : 39) กล่าวว่า เคล็ดลับความสุขสบายของมนุษย์อยู่ที่ “ความสามารถในการปรับตัว” นอกจากนี้บุคคลที่จะสามารถปรับตัวได้ดีนั้น มิใช่ผู้ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้กล้าเผชิญปัญหา อุปสรรคและความยุ่งยากในชีวิตได้อย่างมีสติตลอดจนเป็นผู้ที่เผชิญทั้งความสุข ความทุกข์ในชีวิต ปัญหาต่างๆ ของการปรับตัว อาจมีสาเหตุที่แตกต่างกันไป ดังที่ โคลแมน และแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 71 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1974) ได้กล่าวว่า สาเหตุบางประการ หรืออาจมีสาเหตุมาจากที่บุคคลต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความกดดัน และเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา ไม่ว่าทั้งปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากตัวบุคคล หรือปัญหาที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม โดยทั่วไป บุคคลก็พยายามปรับตัวต่อสภาพที่เป็นปัญหาที่เขา กำลังเผชิญอยู่นั้น เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความวุ่นวายใจ และความกังวลใจค่อยๆ คลี่คลายลงดังนั้นการปรับตัวจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ด้วยเหตุที่มนุษย์ทุกคนไม่สามารถตอบสนองความต้องการทุกอย่างของตนได้ ความรู้สึกขัดแย้ง ผิดหวัง สับสน ว้าวุ่นใจ และความเคร่งเครียดจากการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในชีวิตจึงเกิดขึ้น การปรับตัวจะช่วยบรรเทาความยุ่งยากทางใจให้เบาบางลงจนสามารถรักษาคุณภาพของชีวิตได้ (นิภา นิธยาน. 2520 : 14)

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้อาศัยอยู่ที่กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ เป็นระยะเวลา 23 ปี ได้สังเกตพลทหารใหม่กองประจำการ พบว่า มีการหนีทหาร มีการกระทำผิดกฎระเบียบข้อบังคับในระหว่างการฝึกทหารใหม่โดยไม่เข้าใจ ในแบบธรรมเนียมทหาร การแต่งกายที่ไม่สุภาพเรียบร้อยของพลทหารใหม่กองประจำการและการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น โดยมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกตามแต่ละ จังหวัดของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา (พันโท วันฉัตร แสงสว่าง. สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม. 2550) เรื่องปัญหาของพลทหารใหม่กองประจำการในการฝึกทหารใหม่ของกองร้อยอาวุธเบาที่ 3 พบว่าส่วนใหญ่ พลทหารใหม่กองประจำการมีปัญหาในด้านการปรับตัวกับเพื่อนร่วมรุ่น ปัญหาด้านกฎระเบียบ การปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมทหาร ปัญหาระหว่างผู้ฝึกทหารใหม่กับพลทหารใหม่กองประจำการ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทหารใหม่ตามตารางการฝึก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการ ใช้แบบสอบถามปลายเปิด 2 ข้อ สอบถามพลทหารใหม่กองประจำการ กองร้อยอาวุธเบาที่ 3 กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 ใหม่กองประจำการ กองร้อยอาวุธเบาที่ 3 กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ จำนวน 100 คน โดยใช้คำถามดังต่อไปนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ท่านคิดว่าขณะที่ท่านฝึกทหารใหม่ ท่านมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามี คือ ปัญหาใด”

จากการศึกษาพบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ มีปัญหาดังนี้ปัญหาด้านการฝึก จำนวนผู้ตอบ 35 คน จาก 100 คน คิดเป็น ร้อยละ 35 ได้แก่ เกิดความเครียดและอาการเจ็บป่วย ไม่สามารถทำตามคำสั่งได้ ได้รับความกดดันทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่มีเวลาพักผ่อน ปัญหาด้านสังคม จำนวนผู้ตอบ 33 คน จาก 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ได้แก่ เข้ากับเพื่อนร่วมรุ่นไม่ได้ เข้ากับรุ่นพี่ไม่ได้ เข้ากับผู้บังคับบัญชาไม่ได้ ปัญหาด้านส่วนตัว จำนวนผู้ตอบ 19 คน จาก 100 คน คิดเป็นร้อยละ 19 ได้แก่ มีปัญหาสุขภาพรับประทานอาหารได้น้อย และปัญหาด้านสภาพแวดล้อม จำนวนผู้ตอบ 13 คน จาก 100 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ได้แก่ สถานที่ฝึกและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “ท่านคิดว่าปัญหาของท่านในขณะที่ฝึกทหารใหม่เกิดจากสาเหตุใด”

จากการศึกษาพบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ ที่มีปัญหาด้านการฝึก ได้แก่ เกิดความเครียด และอาการเจ็บป่วย เนื่องจากฝึกหนักเกินไป ไม่สามารถทำตามคำสั่งได้เนื่องจากไม่เข้าใจสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ ได้รับความกดดันทั้งทางร่างกายและจิตใจ เนื่องจากมีบทลงโทษที่เข้มงวดเกินไป ไม่มีเวลาพักผ่อนเนื่องจากใช้เวลาในการฝึกมากเกินไป ปัญหาด้านสังคม ได้แก่ เข้ากับเพื่อนร่วมรุ่นไม่ได้ เนื่องจาก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกัน การสื่อสารที่ใช้ภาษาถิ่นแตกต่างกัน ขนบธรรมเนียมประจำถิ่นที่แตกต่างกัน เข้ากับรุ่นพี่ไม่ได้เนื่องจาก ไม่คุ้นเคยกับธรรมเนียมทหารที่ต้องเคารพรุ่นพี่ โดนรุ่นพี่แกล้ง เข้ากับผู้บังคับบัญชาไม่ได้ เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับธรรมเนียมทหารที่ต้องรับฟังคำสั่ง ต้องอยู่ในกฎระเบียบตลอดเวลา และ มีการลงโทษที่รุนแรง ปัญหาด้านส่วนตัว ได้แก่ มีปัญหาสุขภาพ ปัญหาครอบครัวเนื่องจากเป็นห่วงบุพการี ภรรยาและลูก รับประทานอาหารได้น้อยเนื่องจากอาหารไม่ถูกปาก อาหารไม่เพียงพอ ต้องรับประทานอย่างเร่งรีบ และปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ สถานที่ฝึกและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ห้องน้ำเป็นห้องน้ำรวม ห้องน้ำไม่สะอาด เตียนนอนเล็กเกินไป เตียนนอนสกปรก ต้องนอนรวมกันเป็นจำนวนมาก อากาศร้อนจัด

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์มีปัญหาด้านการฝึกมากที่สุด เพราะพลทหารใหม่กองประจำการยังไม่คุ้นเคยกับกฎระเบียบข้อบังคับและภาระหน้าที่ในการฝึกซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ต้องได้รับความกดดันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการฝึก จึงทำให้เกิดความไม่สบายใจหรือความคับข้องใจ ดังที่ วารินทร์ สายโอบเอื้อ และ สุนีย์ ธีตากร (2522) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวว่าเกิดจากมนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้อาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องจากตัวเองหรือผู้อื่นมีผลทำให้เกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจ หรือความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำการใดสิ่งหนึ่งตามความต้องการของตนเอง ทำให้เกิดความขัดแย้งในใจ

การปรับตัวของพลทหารใหม่ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเปลี่ยนสภาพจากพลเรือนมาเป็นทหาร ถ้าพลทหารใหม่สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมก็จะสามารถอยู่ในกองทัพได้อย่างมีความสุข ถ้าเผชิญกับปัญหา อุปสรรค และความยุ่งยากในชีวิตได้อย่างมีสติ ตลอดจนเป็นผู้ที่เผชิญทั้งความสุข ความทุกข์ในชีวิต เมื่อพลทหารมีความสุขแล้วก็จะสามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ จะส่งผลให้กองทัพสามารถพัฒนาไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่ กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับกองร้อย และของครูฝึกกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ในการวางนโยบาย เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือให้พลทหารใหม่สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพลทหารใหม่กองประจำการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ทั้ง 4 ผลัด 2 รุ่น คือ รุ่นปี 2549 ผลัดที่ 1 จำนวน 109 นาย ผลัดที่ 2 จำนวน 118 นาย และรุ่นปี 2550 ผลัดที่ 1 จำนวน 102 นาย ผลัดที่ 2 จำนวน 129 นาย รวมทั้งหมด 448 นาย ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 ระดับการศึกษา

1.1.2 สถานภาพสมรส

1.1.3 สุขภาพจิต

1.1.4 บุคลิกภาพ

1.1.5 ความฉลาดทางอารมณ์

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 ภูมิฐานะ

1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน ได้แก่

1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของกองพัน

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

2. ตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของพลทหารใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัวของพลทหารใหม่ หมายถึง ความสามารถของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 ในการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ยอมรับและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองขณะที่กำลังอยู่ในกองพันได้อย่างเหมาะสม โดยพลทหารใหม่จะมีความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดสัมพันธอันดีระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการและบุคคลรอบข้าง รวมถึงสามารถใช้ชีวิตของการอยู่ในกองพัน ได้อย่างเหมาะสม

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของพลทหารใหม่ หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในกองพัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพ และสุขภาพจิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ระดับการศึกษา ได้แก่

2.1.1.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

2.1.1.2 มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา

2.1.2 สถานภาพการสมรส ได้แก่

2.1.2.1 โสด

2.1.2.2 คู่

2.1.2.3 หม้าย หรือหย่าหรือแยกกันอยู่

2.1.3 สุขภาพจิต หมายถึง ภาวะความสมบูรณ์ทางจิตใจของพลทหารใหม่กองประจำการที่มีต่อตนเองและผู้อื่น โดยสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ โดยวัดได้จากการใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ 30 (Thai GHQ 30 – Thai General Health Questionnaires 30)

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะที่เฉพาะหรือพฤติกรรมโดยรวมของพลทหารใหม่ กองประจำการที่แสดงออกมาหรือตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้พลทหารใหม่กองประจำการนั้นมีบุคลิกภาพที่แตกต่างจากบุคคลอื่น บุคลิกภาพที่ทำการวิจัยครั้งนี้ ได้จำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ดังนี้

2.1.4.1 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีบุคลิกภาพสนใจในตนเอง เชื้อมั่นในความนึกคิดของตนเองมาก คิดถึงตนเองเป็นสำคัญ ไม่ชอบติดต่อกับหาสมาคมกับใคร ชอบอยู่คนเดียว มีอารมณ์มั่นคง ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและเก็บความรู้สึกเก่ง

2.1.4.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีบุคลิกลักษณะสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความสุขที่ได้คบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อน ชอบการเคลื่อนไหวและชอบทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า

2.1.5 ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของพลทหารใหม่กองประจำการในการตระหนักรู้ภาวะอารมณ์ของตน และสามารถจัดการกับภาวะอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภูมิลำเนา และ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่เกิดหรือที่อยู่เดิมของพลทหารใหม่กองประจำการ ได้แก่

2.2.1.1 ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

2.2.1.2 ภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด

2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของครอบครัวที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน

2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในกองพัน ทั้งภายในห้องเรียน สนามฝึกและที่อยู่อาศัยของพลทหารใหม่กองประจำการ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของกองพัน สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก และสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพของกองพัน หมายถึง สภาพแวดล้อมของกองพัน ที่มีผลต่อพลทหารใหม่กองประจำการ ได้แก่ พื้นที่การฝึกและสนามฝึก เครื่องช่วยฝึก สื่ออุปกรณ์ทางการฝึก และที่อยู่อาศัยของพลทหารใหม่กองประจำการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1.1 พื้นที่การฝึกและสนามฝึกทหารใหม่ ได้แก่ การถ่ายเทอากาศของพื้นที่การฝึกและสนามฝึกทหารใหม่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยปลอดภัยภายในสนามฝึก ขนาดของพื้นที่การฝึกและสนามฝึกเมื่อเทียบกับจำนวนพลทหารใหม่กองประจำการ

2.3.1.2 เครื่องช่วยฝึก ได้แก่ ปริมาณของสื่อและอุปกรณ์การฝึกเมื่อเทียบกับพลทหารใหม่กองประจำการ ความทันสมัยและคุณภาพการใช้งาน

2.3.1.3 ที่อยู่อาศัย ได้แก่ สถานที่ที่พลทหารใหม่กองประจำการทำกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการฝึก ซึ่งประกอบด้วย ห้องน้ำ ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก หมายถึง การปฏิบัติตนของพลทหารใหม่กองประจำการต่อผู้ฝึก และการปฏิบัติตนของผู้ฝึกต่อพลทหารใหม่กองประจำการทั้งภายในและภายนอกสถานที่ฝึก เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.3.2.1 การปฏิบัติตนของพลทหารใหม่กองประจำการต่อผู้ฝึกทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ฝึก ได้แก่ การให้ความเคารพเชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจปฏิบัติตามที่ผู้ฝึกทหารใหม่สั่งสอน ชักถาม แสดงความคิดเห็นด้านการฝึก ให้ความร่วมมือในการฝึกและปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดการขอคำปรึกษาทั้งในด้านการฝึกทหารใหม่และด้านส่วนตัว และการยอมรับนับถือเชื่อฟังคำสั่งอย่างเคร่งครัด

2.3.2.2 การปฏิบัติตนของผู้ฝึกต่อพลทหารใหม่กองประจำการทั้งภายใน และภายนอกสถานที่ฝึก ได้แก่ การให้ความเอาใจใส่ มีเมตตา สนใจ ชักถาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้คำปรึกษาทั้งในเรื่องส่วนตัว และเรื่องการฝึกพลทหารใหม่

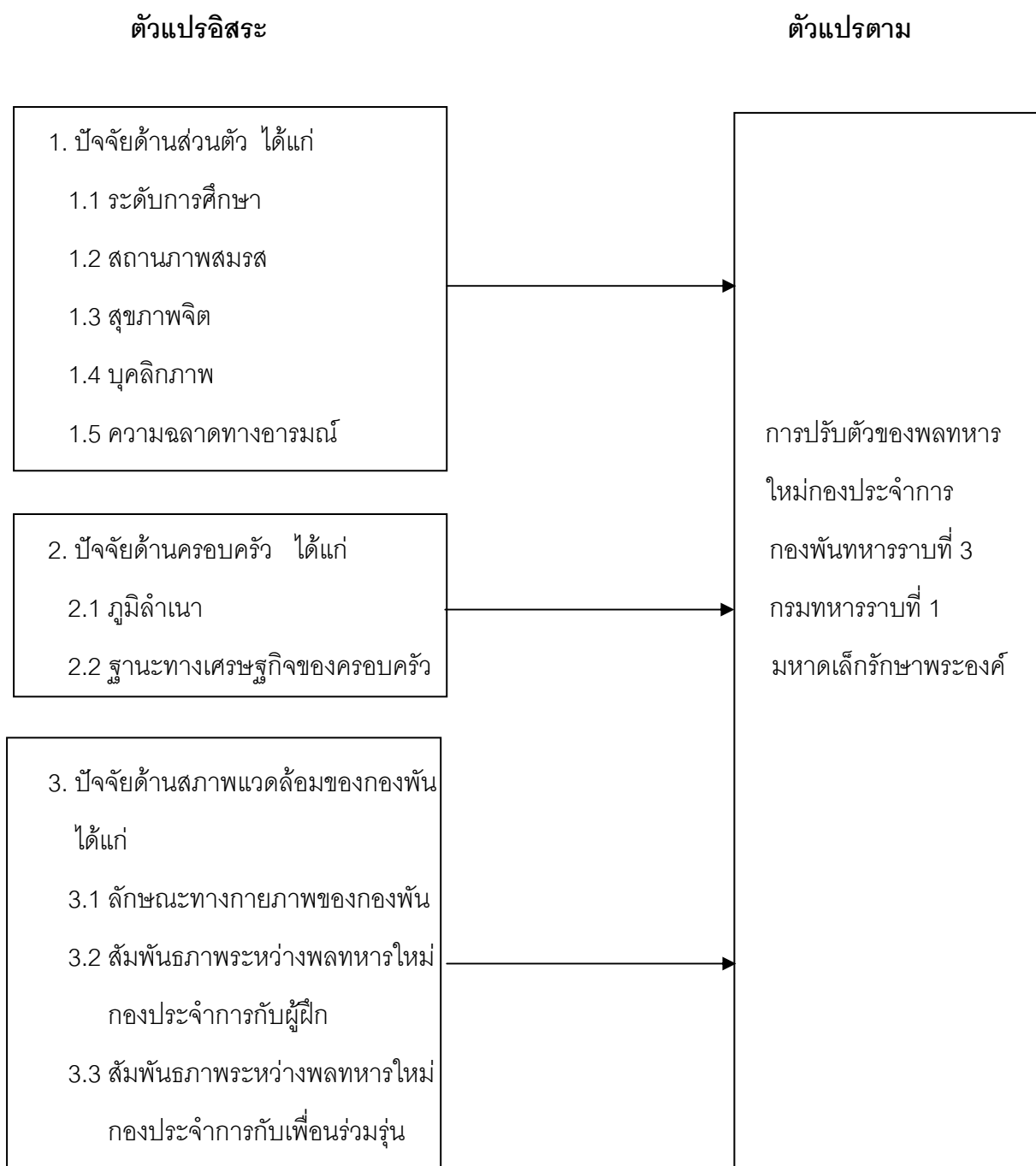
2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น หมายถึง การปฏิบัติตนของพลทหารใหม่กองประจำการและเพื่อนร่วมรุ่นที่ปฏิบัติต่อกัน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใยซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความใกล้ชิดสนิทสนม และทำการฝึกทหารใหม่ร่วมกัน ด้วยความสามัคคีกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.3.4 พลทหารใหม่กองประจำการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการตรวจเลือกเข้าเป็น พลทหารกองประจำการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2.3.5 กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ คือ กองกำลัง ทหารรักษาวั้ง มีภารกิจทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านกำลังพล ด้านการข่าว ด้านยุทธการ ด้านการส่งกำลัง บำรุง ด้านกิจกรรมพลเรือน โดยมีที่ตั้งอยู่ที่ 147 ถนนพระราม 5 แขวงถนนนครไชยศรี ดุสิต กรุงเทพฯ

10300

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สุขภาพจิต บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภูมิลำเนาและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของกองพัน

สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการ กับเพื่อนร่วมรุ่น ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ผู้วิชัยจึงตั้งสมมติฐานการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัว
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1.1 ความหมายของการปรับตัว

ลาซารัส (ออร์พินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ 2532 : 6 ; อ้างอิงจาก Lazarus. 1969) ได้ให้ทัศคติเกี่ยวกับเรื่องของการปรับตัว (Adjustment) ว่ามีจุดเริ่มต้นมาจากการปรับตัวทางชีววิทยา เรียกว่า Adaptation ซึ่งเป็นความคิดพื้นฐานทางทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ล ดาร์วิน ที่เชื่อว่าเผ่าพันธุ์ที่แข็งแรงเท่านั้นจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ และสามารถดำรงเผ่าพันธุ์อยู่ได้ นักจิตวิทยาได้ยืมเอาความคิดนี้มาใช้แล้วใช้คำว่า Adjustment แทนคำว่า Adaptation นอกจากนั้น ลาซารัส ยังกล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาเรื่องการปรับตัวว่า ก็เพื่อที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมอันเป็นผลเนื่องมาจากการปรับตัวไม่ดี คือ มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นเอง

โคลแมน และแฮมเมน (Coleman and Hammen. 1981 : 69) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่จะพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนกระทั่งบุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวได้ บุคคลนั้นก็จะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

ฮาร์เบอร์และรันยอน (Haber and Runyon. 1984 : 4-6) ได้อธิบายและให้คำจำกัดความของการปรับตัวไว้ว่า พฤติกรรมการปรับตัว (Adjustment) เป็นกระบวนการที่บุคคลที่จะแก้ไขผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ โดยการแสวงหาวิถีทางที่จะตอบสนองความต้องการของตน ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางกายหรือทางจิตใจ ซึ่งบุคคลนั้นจะต้องปรับปรุงพฤติกรรมของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ

มาร์ติน และออสบอร์น (Martin and Osborn. 1989 : 2) ได้อธิบายและให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัวเป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีทางของพฤติกรรมของตนเอง เพื่อการตอบสนองให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 180) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความสามารถที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคม หรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ

สุรางค์ จันทน์เอม (2527 : 84) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางในสิ่งแวดล้อมของตน เมื่อมนุษย์ได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการแล้ว ความตึงเครียดต่างๆ ก็ย่อมคลายลงไป

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ (2532 : 7) ได้ให้ความหมายของการปรับตัว ว่า หมายถึง การปรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง

ฉวี วิชญเนติชัย (2537 : 4) ได้ให้ความหมายของการปรับตัว ว่า หมายถึง การปรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2545 : 64) ได้กล่าวว่า การปรับตัว คือ การที่บุคคลสามารถสร้างหรือขัดเกลากฎพฤติกรรมให้เข้ากับแบบแผนของสังคม หรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งกายและจิตใจ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวแล้วและสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุขแสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง ทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.1.2 แนวคิดและทฤษฎีการปรับตัว

รอยเจอร์ส (Roy. 1976 : 135-138) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีการปรับตัว โดยรอยมีความเชื่อว่า “บุคคลเป็นระบบการปรับตัวระบบหนึ่ง” ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในตัวเองและภายนอกตัวเองตลอดเวลา สิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของรอย คือ ทุกสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ที่อยู่รอบตัวบุคคล สิ่งแวดล้อมจัดเป็นตัวป้อนเข้า (Input) ที่ส่งไปที่ระบบการปรับตัว ซึ่งรอยได้จัดแบ่งสิ่งแวดล้อมซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้บุคคลปรับตัวออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. สิ่งเร้าตรง (Focal Stimuli) คือ สิ่งเร้าที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่โดยตรง และมีความสำคัญมาก เป็นสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวทันที เช่น ความเจ็บป่วยที่กำลังเป็นอยู่ เป็นต้น

2. สิ่งเร้าร่วม (Contextual Stimuli) คือ สิ่งเร้าอื่นๆ ที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมนอกเหนือจากสิ่งเร้าตรง และมีผลกระทบต่อบุคคลเช่นกัน เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว เป็นต้น

3. สิ่งเร้าแฝง (Residual Stimuli) คือ ลักษณะเฉพาะของตัวบุคคล ได้แก่ ความเชื่อทัศนคติ อุปนิสัย ประสบการณ์เดิม และการดำเนินชีวิต เป็นต้น

เมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าดังกล่าวแล้ว บุคคลจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. กลไกการควบคุม (Regulation Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดขึ้นอัตโนมัติ โดยที่บุคคลไม่รู้สึกรู้สีกตัว เป็นการทำงานร่วมกันของระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ การรับรู้ และการตอบสนอง เพื่อที่จะควบคุมการทำงานของร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล

2. กลไกการรับรู้ (Cognitive Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตสังคมที่บุคคลใช้ในการปรับตัวต่อภาวะเครียด บุคคลจะเรียนรู้การปรับตัวในส่วนนี้จากทักษะการเข้าสังคม ประสบการณ์ การปรับตัวในส่วนนี้เป็นการทำงานทางสมองในระดับที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจำจาด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการแสดงอารมณ์ เช่น บุคคลมีการเรียนรู้ว่าเมื่อโกรธควรแสดงพฤติกรรมอย่างไร จึงจะเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น

กลไกการปรับตัวทั้ง 2 ส่วน จะเกิดขึ้นควบคู่กันเสมอ ทำงานร่วมกันเสมือนเป็นหน่วยเดียวกัน โดยมีการรับรู้เป็นสื่อกลางและทำให้บุคคลมีการแสดงออกในพฤติกรรม 4 ด้านคือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการทางสรีระ (Physiological Need) มีพื้นฐานมาจากความต้องการความมั่นคงทางด้านร่างกาย ซึ่งครอบคลุมความต้องการพื้นฐาน (Basic Needs) อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การออกกำลังกาย การพักผ่อน และการระบาย การป้องกันอันตรายของร่างกาย การควบคุมเกี่ยวกับความรู้สึก การทำงานของระบบประสาทและการทำงานของต่อมไร้ท่อ เป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิตในภาวะปกติสุข คือ ความพอดี ซึ่งมนุษย์พยายามจะปรับเพื่อรักษาสสมดุลนั้น

2. พฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self Concept) เป็นพฤติกรรมปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการความมั่นคงทางด้านจิตใจ ซึ่งอันเกิดจากความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หากบุคคลมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองตามความเป็นจริง มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าของตนเอง ย่อมปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ มองตนเองไร้ค่าและไม่ยอมรับความจริง จะก่อให้เกิดอุปสรรคและขัดขวางความสามารถในการดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ ตลอดจนก่อให้เกิดความเจ็บป่วยเป็นโรคได้

3. พฤติกรรมการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role Function) เป็นพฤติกรรมการปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการและคงไว้ ซึ่งความมั่นคงทางสังคม เป็นการกระทำของบุคคลตามหน้าที่ที่สังคมคาดหวังสำหรับบทบาทของบุคคลนั้น ในสถานการณ์ใดก็ตามบุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้ บุคคลจะต้องมีการปรับตัว เพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติ จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. พฤติกรรมการปรับตัวด้านการพึ่งพากันและกัน (Interdependence Mode) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลในอันที่จะคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากคนเราต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยกันและกัน ความพอเหมาะระหว่างการพึ่งพาตนเอง การพึ่งผู้อื่น และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพา มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจและสังคม

รอเจอร์ส (Rogers. 1967 : 108) ได้พิจารณาการปรับตัวในแง่การปรับตัวภายในตนเอง โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆ รอบตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และการมีการปะทะสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดเป็นตัวเรา (Self) หรือ “โครงสร้างของตน” ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะความสามารถของตน บทบาทต่างๆ ของตนในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทักษะและค่านิยมต่างๆ ของตัวเรา ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ บุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี ก็คือบุคคลที่สามารถปรับปรุงการมองตนเองหรืออัตมโนทัศน์ให้สอดคล้องกับประสบการณ์ ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้คือบุคคลที่ไม่ยอมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการมองตนเองหรืออัตมโนทัศน์เป็นลักษณะของบุคคลแบบยึดติดแน่น และจะทำให้ไม่สอดคล้องกันระหว่างการมองตนเองกับประสบการณ์ จึงทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถจะปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงได้ ในที่สุดก็ต้องใช้กลไกในการป้องกันตนเอง ซึ่งเป็นบุคลิกลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ ดังนั้นบุคคลที่ปรับตัวได้จะมองตนเองได้ตรงกับตนจริง ยอมรับตนเองได้ตามความเป็นจริง แต่บุคคลที่ปรับตัวไม่ได้จะยึดเอาตนในอุดมคติว่าเป็นตนจริง

ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2524 : 10-12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการปรับตัวของอิริคสัน ว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการปรับตัวคือ ความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องแวดล้อมในช่วงนั้นๆ ครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางพื้นฐานทางจิตใจให้แก่บุคคลตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นมา ความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวของบุคคล เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ทางความรู้ ความสามารถ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การที่บุคคลจะปรับตัวได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นที่มีต่อผู้แวดล้อมรอบตนเอง อีกทั้งความสามารถในการปรับตัวได้ดีในขั้นก่อนจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวในขั้นต่อไปด้วย นอกจากนี้อิริคสันยังกล่าวว่า เด็กต้องปรับเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระและสังคม ประกอบกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและพื้นฐานทางจิตใจแต่เดิมของเด็ก ซึ่งจะส่งผลร่วมกันต่อความสามารถในการปรับตัวของบุคคลในแต่ละช่วงอายุ

จากทฤษฎีการปรับตัวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดที่จะศึกษาการปรับตัวของพลทหารใหม่ กองประจำการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ตามทฤษฎีของรอยที่ เปรียบสิ่งแวดล้อมเป็นเสมือนสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้บุคคลต้องปรับตัว สิ่งเร้าได้แก่ อายุ สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลรอบข้าง ลักษณะของครอบครัว เป็นต้น และทฤษฎีของอิริคสัน ที่ได้กล่าวว่าการปรับตัวที่ดีของบุคคลขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคล นั้นที่มีต่อผู้แวดล้อมรอบตนเอง รวมทั้งทฤษฎีของรอยเจอร์ส ซึ่งได้กล่าวว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ดีคือบุคคล ที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตาม ความเป็นจริงโดยนำมาจัดให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน

อย่างไรก็ตามปัญหาการปรับตัวเป็นปัญหาอีกแง่มุมหนึ่งที่สร้างความกดดันให้แก่ชีวิตซึ่ง บุคคลจะต้องพยายามแก้ไขปรับปรุงสภาวะที่ต้องประสบด้วยตนเอง และอีกส่วนหนึ่งอาจต้องอาศัย การหนุนช่วยจากแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีความสุข

1.1.3 องค์ประกอบของการปรับตัว

มูลี(Mouly. 1968 : unpagged) กล่าวว่า การปรับตัวที่ดี น่าจะประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการรับรู้และสติปัญญา การปรับตัวดีนั้น หมายถึง ประสิทธิภาพในการจัดการ กับสถานการณ์ต่างๆ โดยอาศัยความสามารถในการเปลี่ยนแปลงบทบาท และความสามารถที่จะ แยกแยะสิ่งสำคัญออกจากสิ่งไม่สำคัญ การปรับตัวที่ดีนั้นสัมพันธ์โดยตรงกับการรับรู้ตามความเป็น จริง โดยเปิดรับประสบการณ์และการรับรู้โดยปราศจากการบิดเบือน
2. ด้านส่วนตัว บุคคลที่มีการปรับตัวดี จะยอมรับตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถ ของตนเอง
3. ด้านสังคม บุคคลที่มีปรับตัวดีจะมีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น จะคล้อย ตามสังคม โดยที่พฤติกรรมนั้นจะต้องอยู่บนรากฐานของเหตุผลและความถูกต้อง
4. ด้านอารมณ์ บุคคลที่ปรับตัวดีจะอยู่อย่างสงบสุข มีความชื่นชมกับชีวิต มีความ แจ่มใสเบิกบาน อารมณ์ขัน มีความคิดสร้างสรรค์
5. ด้านการบรรลุถึงสัจการแห่งตน บุคคลที่มีปรับตัวดีจะมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเอง และปรับตนเองเพื่อบรรลุถึงสัจการแห่งตนอยู่เสมอ

เฮอร์ลอค (ออร์พินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์. 2532 : 7 ; อ้างอิงจาก Hurlock. 1978)

กล่าวถึงการปรับตัวและการปรับตัวทางสังคมว่า ถ้าเด็กมีการปรับตัวดีจะมีลักษณะการยอมรับสภาพของตนเอง มีความเชื่อมั่นตนเองว่าสามารถจะช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีวิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี โดยลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีในทัศนะของเฮอร์ลอค ประกอบด้วย

1. การแสดงออก (Overt Performance) ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นเหมาะสมกับความคาดหวังของกลุ่ม อายุ และระดับของพัฒนาการแล้วก็เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
2. สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลได้ทุกกลุ่ม
3. มีทัศนคติที่ดีต่อคนอื่น
4. มีความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเป็นอยู่

จากข้อความดังกล่าว พอสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้เป็นไปได้ด้วยดี บุคคลผู้นั้นต้องประกอบด้วยคุณลักษณะหลายๆ อย่างดังกล่าวรวมอยู่ในตัว ซึ่งช่วยให้สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ต่างๆ ที่ดีและร้ายในชีวิต และสามารถใช้ศิลปะในการสร้างสรรค์ ช่วยผสมผสานความต้องการเป็นตัวของตนเองกับข้อเรียกร้องของสังคม เพื่อให้ชีวิตที่กลมกลืนปราศจากข้อขัดแย้งได้ในที่สุด

1.1.4 สาเหตุของการปรับตัว

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ธีดากร (2522 : 159-160) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว ว่าอาจเกิดจาก

1. มนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจ

สำหรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์นั้น มาสโลว์ (Maslow. 1954 : 80 – 92) ได้แบ่งเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1.1 ความต้องการด้านร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหายน้ำ อากาศ การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน ความต้องการในการป้องกันความร้อนหนาว

1.2 ความต้องการความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่นมั่นคงการปกป้องคุ้มครองจากผู้อื่น

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ได้แก่ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย สถานะทางสังคม การยอมรับนับถือ และการยอมรับทางสังคม

1.5 ความต้องการสัจจะแห่งตน ได้แก่ การเข้าใจตนเองอย่างทอ่งแท้ ความเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังความสามารถของตนเองให้เต็มที่เพื่อ อกุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่มวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการที่เกี่ยวกับชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. ความขัดแย้ง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่ง หนึ่งตามความต้องการของตนเอง ความขัดแย้งจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 ทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ ตนเองชอบเท่าๆกัน ตั้งแต่ 2 – 3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งต้องเลือกมากกว่าจะเลือกได้ก็ต้อง ใช้เวลานาน แม้เลือกแล้วยังเสียดาย สิ่งที่ไม่สามารถจะเลือก

2.2 ทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่บุคคลต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่ ถูกใจ ตั้งแต่ 2 – 3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ได้แต่เมื่อเลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านั้น บุคคลไม่ชอบไม่ถูกใจเลย แต่ก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ทางบวกและทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรณีสิ่งต่างๆ หรือบุคคล หรือสัตว์ที่ต้องการเลือกนั้น มีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่าๆ กัน ทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 181 – 182) สรุปสาเหตุของการปรับตัวไว้ดังนี้

1. แรงขับและความต้องการ (Drive and Needs) ในชีวิตของบุคคลมีความต้องการ เป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย (Physical Needs) และความต้องการทางจิต (Psychological Needs) ความต้องการทั้งสองนี้ทำให้เกิดแรงขับ (Drive) เช่น เกิดความหิวเป็นแรงขับให้มนุษย์ดิ้นรน แสวงหาเพื่อสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองความต้องการ ไม่ สามารถบำบัดความอยากได้ ร่างกายจะแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้คลายจาก

ความกระวนกระวาย อันเนื่องมาจากความอยาก พฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อผ่อนคลายความทรมาน
รายนี้เรียกว่า “การปรับตัว”

2. แรงกระตุ้นจากสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว หรือการที่
สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาในการปรับตัวให้ทันตามภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
เช่น ราคาสิ่งของแพงขึ้น แฟชั่นแต่งกาย การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุต่างก็กระตุ้นให้
มนุษย์วิ่งตามตลอดเวลาต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคม มีปัญหาเดินแถวกันมาให้เกิดตลอดเวลา
ถ้าแก้ได้ก็มีความสุข แต่ถ้าแก้ไม่ได้ก็เกิดความคับข้องใจกระวนกระวายใจจึงหาทางปรับตัวโดยวิธีการ
ต่างๆ

3. เจตคติ ความสนใจ จุดหมายของชีวิตของตนเองเปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องปรับ
พฤติกรรมจากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับตัวของบุคคลมีสาเหตุมาจากตัวเอง และ
สิ่งแวดล้อมในอันที่จะสนองตอบความต้องการเบื้องต้นที่สำคัญ ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย
ความต้องการทางจิตใจ และความต้องการทางสังคม ซึ่งในความต้องการของบุคคลนั้นบางครั้งก็ได้รับ
การตอบสนองความต้องการ บุคคลก็จะเกิดความสุข ความสบายใจ แต่ถ้าไม่ได้รับตอบสนองความ
ต้องการจะทำให้บุคคลนั้นๆ เกิดความเครียด ความวิตกกังวล เสียใจและทุกข์ใจ และเมื่อมีปัญหา
บุคคลจะใช้วิธีการปรับตัวต่างๆ เข้ามาแก้ปัญหา อาจจะใช้กลไกป้องกันตัวเองและวิธีการปรับตัวอื่นๆ
ที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่าเหมาะสม เพื่อผ่อนคลายสภาวะของจิตใจให้เบาบางลง

1.1.5 กระบวนการปรับตัว

นิภา นิธยาน (2530 : 78) กล่าวถึง กระบวนการปรับตัวว่า หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ที่
คนเรากระทำเพื่อตอบสนองความต้องการทางสรีระแรงขับและแรงจูงใจต่างๆ ที่รวมเรียกว่า ข้อ
เรียกร้องภายในและข้อเรียกร้องภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับสิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 192) ซึ่งได้
กล่าวถึง กระบวนการปรับตัวไว้ ดังนี้

ลักขณา สิริวัฒน์ (2545 : 65) ได้กล่าวถึงระดับของกระบวนการปรับตัวและลักษณะของ
กระบวนการปรับตัว ดังนี้

1. ระดับของกระบวนการปรับตัว สำหรับกระบวนการปรับตัวที่เกิดขึ้นใน
ชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลนั้นแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1.1 การปรับตัวที่เรารู้ตัว (Conscious Attempt of Adjustment) การปรับตัวแบบนี้สามารถทำได้ 2 ทาง คือ

1.1.1 โดยเพิ่มความพยายามให้มากขึ้น เพื่อให้ชนะอุปสรรคหรือความยุ่งยากต่างๆ ที่เกิดขึ้นและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.1.2 โดยการเปลี่ยนเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้สูงมากเกินไปหรือเป้าหมายที่บุคคลนั้นทราบหรือตระหนักว่าเขาไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้เขาจะเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ที่คาดว่าจะเอาชนะได้

1.2 การปรับตัวที่กระทำไปโดยไม่รู้ตัว (Unconscious Attempt of Adjustment) การปรับตัวแบบนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นทางออกอย่างหนึ่งของบุคคลเมื่อเกิดความคับข้องใจ หรือความขัดแย้งในใจ หรือเมื่อเผชิญปัญหาแล้วแก้ปัญหาไม่ได้ เขาก็จะหาทางออกด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งกลวิธีในการปรับตัวในลักษณะดังกล่าว เรียกว่า กลไกทางจิต (Mental Mechanism) หรือกลไกป้องกันตน (Self-defense Mechanism) กลไกดังกล่าวบุคคลใช้เพื่อการรักษาหรือคุ้มครองตนเองไม่ให้เสียหายหรือศักดิ์ศรีนั่นเอง เพื่อไม่ให้เกิดความวิตกกังวล

2. ลักษณะกระบวนการปรับตัว สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การปรับตัวที่สมบูรณ (Integrative Adjustment) เป็นลักษณะของการปรับตัวที่บุคคลประสบปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ แล้วสามารถแก้ปัญหาได้ และเมื่อแก้ปัญหาได้แล้วทำให้ตนเองเกิดความไม่สบายใจ ไม่มีข้อข้องใจเหลืออยู่

2.2 การปรับตัวที่ไม่สมบูรณ (Non-integrative Adjustment) เป็นการปรับตัวที่บุคคลประสบปัญหาหรืออุปสรรคแล้วไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ แต่เขาอาจมีวิธีทำให้คลายเครียดภายในใจ หรือความวิตกกังวลใจให้ลดลงได้บ้าง แต่ร่องรอยของความไม่สบายใจนั้นยังคงอยู่ การปรับตัวแบบนี้อาศัยกลไกทางจิตหรือกลไกป้องกันตนเอง การปรับตัวแบบนี้จึงเป็นการปรับตัวที่ไม่สมบูรณ

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการปรับตัว เป็นกระบวนการหนึ่งที่บุคคลใช้เป็นทางออกเมื่อเกิดความคับข้องใจ หรือไม่สบายใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือชนะอุปสรรคนั้นๆ ตลอดจนสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างรุดรุดพลอดภัยและมีความสุข

1.1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว

นิภา นิธยาน (2530 : 106-146) กล่าวว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว มี 3 ประการ ดังนี้

1. อิทธิพลของสภาวะพื้นฐานทางกายในเชิงชีววิทยา ได้แก่ ลักษณะพื้นฐานในการตอบโต้และศักยภาพทางพันธุกรรมของบุคคล
2. อิทธิพลของสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สภาวะทุกอย่างที่แวดล้อมบุคคล
3. อิทธิพลของสภาวะความเป็น “ตน” ได้แก่ การรับรู้ และความเข้าใจที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ทุกอย่างในชีวิตของตน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยย่อยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวอื่นๆ อีก ได้แก่

1. อิทธิพลของสภาวะทางกาย ได้แก่ อิทธิพลของสภาวะเคมีภายในร่างกายหรือการทำงานของระบบต่อมไร้ท่อ อิทธิพลของรูปทรง และอิทธิพลของสุขภาพร่างกายของบุคคล
2. อิทธิพลของสังคม ได้แก่ อิทธิพลของระเบียบประเพณีและวัฒนธรรม อิทธิพลของลักษณะครอบครัว อิทธิพลของเพื่อนฝูง อิทธิพลของโรงเรียน อิทธิพลของอุดมคติ

ปัจจัยที่มีผลหรือเป็นปัญหาต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น ยุพาศรี ไพวรรณ (2535 : 32) ได้แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1. ความคับข้องใจ (Frustration) หมายถึง สภาพของจิตใจ หรือความรู้สึกที่เป็นผลสืบเนื่องจากความปรารถนาที่เรามุ่งหวัง ถูกขัดขวาง ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ทุกชีวิตไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ทุกประการ เช่น การขาดแคลนทางวัตถุ ความสมบูรณ์ของร่างกาย ความรัก ความอบอุ่นและสัมพันธภาพการสูญเสียสิ่งเหล่านี้ อาจทำให้บุคคลเกิดความหงุดหงิด โกรธ กระวนกระวายใจ กลุ้มใจ สภาวะดังกล่าวเรียกว่า ความคับข้องใจ
2. ความขัดแย้งในใจ (Psychological Conflicts) หมายถึง สภาวะการณ์ที่ทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้งในตนเอง เกิดความลำบากใจ หนักใจ อึดอัดใจที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสภาวะการณ์ที่เผชิญอยู่
3. ความวิตกกังวล (Anxiety) เป็นความไม่สบายใจซึ่งจะออกมาในรูปความกลัว (Fear) อาจเกิดขึ้นได้จากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกก่อนหรือสถานการณ์ที่ต้องประสบ

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว เกิดจากตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม หากเรายอมรับปัญหานั้นหรือยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เราก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ อย่างมีความสุข

1.1.7 กลวิธีการในการปรับตัว

วันดี ระเจริญ (2531 : 244 – 247) กล่าวว่า การปรับตัวของบุคคลประกอบไปด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้ คือ

1. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง ซึ่งเป็นการหาเหตุผลที่ผิดไปจากความเป็นจริง เพื่อป้องกันตัวเองและกันไม่ให้รู้สึกว่าการตนผิด
2. การกล่าวโทษผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสบายใจ เช่นคนติดเหล้าจะแก้ตัวว่าที่ดื่มเหล้าเพราะภรรยาขี้บ่น คือ เป็นการหาหลักฐานกล่าวอ้างให้ผู้อื่นมีความผิด
3. การเลียนแบบ หมายถึง การรับเอาแบบอย่างของบุคคลอื่นมาเป็นของตนเพื่อช่วยให้เกิดความมั่นใจ
4. การถ่ายทอดความรู้สึก เป็นลักษณะเฉพาะตัวที่บุคคลหนึ่งถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาของตนที่มีต่อผู้หนึ่งในอดีตไปยังอีกบุคคลหนึ่งในปัจจุบัน เช่น ชอบหรือเกลียดบุคคลที่พบกันโดยไม่มีสาเหตุ
5. การเห็นอกเห็นใจ เป็นการเลียนแบบที่เป็นประโยชน์ทำให้คนรู้สึกเห็นอกเห็นใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
6. การเก็บกด คนเมื่อเกิดความวิตกกังวลจะพยายามกดเก็บความรู้สึกนั้นไว้ในจิตใจ ลำบากเพื่อหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางจิตใจ
7. การทดแทนเพื่อชดเชย เป็นการทดแทนเพื่อชดเชยความผิดหวัง
8. การย้ายแหล่งทดแทน มีลักษณะเหมือนการทดแทน เพื่อชดเชยแต่เป็นเรื่องของความรู้สึกทางอารมณ์ ซึ่งเปลี่ยนจากเป้าหมายซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่ไม่สามารถจะเปิดเผยได้ไปยังบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์อื่น
9. การทดแทน หมายถึงการทดแทนความต้องการของตนที่ไม่สามารถแสดงออกให้เห็นโดยเปิดเผยด้วยการแสดงออกในสิ่งที่สังคมยอมรับ เช่น คนที่มีความรู้สึกก้าวร้าว แสดงพฤติกรรมในด้านนี้ด้วยการเป็นนักมวย หรือเป็นนักฟุตบอล

10. การชดเชย เป็นการทดแทนหรือชดเชยอีกแบบหนึ่ง โดยพยายามที่จะแก้ความวิตกกังวลโดยการกระทำที่เด่นในอีกทางหนึ่ง

11. การปฏิเสธความจริง สิ่งทีก่อให้เกิดความปวดร้าวใจอันเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา บุคคลนั้นจะไม่ยอมรับว่าสิ่งเหล่านั้นได้เกิดขึ้นจริง

12. การถดถอย เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ยากเกินความสามารถไม่อาจแก้ไข หรือหลีกเลี่ยงได้ก็จะพยายามหลบหนีจากความจริง

ลักษณะ สรีรวัฒน์ (2545 : 72-75) กล่าวว่า เมื่อบุคคลประสบปัญหาหรือความไม่สบายใจ อันเกิดจากความวิตกกังวล ความกลัว ความขัดแย้งภายในใจ หรือไม่สามารถปรับตัวได้กับสิ่งแวดล้อม บุคคลจะใช้กลวิธีในการปรับตัวหรือกลไกป้องกันทางจิต ดังนี้

1. ประเภทต่อสู้หรือเผชิญปัญหา ดังนี้

1.1 การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการอ้างเหตุผลเพื่อกลบเกลื่อนและเป็นที่ยอมรับมาอธิบายแทนเหตุผลที่แท้จริง สำหรับการกระทำของตนที่ได้ก่อให้เกิดความผิดหวังให้แก่ตนเองเกินกว่าจะยอมรับได้ เพื่อรักษาความรู้สึกที่ดีของตนไว้ เช่นสอบได้คะแนนน้อย ก็อ้างว่าเพราะมัวแต่ช่วยแม่ขายของไม่มีเวลาอ่านหนังสือ เป็นต้น

1.2 การโยนความผิดให้ผู้อื่น (Projection) เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะมีการกล่าวโทษผู้อื่นว่าเป็นต้นเหตุ เช่น นักเรียนที่สอบตกในวิชาต่างๆ ก็จะโทษว่าครูออกข้อสอบยาก เป็นการย้ายหรือโยนความผิดไปให้ผู้อื่น เพื่อลดความไม่พอใจหรือลดความเครียดของตนเอง การบิดเบือนความจริง เช่นนี้ทำให้ผู้กระทำรู้สึกพ้นจากความอับอายและสบายใจขึ้นได้

1.3 การระบายอารมณ์ (Displacement) เป็นการย้ายอารมณ์จากบุคคลหรือสิ่งของหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือสิ่งของหนึ่ง เพื่อลดความไม่พอใจหรือลดความโกรธ เช่น ไม่พอใจพี่ที่กล่าวตักเตือน จึงหันไปดุนแมวหรือสุนัขที่อยู่ใกล้ เป็นต้น วิธีนี้จะเป็นการถ่ายเทอารมณ์จากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดความสบายใจขึ้น

1.4 การชดเชย (Compensation) เป็นการแสวงหาความสำเร็จทดแทนความผิดหวังหรือปมด้อย ซึ่งจะช่วยให้หายเครียดได้ เช่น คนรูปร่าง เตี้ยแต่เรียนเก่ง หรือหน้าตาไม่สวยแต่มีน้ำใจคอยช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น วิธีนี้มีส่วนช่วยการปรับตัว 2 ทางด้วยกัน คือ ประการแรกช่วยให้ได้สิ่ง

ที่ใกล้เคียงมากที่สุดกับสิ่งที่เราปรารถนาจริงๆ เป็นการทดแทนประการที่สอง การทดแทนนี้ยังช่วยอำพรางและปิดบังข้อบกพร่อง เพื่อช่วยบรรเทาความรู้สึกวิตกกังวลใจไปได้บ้าง

1.5 การทดแทน (Substitution) เป็นลักษณะของการประนีประนอมกับสถานการณ์ด้วยการแปลงรูปอารมณ์และพฤติกรรมที่ให้โทษมาสู่คุณประโยชน์ เช่น แทนที่จะก่อการทะเลาะวิวาทชกต่อยผู้อื่น มาเป็นนักมวยที่สามารถยืดการชกต่อยเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องและยอมรับในสังคม นับเป็นการทดแทนกิจกรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมด้วยกิจกรรมที่เป็นที่ยอมรับ

2. ประเภทหลีกเลี่ยงหรือหนีปัญหา ดังนี้

2.1 การแยกตัวออกไปจากสังคม (Isolation) บุคคลจะใช้วิธีนี้ในกรณีที่หาทางออกด้วยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผล บุคคลประเภทนี้จะขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจในสิ่งต่างๆ แต่จะอยู่ตามลำพังเหมือนอยู่ในโลกของตนเอง

2.2 การถดถอย (Regression) เป็นการถอยเข้าสู่พฤติกรรมดั้งเดิมที่ตนเคยใช้ได้ผลมาแล้วในอดีต ซึ่งอาจจะแสดงออกโดยคำพูด หรือการกระทำก็ได้ เช่น การไม่ยอมช่วยตัวเองในเรื่องต่างๆ ต้องคอยให้บุคคลอื่นทำให้ เช่น การพูดไม่ชัด หรือลงปอนนอนดินเมื่อไม่พอใจ เป็นต้น

2.3 การหนีเข้าสู่สภาวะเจ็บป่วย (Conversion) เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่ปรารถนา โดยความเจ็บป่วยนี้เป็นจริงๆ โดยมีได้เสแสร้ง เช่น เด็กที่กลัวพ่อแม่มากเมื่อรู้สึกตัวว่า ทำความผิด จะมีอาการเป็นไข้ไม่สบาย หรือหอบ หายใจไม่ออก เป็นต้น

3. ประเภทใช้การบำบัด

3.1 หาที่ปรึกษาโดยไม่เก็บความอึดอัดใจไว้มากจนเกินไป บุคคลที่ควรปรึกษาได้แก่ บิดามารดา เพื่อนสนิท ครูแนะแนว หรือจิตแพทย์

3.2 หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหาชั่วคราวหนึ่ง แทนที่จะหมกมุ่นอยู่กับปัญหานั้น หาเวลาไปพักผ่อนในสถานที่ที่ช่วยให้เกิดความสบายใจเสียชั่วคราว เช่น ลาพักผ่อน โดยไปพักที่ชายทะเล สัก 1 – 2 วัน แล้วค่อยกลับมาเริ่มทำงานใหม่

3.3 หลีกเลี่ยงการหวังอะไรให้ได้หมดทุกอย่าง คนที่ตั้งความหวังไว้มากมักจะเกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ เมื่อไม่ได้ตามหวัง จงเตรียมความรู้สึกผิดหวังไว้บ้างก็จะไม่รู้สึกผิดหวังมากมายนัก

3.4 พยายามนั่งสมาธิ เพื่อความสงบในอารมณ์ การนั่งสมาธิเป็นการทำจิตใจให้ว่างจากความคิดอันฟุ้งซ่านทั้งปวง เพราะการนั่งสมาธิจะทำให้จิตใจสงบเกิดสติและปัญญาอันจะนำมาซึ่งความสงบในจิตใจได้ เมื่อคิดอ่านทำสิ่งใดก็ย่อมทำด้วยการมีสติและจะทำให้ได้รับความสำเร็จในสิ่งนั้นๆ

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่ากลไกในการป้องกันตัว มี 2 ประเภทใหญ่ คือ ประเภทปรับตัวในทางบวกและประเภทปรับตัวโดยแสดงออกในทางลบ ซึ่งไม่ว่าจะเน้นการปรับตัวในด้านใดก็ตามดังที่กล่าวมานั้น บุคคลควรรู้จักเลือกวิธีการปรับตัวที่เหมาะสมก็สามารถผ่อนคลายความเครียด หรือช่วยลดความไม่สบายใจได้ ไม่เกิดผลเสียทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น แต่ถ้านำไปใช้มากเกินไปอาจเกิดโทษต่อตนเองได้

1.1.8 ลักษณะการปรับตัว

ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี

ธอร์พ (ธอร์พินท์ ชูชม และอัจฉรา สุรารมณ. 2532 : 8 – 10 ; อ้างอิงจาก Thorpe. 1955) ได้แบ่งการปรับตัวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ปรับตัวเอง (Self Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเองได้ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1.1 ความเป็นตัวของตัวเอง (Self Reliance) หมายถึง การที่บุคคลทำอะไรได้ด้วยตนเองไม่พึ่งผู้อื่น เป็นอิสระจากผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง

1.2 การมองเห็นคุณค่าของตน (Sense of Personal Worth) หมายถึง การที่บุคคลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้อื่นเชื่อถือในความสามารถของเขา มีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า มีความพอใจและเชื่อมั่นในความสามารถและมีเหตุผล

1.3 ความรู้สึกเป็นอิสระของตนเอง (Sense of Personal Freedom) หมายถึง การที่บุคคลพอใจในอิสรภาพ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจในการกระทำและวางแผนชีวิตของตนเอง รวมทั้งมีเสรีภาพในการคบเพื่อนและการใช้จ่าย

1.4 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Feeling of Belonging) หมายถึง การที่บุคคลได้รับความอบอุ่นในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูง จึงทำให้มีความภูมิใจในบ้าน โรงเรียน เป็นต้น

1.5 ความรู้สึกไม่มีแนวโน้มที่จะถอยหนี (Nonwithdrawing Tendencies)

หมายถึง การที่บุคคลมีลักษณะตรงกันข้ามกับความรู้สึกมีแนวโน้มที่จะถอยหนี ซึ่งบุคคลที่มีแนวโน้มที่จะถอยหนีจะมีความรู้สึกไม่กล้าที่จะเผชิญกับความจริง มักใช้ความคิดของตนเองสร้างความสุข มักเอาตนเองเข้าไปแทรกในทุกๆ เรื่อง อ่อนไหว ว้าวุ่น และหมกมุ่นกับตนเอง

1.6 ความรู้สึกไม่มีอาการทางประสาท (No Nervous Symptom) หมายถึง การที่

บุคคลมีลักษณะตรงกันข้ามกับความรู้สึกมีอาการทางประสาท ซึ่งบุคคลที่มีอาการทางประสาทจะมีความรู้สึกว่ามี ความผิดปกติทางด้านร่างกายและอารมณ์ เช่น เบื่ออาหาร ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ ผื่น ร้าย เป็นต้น

2. การปรับตัวทางสังคม (Social Standards) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี ต้องประกอบด้วยลักษณะ ดังนี้

2.1 ปทัสถานทางสังคม (Social Standards) หมายถึง การที่บุคคลมีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้จะเข้าใจถึงความถูกต้องของสังคม

2.2 ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้ากับเพื่อนและคนแปลกหน้า เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น และมีความสนใจปัญหาต่างๆ และสนใจกิจกรรมต่างๆ

2.3 แนวโน้มทางสังคม (Social Tendencies) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้าสถานการณ์หรือสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความอบอุ่นปลอดภัย และมั่นใจตนเองในความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว

2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรักจากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน นักเรียนรู้สึกว่าการงานมีความเหมาะสมและความสนใจและวุฒิภาวะของตน

2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relation) หมายถึง การที่บุคคลเข้ากับเพื่อนบ้านได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนตนเอง เข้าสมาคมกับคนแปลกหน้าได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์ และสวัสดิภาพของชุมชน

ทินดอลล์ (Tindall. 1959 : 76) กล่าวถึงบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีโดยทั่วไป ดังนี้

1. รักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของบุคลิกภาพ โดยมีความสามารถผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออก และพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่

2. ประพฤติปฏิบัติตามปทัสถานของสังคม

3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง

4. มีความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามารถควบคุมอารมณ์ได้

5. มีวุฒิภาวะ

6. มองสังคมในแง่ดี และช่วยเหลือสังคมเสมอ

รอกเจอร์ส (Rogers. 1974 : 358) กล่าวถึง ลักษณะการปรับตัวที่ดีไว้ว่า บุคคลที่มีการปรับตัวได้ดี คือ บุคคลที่มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง เมื่อบุคคลรู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพ ความสามารถ และทัศนคติที่มีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธภาพที่มีต่อบุคคลอื่น ก็จะไม่มีความตึงเครียด ซึ่งเป็นการปรับตัวที่ดีทางจิตวิทยา

วอร์เชล และโกทาโล (Worchel and Goethalo. 1985 : 3) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นงานประจำที่บุคคลจะต้องแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะเกิดจากตัวเอง สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ปรับตัวได้ดี คือ บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรู้จักและยอมรับตนเองเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการปรับตัวและการปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ และเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. การใช้ความเข้าใจตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง

3. การใช้ความสามารถของตัวเอง เพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและโชคชะตาของตัวเอง

4. ความไวต่อการรับรู้ความต้องการ และความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือ และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

มณูญ ตนะวัฒนา (2526 : 141 – 143) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self-Knowledge) ผู้ที่ปรับตัวได้ดี คือ ผู้ที่รู้ถึงพลังจิต แรงจูงใจ ความปรารถนา ความทะเยอทะยาน ความรู้สึก ความสามารถ และอารมณ์ต่างๆ ของตนเอง นั่นคือ จะต้องเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับตนเองได้หมดทั้งพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเอง

2. ความรู้สึกว่าตนเองมีค่า (Self-Esteem) ประกอบด้วยความรู้สึกต่อตนเองและ
ความสามารถที่จะทำหน้าที่ให้แก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้สึกมั่นคงอบอุ่น (Feeling of Security) คนที่ปรับตัวได้ดีจะมีความรู้สึก
ตนเองได้รับการยกย่องว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และที่สำคัญที่สุดคือ มีอิสระในการแสดงออกต่อ
สถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการรับและให้ความรัก (Ability to Accept and Give Affection)
คือความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้อย่างน่าพอใจ บุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะ
มีความรู้สึกนึกคิดถึงความต้องการและความรู้สึกของคนอื่น ๆ นั่นคือ สามารถล่วงรู้ถึงความรู้สึกของคน
อื่น ๆ และรักษาความสัมพันธ์ที่มีการให้และการรับไว้ได้

5. ความพอใจต่อความปรารถนาทางกาย (Satisfaction of Bodily Desires) บุคคลที่
ปรับตัวได้ดี จะมีทัศนคติต่อการทำงานของร่างกายของตนเองอย่างสมบูรณ์ ไม่หมกมุ่นครุ่นคิด วิตก
กังวล

6. ความสามารถที่จะเป็นผู้ผลิตและมีความสุข (Ability to Be Productive) บุคคลใช้
ความสามารถต่างๆ ในการทำงานหรือความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีและกว้างขวาง มี
ความสนุกและความกระตือรือร้น

7. ปราศจากความตึงเครียดและความรู้สึกที่เกินขีด (Absence of Tension and
Hypersensitivity) คนที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความทุกข์ที่เกิดขึ้นจากความวิตกกังวล และความตึงเครียด
ซึ่งมีผลสะท้อนให้เกิดอาการอื่นๆ ตามมา

ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไม่ดี

แคพเพลน (Kaplan. 1959 : 27) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงว่าบุคคล
ปรับตัวไม่ดีมี 6 ประการด้วยกัน คือ

1. พวกที่ชอบกระพริบตาบ่อยๆ เลียริมฝีปาก กัดเล็บ และกระดิกขาหรือปัสสาวะ
บ่อยๆ พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล

2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้าโศกเสียใจ ตื่นเต้นจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงานพวกนี้
เกิดอารมณ์รุนแรง

3. พวกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ขี้ระแวง ขี้สงสัย ขาดเหตุผล ตัดสินใจไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อย พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. พวกที่ชอบแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ต่ำห็นตีเตียน พุดจาขวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

5. พวกที่พุดจาหยาบคาย ขาดความสุภาพ ชอบขัดขึ้นคำสั่ง ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัยของโรงเรียน พวกนี้เกิดจากการต่อต้านสังคม

6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุแต่หิวบ่อย บางครั้งอาจอาเจียนและอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุจากจิตได้รับความกระทบกระเทือน

ประสาท อิศรปริดา (2523 : 206) กล่าวถึง การปรับตัวไม่ดีว่า จะแสดงพฤติกรรมสัญญาณอันตรายที่สังเกตเห็นได้ดังนี้

1. ขาดความรับผิดชอบ และพึ่งผู้อื่นมากเกินไป
2. มีความรู้สึกไม่เพียงพอ และรู้สึกว่าตนมีปมด้อยอย่างรุนแรง
3. แสดงออกในลักษณะก้าวร้าว และหยาบคาย
4. ใช้กลไกการป้องกันตัวมากเกินไป เช่น ใช้เหตุผลเข้าข้างตนเอง โยนความผิดให้ผู้อื่น เป็นต้น
5. มีความกังวลใจ (Worry) วิตกกังวล (Anxiety) และรู้สึกว่าไม่อบอุ่น ไม่มั่นคงอย่างมาก
6. มีลักษณะต่อต้านอำนาจ หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมมากเกินไป

นิภา นิธยาน (2530 : 160) ได้กล่าวถึงลักษณะอาการความยุ่งยากในการปรับตัวซึ่งความยุ่งยากในการปรับตัวไม่ว่าจะมากน้อยเพียงใดก็ตาม มักจะปรากฏอาการในลักษณะดังต่อไปนี้

1. อาการเคร่งเครียด
2. อาการเจ็บป่วยทางกาย
3. พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมาตรฐานของสังคม
4. ความหย่อนสมรรถภาพในการดำเนินชีวิต

จากลักษณะการปรับตัวดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะมีลักษณะดังนี้ คือ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง มีความเป็นอิสระ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีจิตใจอารมณ์ที่มั่นคงสามารถที่จะแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้เต็มกำลังความสามารถ ตลอดจนผสมผสานความต้องการของตัวเองกับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีลักษณะพึ่งพาตนเองได้ไม่เหมาะสม รู้สึกขาดความมั่นใจในตนเอง มีความวิตกกังวล ก้าวร้าว พฤติกรรมการดำรงชีวิตหย่อนสมรรถภาพ และอาจเกิดอาการเจ็บป่วยได้ง่าย ดังนั้น บุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยปราศจากความคับข้องใจ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

งานวิจัยต่างประเทศ

เฮอร์ตาดา, คาร์เตอร์ และสปัลเลอร์ (Hurtado, Carter and Spuler, 1996 : 135 – 154) ได้ศึกษาปัญหาและความสำเร็จในการปรับตัวของนักศึกษาละตินในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 เพื่อประเมินปัญหาและความสำเร็จของการปรับตัวของนักศึกษา โดยศึกษาการปรับตัวในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ การปรับตัวทางด้านวิชาการ การปรับตัวทางด้านสังคม การปรับตัวทางด้านจิตใจของแต่ละบุคคล และการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และใช้แบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดของแบคเกอร์และซีริค (Bager and Siryk. 1984 – 1989) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ถูกเหยียดผิวและสัญชาติมักจะเป็นนักศึกษาที่มาจากชนชั้นต่ำ การที่นักศึกษาถูกเหยียดหยามนี้มีผลกระทบต่อความรู้สึกของ นักศึกษาในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมและยังมีผลกระทบไปถึงการปรับตัวทางด้านวิชาการและด้านสังคมอีกด้วย ส่วนนักศึกษาที่เรียนดี พบว่า มีปัญหาการปรับตัวในด้านการเข้ากลุ่มเพื่อน เนื่องจากมีแรงกดดันว่าได้รับอิทธิพลพิเศษในการเข้าศึกษา ทำให้มีปัญหาทางด้านมนุษยสัมพันธ์ขัดแย้งกับกลุ่มเพื่อนและขาดความมั่นใจต่อผู้บริหารในวิทยาลัย ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางแก้ไข โดยให้สร้างปฏิสัมพันธ์ด้วยการจัดอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดกันในกลุ่มนักศึกษาและให้มีโครงการพัฒนา เพื่อส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้ในระยะแรกๆ ที่เข้าศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวในการปรับตัวของนักศึกษาในปีต่อไป ความสำเร็จในการบริหารเรื่องเวลา ตารางเรียนการเงิน ในปีแรก

จะมีผลอย่างมากต่อการปรับตัวทางด้านสังคมและสภาพแวดล้อม นักศึกษาจะมีการปรับตัวดี ถ้าหาก นักศึกษามีเสรีภาพและมีการติดต่อกับครอบครัวอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

งานวิจัยภายในประเทศ

กัญญาพัชร อ่วมศิริ (2543 : 124 – 125) ได้ศึกษาการเยี่ยมญาติส่งผลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางบางขวาง ผลการศึกษาพบว่า

1. การเยี่ยมญาติของผู้ต้องขัง สามารถเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างสังคมภายนอกและสังคมเรือนจำ

2. การปรับตัวของผู้ต้องขัง เนื่องจากกฎระเบียบของเรือนจำเคร่งครัดและตายตัว จึงเป็นการควบคุมอิสระความเป็นธรรมชาติของมนุษย์อย่างมาก ดังนั้นผู้ต้องขังจึงต้องค้นหาทางออกเพื่อการระบายหรือบรรเทาความเจ็บปวดจากการถูกจองจำในเรือนจำ ผู้ต้องขังที่ปรับตัวได้ดีจะมีกลวิธีในการปรับตัวในเชิงบวก (การต่อสู้กับปัญหาหรือการเผชิญกับปัญหา) ผู้ต้องขังที่มีการปรับตัวได้ปานกลาง มีกลวิธีในการปรับตัวผสมกันระหว่างกลวิธีเชิงบวกและเชิงลบ ในขณะที่ผู้ต้องขังที่มีการปรับตัวได้ไม่ดี ใช้กลวิธีในการปรับในเชิงลบ (การหลีกเลี่ยงปัญหา) และสามารถปรับตัวได้เฉพาะทางด้านร่างกายที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของผู้ต้องขังเท่านั้น

สุภาณี เจียมศักดิ์ (2543 : 84-87) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตโดยรวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านหลักสูตร และการสอน ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียน ด้านหลักสูตร และการสอน มีพฤติกรรมการปรับตัวอยู่ในระดับมาก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพัน เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอปัจจัยบางประการที่ผู้วิจัยสนใจ โดยพอจะสรุปได้ดังนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา

2.1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา

เดียนเพ็ญ ศังชะฤกษ์ และ จุฑารัตน์ มัณฑนาพงศ์ (2532 : 774 – 775) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวว่า พื้นความรู้ของคนที่ส่วนกำหนดพฤติกรรมของคนๆ นั้นที่มีต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้า ซึ่งเราเรียกว่า เป็นการปรับตัว พื้นความรู้ในที่นี้จะ หมายถึง พื้นความรู้ทางการศึกษาอบรม และหมายรวมถึง ประสบการณ์ทางการศึกษาอบรมของบุคคลนั้นๆ ด้วย คนที่มีการศึกษาอบรมแตกต่างกันจะมีความสามารถในการปรับตัวต่างกัน เมื่อบุคคลนั้นได้รับการศึกษาอบรมมากขึ้น ความสามารถในการปรับตัวก็จะสูงขึ้นและสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

2.1.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา

2.1.1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

วิลเลียม (William. 1993 : 3673 – 3674) พบว่า กลุ่มผู้บริหารและลูกจ้างที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

2.1.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ดัชนี โชติจรัสพินิต (2536 : 87) ศึกษาการปรับตัวของแรงงานไทยในภาคอุตสาหกรรมทอผ้า พบว่า แรงงานไทยที่มีการศึกษาสูงกว่าสามารถปรับตัวได้ดีกว่าแรงงานไทยที่มีการศึกษาดำกว่า โดยแรงงานที่จบการศึกษาสูงกว่ามัธยมปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาดำกว่ากลุ่มดังกล่าว

ปณยา ทองเหลือง (2544 : 124) และช่อลัดดา โรจน์ดำรงฤทธิ์ (2533) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีการปรับตัวในการทำงานดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาดำกว่า

รัชณี ตรัยตริงศ์โกศล (2533) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวด้านอาชีพของ ผู้รับบริการจัดหางาน เฉพาะกรณีสตรีภาคเหนือที่ผ่านการอบรมและรับบริการจัดหางาน

จากกรมประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้รับบริการจัดหางานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบและระบบการบริหารของโรงแรมแตกต่างกัน โดยผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีแนวโน้มปรับตัวได้ยากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับงานวิจัยที่พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้นพบว่ามีผลที่แตกต่างกัน คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการปรับตัวในการทำงานดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปรับในการทำงานไม่แตกต่างกัน แต่ผลการวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีการปรับตัวในการทำงานดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

2.1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการสมรส

2.1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการสมรส

ลินคอล์น และ คาลเลเบิร์ก (ศรีสม. 2542 : 57 ; อ้างอิงจาก Lincoln and Kalleberg. N.d) ได้ทำการศึกษาความผูกพันต่อองค์กรในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา พบว่า คนที่แต่งงานแล้วจะมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนโสด เนื่องจากคนที่แต่งงานแล้วมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่าคนโสด ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการย้ายองค์กรในการทำงาน

จูรีพร กาญจนการุณ (2536 : 50) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกจากองค์กรของข้าราชการมหาวิทยาลัยมหิดลในสาขาวิชาขาดแคลน โดยพบว่า ข้าราชการที่สมรสแล้วต้องการความมั่นคงในอาชีพมากกว่าข้าราชการที่โสด

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ข้าราชการที่สมรสแล้วต้องการความมั่นคงในอาชีพมากกว่าคนโสด และคนที่แต่งงานแล้วมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนโสด

2.1.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการสมรส

2.1.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ลินคอล์น และ คาลเลเบิร์ก (ศรีสม 2542 : 57 ; อ้างอิงจาก Lincoln and Kalleberg. n.d) ได้ทำการศึกษาความผูกพันต่อองค์กรในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา พบว่าคนที่แต่งงานแล้วจะมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนโสด เนื่องจากคนที่แต่งงานแล้วมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่าคนโสด ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการย้ายองค์กรในการทำงาน

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จรีพร กาญจนการุณ (2536 : 50) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกจากองค์การของข้าราชการมหาวิทยาลัยมหิดลในสาขาวิชาขาดแคลน โดยพบว่า ข้าราชการที่สมรสแล้วต้องการความมั่นคงในอาชีพมากกว่าข้าราชการโสด

จากการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า สถานภาพสมรสคู่มีผลต่อความผูกพันกับองค์การมากกว่าคนสถานภาพสมรสโสดและข้าราชการที่สมรสแล้ว ต้องการความมั่นคงในอาชีพมากกว่าข้าราชการโสด

2.1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.1.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

องค์การอนามัยโลก (ลักขณา สรวิวัฒน์. 2545 : 3; อ้างอิงจาก World Health Organization. n.d.) ได้ให้ความหมายว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจ ซึ่งปราศจากอาการของโรคจิต โรคประสาท หรือลักษณะผิดปกติอื่นๆ ทางจิตใจ และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีสัมพันธภาพอันดีงามกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบายรวมทั้งสามารถแสดงความต้องการของตนในโลกที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงนี้ได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 6) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจที่ปราศจากการผิดปกติต่างๆ ทางจิต เช่น โรคจิต โรคประสาท มีความมั่นคงทางจิตใจสามารถปรับตัวได้ดีอย่างเหมาะสมในสังคมโดยไม่มีข้อขัดแย้งในใจ

วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2544 : 7 – 8) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดีดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง พอใจในตนเองและเป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเองได้ดีว่าตนเองเป็นอย่างไร มีความรู้ความสามารถเพียงใด
2. มีใจกว้าง สามารถยอมรับและเผชิญกับความเป็นจริง
3. มีความสามารถที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองได้
4. มีความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระในการกระทำของตนเอง
5. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์

6. เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

7. เป็นคนที่ทนต่อความกดดัน ความผิดหวัง ความสูญเสีย ความพ่ายแพ้

ลักขณา สริวัฒน์ (2545 : 75) กล่าวว่า สุขภาพจิตเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จทางสุขภาพของมนุษย์ที่สามารถรับรู้ถึงความคิด อารมณ์ของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีการปรับตัวที่ดี จะมีความสุขเมื่อสามารถทำตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ

2.1.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.1.3.1.1 งานวิจัยภายในประเทศ

อารี ทองทัฬ (2528 : 75) ได้ศึกษาการปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษากับปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนพิษณุโลกและโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษา กลุ่มนักเรียนชายมีปัญหาในการปรับตัวกับครู กิจกรรม กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สำหรับกลุ่มนักเรียนหญิงมีปัญหาในการปรับตัวกับครู และโดยสรุปกลุ่มนักเรียนหญิงมีการปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษาได้ดีกว่านักเรียนชาย การปรับตัวทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จรรยาพร กาญจนโชติ (2536 : 80-81) ได้ศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาได้ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีการปรับตัวและระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ นิสิตชายกับนิสิตหญิงมีการปรับตัวและสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงกว่ามีการปรับตัวและมีสุขภาพจิตดีกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่ำกว่า นิสิตที่มีการปรับตัวดีจะมีสุขภาพจิตดีด้วย แสดงว่าสุขภาพจิตกับการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

จิราภรณ์ เอมเอี่ยม (2536 : 81-84) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมกับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการปรับตัวและสุขภาพจิตในระดับปกติ และพบว่าการปรับตัวทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิต

อรพรรณ พนาพิทักษ์กุล (2539 : 94-95) ได้ศึกษาองค์ประกอบทางสภาพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวทางสังคม สุขภาพจิตและสุขภาพกายของเด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัด พบว่า เด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัด คลองเตย ที่มีความรู้สึกละอาย

แคลนค่อนข้างน้อยจะมีคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวทางสังคม สุขภาพจิตและสุขภาพกายสูงกว่าเด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัดที่มีความรู้สึขาดแคลนค่อนข้างมาก เด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัด คลองเตย ที่อยู่แฟลต จะมีคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวทางสังคมสูงกว่าเด็กก่อนวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่แฟลต มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระหว่างความเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวทางสังคม สุขภาพจิตและสุขภาพกาย

สรุปได้ว่า สุขภาพจิตกับการปรับตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

2.1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2539 : 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลทั้งส่วนภายนอกและส่วนภายใน

จุง (Hull and Linzey. 1957 : 147 ; อ้างอิงจาก Jung. 1971.) ได้ให้ความเห็นว่า บุคลิกภาพ แบ่งออกเป็น 2 มิติ (Dimension) คือ

1. มิติที่มักแยกตัวเองเมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์หรือที่เรียกว่าการเก็บตัว (Introvert)
2. มิติที่ชอบเข้าสังคมและชอบมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือที่เรียกว่าการแสดงตัว (Extrovert)

นอกจากนี้ จุง (ทศพร ประเสริฐสุข. 2508 : 67 ; อ้างอิงจาก Jung. n.d.) ได้พยายามแยกแยะรายละเอียดของบุคลิกภาพทั้งการแสดงตัว (Extrovert) และการเก็บตัว (Introvert) เพื่อที่จะได้มองเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

บุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว จะมีลักษณะเด่นดังนี้

1. มีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้ต้องยุติธรรม
2. มีอุปนิสัยที่อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสม
3. พร้อมที่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ
4. ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก
5. การปรับปรุงมักเป็นในรูปการขดเชย
6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจมักจะเป็นประเภท Hysteria

บุคคลที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว จะมีลักษณะเด่นดังนี้

1. การตัดสินใจมักขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่
2. มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนควบคุมอุปนิสัยของตน
3. ไม่มีการยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย
4. พะวงถึงตนเองมากเป็นพิเศษ
5. การปรับปรุงมักจะเป็นในรูปการหลบหนี
6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจมักจะเป็นประเภท Anxiety

ไอเซนค์ (Eysenk, 1970 : 253) กล่าวว่า เราอาจจะพิจารณาบุคลิกภาพได้ 2 มิติ คือ

1. ด้านการแสดงตัวกับเก็บตัว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะย่อยๆ ได้แก่
 - 1.1 การมีส่วนร่วมหรือไม่ร่วมมือ (Participation-Withdraw)
 - 1.2 การเข้าสังคมหรือแยกตัว (Sociable-Isolated)
 - 1.3 การเข้าใกล้หรือถอยหนี (Approach-Withdraw)
 - 1.4 กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา (Active-Inactive)

2. ลักษณะด้านอารมณ์ ได้แก่ การเป็นคนแข็งแกร่งหรืออ่อนแอ มั่นคงหรือไม่มั่นคง และลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น วิตกกังวลและอื่นๆ

ฉวี วิชญเนตินัย (2537 : 5) ได้กล่าวว่า คนเราจะปรับตัวได้ถูกต้องหรือไม่นั้นก็ต้องมียุคประกอบหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆเอง ลักษณะบุคลิกภาพจะเป็นแรงผลักดันให้แต่ละบุคคลมีวิธีการปรับตัวที่แตกต่างกันต่อสถานการณ์เดียวกัน เช่น ในสถานการณ์ที่บุคคลเกิดความคับข้องใจจากการสอบตก บางคนก็อาจเกิดความท้อแท้ใจจนลาออกจากโรงเรียนไป แต่บางคนแม้ว่าจะสอบตกก็ยังมีหวังว่าจะสอบซ่อมผ่านในครั้งหน้า เพราะบุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษาได้

2.1.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.3.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ไอเซนค์ (Eysenck. 1970 : 211) ได้ศึกษาบุคลิกภาพผู้กระทำผิดกฎหมายหรืออาชญากร พบว่า ผู้กระทำผิดกฎหมายส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีการแสดงอารมณ์ออกอย่างรุนแรง

บอนสเติร์น และ เซซีโอ (Bornstein and Cecero. 2000 : Abstract) ได้ศึกษาผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบพึงพิง โดยใช้แบบวัดบุคลิกภาพ NEO FM (the NEO Factor Model) พบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบพึงพิงมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว และเป็นบุคลิกภาพที่มักจะพบในผู้ติดยาเสพติด

2.1.3.2.2 งานวิจัยภายในประเทศ

จินตนา ทองย้อย (2525 : 90) ได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย โดยอาศัยลักษณะของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายของคาวาน (Cavan) และของไอเซนค์ (Eysenck) กลุ่มเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรูณา) จำนวน 725 คน พบว่าบุคลิกภาพที่สำคัญของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายมี 10 ลักษณะ คือ การชอบฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสังคม การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ การไม่มีความมั่นใจในตนเอง ความขัดแย้งทางสังคม การไม่รับผิดชอบในการทำงาน ความอาฆาตเคັน ความไม่มีจุดหมายในชีวิต กระทำผิดพลาด การไม่สำนึกในความผิด และการเก็บตัว

นเรศ สุริยากาญจน์ และคณะ (2528 : 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างเด็กที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ มีคะแนนบุคลิกภาพ CPI ต่ำกว่าเด็กนักเรียนมัธยมที่ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในมาตรฐานความชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) มาตรฐานความสามารถที่ซึ่งได้มาซึ่งฐานะ (Cs) มาตรฐานรู้สึกมีความสุข (Wb) มาตรฐานควบคุมตนเอง (Sc) มาตรฐานอดทนใจกว้าง (To) มาตรฐานการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน (Cm) มาตรฐานไม่ใฝ่สัมฤทธิ์โดยเอาอย่างหรือปฏิบัติตามผู้อื่น (Ac) มาตรฐานไม่ใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเป็นตัวของตัวเอง (Ai) มาตรฐานประสิทธิภาพทางด้านสติปัญญา (Ie) มาตรฐานความยืดหยุ่น (Fx) และมาตรฐานประทับใจที่ดี (Gi)

เมธี วงศ์วิระพันธ์ (2534 : 85) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของเยาวชนผู้กระทำผิดในคดีต่างๆ ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกกลาง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครสวรรค์ อุบลราชธานี สงขลา และจังหวัดระยอง โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ CPI ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนผู้กระทำผิดมีบุคลิกภาพ CPI ต่ำกว่าระดับ Standard Score โดยมีมาตราความรู้สึกมีความสุข (Wb) มาตรฐานประสิทธิภาพทางด้านสติปัญญา (Ie) มาตรฐานความยืดหยุ่น (Fx) มาตรฐานความใส่ใจในเรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยา (Py) มาตรฐานการยอมรับตนเอง (Sa) มาตรฐานการควบคุมตนเอง (Sc) มาตรฐานความชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) มาตรฐานความชอบเข้าสังคม (Sy) มาตรฐานความใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเป็นตัวของตัวเอง (Ai) มาตรฐานปรากฏตัวทางสังคม (Sp) มาตรฐานอดทนใจกว้าง (To) มาตรฐานความสามารถที่ซึ่งได้มาซึ่งฐานะ (Cs) มาตรฐานการเข้าสังคม (So) มาตรฐานความรับผิดชอบ (Re) มาตรฐานความใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเอาอย่างหรือปฏิบัติตามผู้อื่น (Ac) ต่ำกว่าคะแนนมาตรฐาน แต่มีมาตรฐานเป็นสตรี (Fe) เพียงมาตรฐานเดียวที่มีคะแนนสูงสุด

ประภัศรา ตันติวัฒนา (2535 : 89) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้ต้องขังที่กระทำ ความผิดต่อชีวิตและร่างกายในทัณฑสถานหญิง ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพของผู้ต้องขังมี ลักษณะชอบสังคม สติปัญญาต่ำ อารมณ์อ่อนไหว อ่อนน้อมถ่อมตน สุขุม มีมโนธรรม ขี้อาย หวาดระแวง มีอารมณ์ไม่มั่นคง จิตใจหวาดหวั่น พึ่งตนเอง ไม่มีกฎเกณฑ์และมีอารมณ์เครียด

ศุภานัฐ เผือกคง (2541 : 75) ได้ศึกษารายกรณีนักเรียนติดยาเสพติดในสถานบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัด พิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ อ่อนแอ ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ ก้าวร้าวต่อต้านสังคม

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับการปรับตัว ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ พลทหารใหม่กองประจำการ สังกัด กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2.1.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

2.1.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

อีคิว หรือ EQ. มาจากคำว่า Emotional Quotient หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งกรมสุขภาพจิต (2544 : 14) ได้ให้นิยามความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ ว่าเป็นความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข โดยมีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่

1. ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้

1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2 เห็นใจผู้อื่น

1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น

1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 รับผิดชอบต่อ

1.3.1 รู้จักให้/รู้จักรับ

1.3.2 รับผิดชอบ/ให้อภัย

1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

2.1 รู้จักและมีแรงจูงใจในตน

2.1.1 รู้ศักยภาพของตน

2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้

- 2.1.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย
- 2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา
 - 2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา
 - 2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา
 - 2.2.3 มีความยืดหยุ่น
- 2.3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
 - 2.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
 - 2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
 - 2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบด้วย
 - 3.1 ภูมิใจในตนเอง
 - 3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง
 - 3.1.2 เชื้อมั่นในตนเอง
 - 3.2 พึงพอใจในชีวิต
 - 3.2.1 มองโลกในแง่ดี
 - 3.2.2 มีอารมณ์ขัน
 - 3.2.3 พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
 - 3.3 มีความสงบทางใจ
 - 3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
 - 3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย
 - 3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543 : 39) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

คือ ความสามารถของบุคคลในการนำไปสู่การเป็นคนดี มีคุณค่าและมีความสุข

ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถทางอารมณ์หลายชนิดที่สามารถเรียนรู้ได้ สร้างขึ้นและพัฒนาได้โดยการทำความเข้าใจข้อมูลด้านอารมณ์แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในด้านการงาน ครอบครัว ชีวิตส่วนตัวและสังคม

ความสามารถทางอารมณ์บางส่วนติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่ส่วนใหญ่ได้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นส่วนที่พัฒนาได้

อุษณีย์ โพธิสุข (ลักขณา สิริวัฒน์. 2545 : 177-178; อ้างอิงจาก อุษณีย์ โพธิสุข. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงลักษณะของคนที่มีอีคิวดี ดังนี้

1. รู้จักแยกแยะและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่นว่าคนนี้อารมณ์เป็นอย่างไร การแสดงออกทางอารมณ์เรียนรู้ได้อย่างไร เช่น อารมณ์รัก โกรธ ไม่พอใจ ของแต่ละคนที่แสดงออกไม่เหมือนกัน

2. ควบคุมอารมณ์ตนเองได้เป็นอย่างดี ไม่แสดงอารมณ์อย่างยับยั้งไม่ได้ คือ รู้จักพูดอย่างปกติ ควบคุมสีหน้า แววตา ให้เหมาะสม

3. สามารถควบคุมแรงผลักดันภายในได้อย่างมีทิศทาง เช่น ในเรื่องของแรงจูงใจภายใน (Internal Motivation) ความมีมานะพยายามอาจเกิดจากความสามารถในการควบคุมอารมณ์ไม่ให้คิดล้มเลิก หรือเปื่อง่าย

4. มีความละเอียดอ่อนและไวต่อความรู้สึกนึกคิด เข้าใจจิตใจของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ ห่วงใยอาทรผู้อื่น สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการทางอารมณ์ของคนอื่นและตนเองได้

5. สามารถปรับตัวกับปัญหาต่างๆ ไม่พุ่มพ่ายเกินเหตุ คือ เป็นคนที่มีความยืดหยุ่นทางอารมณ์ได้สูงมาก อารมณ์ไม่แปราะบาง ไม่หวั่นไหวแต่มั่นคง

6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีลักษณะเป็นที่ยอมรับของสังคมเพราะเข้าใจคนอื่น รู้ความต้องการทางจิตใจของผู้อื่น เป็นที่พึ่งทางใจของบุคคลอื่นได้

ดังที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีอีคิวอยู่ในระดับปกติก็จะมี การปรับตัวได้ดี

2.1.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

2.1.4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

โตโต (จันทร์ภา พูลสนอง. 2546 : 50 ; อ้างอิงจาก Toto. 1996) ได้ศึกษาผลของเพศ เกรดเฉลี่ย กับเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวิทยาลัยจำนวน 138 คน ใช้แบบวัดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์

ซึ่งแบ่งได้ 3 องค์ประกอบใหญ่ คือ ความกรุณาสงสาร ความตระหนักรู้ในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า เพศหญิงมีความกรุณาสงสาร ความตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่าเพศชาย แต่ความสามารถในการปรับตัวเพศชายและหญิงไม่แตกต่างกัน เกรดเฉลี่ยต่างกัน ชาวชนบทปัญญทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

บาร์ออน (จันทราภา พูลสนอง. 2546 : 51 ; อ้างอิงจาก Bar-on.1997) ได้วิเคราะห์ชาวชนบทปัญญทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงในประเทศไนจีเรีย ศรีลังกา เยอรมัน อิสราเอล และอเมริกา จำนวน 1,500 คน ผลการศึกษาพบว่า ชายและหญิงมีชาวชนบทปัญญทางอารมณ์แตกต่างกัน เพศหญิงมีการตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูงกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมองโลกในแง่ดีการปรับตัวและการจัดการกับความเครียดสูงกว่าเพศหญิง

ร็อคฮิลล์และกรีนเนอร์ (Rockhill & Greener. 1999 : Online) ได้วัดความสามารถในการรายงานตนเองเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ในด้านการใส่ใจในความรู้สึก ความชัดเจนของอารมณ์และการปรับปรุงภาวะอารมณ์ โดยใช้แบบสอบถามมาตรวัดอารมณ์สำหรับเด็ก (Trait Mefa Mood Scale for Children) จำนวน 28 ข้อ และแบบวัดความรู้สึกต่อการมองโลกในแง่ดี ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบย่อย 4 ฉบับ คือ การแสดงความกตัญญู ความวิตกกังวลในการเข้าสังคม การหลีกเลี่ยงการเข้าสังคม และความพอใจในชีวิต กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับประถมศึกษา เกรด 3 – 7 จำนวน 691 คน การหาความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบมาตรวัดอารมณ์ กับการรายงานตนเองจากแบบทดสอบวัดการควบคุมอารมณ์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนกหาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบแบบทดสอบมาตรวัดอารมณ์กับความสามารถในการเข้าสังคม ผลจากการทดสอบพบว่า คะแนนจากแบบทดสอบมาตรวัดอารมณ์แต่ละฉบับมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปรับปรุงตนเอง ซึ่งวัดจากแบบทดสอบความพอใจในชีวิต และการแสดงอารมณ์ของเด็กมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าสังคมและความสามารถในการปรับปรุงตนเอง

2.1.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และวิลาสลักษณ์ ชวัลลสี (2542 : 1 – 4)

ได้ทดลองใช้การตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดความฉลาดทางอารมณ์ของซัทท์และคณะ ซึ่งมีลักษณะการวัดแบบให้ผู้ตอบรายงานตนเองประกอบด้วยข้อความต่างๆ ที่บรรยายความสามารถทางความฉลาดทางอารมณ์จำนวน 33 ข้อ โดยมาตรวัดความฉลาดทางอารมณ์นี้มี 3 องค์ประกอบ คือ การประเมินค่าและการแสดงออกทางอารมณ์, การควบคุมอารมณ์และการใช้ประโยชน์อารมณ์ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏพระนคร จำนวน 51 คน และนิสิตปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 คนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2542 ผลการศึกษพบว่า มาตรวัดความฉลาดทางอารมณ์ของซัทท์และคณะ เมื่อนำมาทดลองใช้กับนิสิตปริญญาตรีและโทของไทย โดยทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นชนิดสอดคล้องภายใน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .80 และตรวจสอบความเที่ยงตรงพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ($r = .37$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล ($r = .47$) และความเศร้าเหตุนุ้ ($r = -.42$) ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการทางสังคม ($r = .11$) และมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอายุ ($r = .22$)

ลาวัลย์ ผลสมภพ (2527 : 28) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อปัญหาส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า นักเรียนมีปัญหาการปรับตัวเกี่ยวกับตนเองพบมากที่สุด เป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ เช่น วิตกกังวล ไม่มั่นใจตนเอง

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543 : 159) ได้ศึกษาระดับ EQ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร จำนวนมากกว่า 200 คน วัด 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 เป็นการประเมินโดยให้เด็กทำเอง ส่วนที่ 3 เป็นการประเมินโดยครูประจำชั้น พบว่าเด็กห้องเก่งมี EQ เฉลี่ยต่ำกว่าเด็กห้องธรรมดา เด็กห้องเก่งมักมีระดับความสุขต่ำกว่าเด็กห้องธรรมดา เด็กห้องเก่งมีแนวโน้มที่จะมองตนเองว่ามีความสามารถทางอารมณ์ (ความพึงพอใจ ความคิดแง่บวก ความรับผิดชอบ น้ำใจ เป็นต้น) และครูมีแนวโน้มที่จะให้คะแนนความสุขและการเป็นคนดีแก่เด็กห้องเก่งสูงกว่าเด็กห้องธรรมดาอย่างเห็นได้ชัด

สรุปว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีผลอย่างมากต่อการทำงาน การเรียน รวมทั้งด้านสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าความฉลาดทางอารมณ์ น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้พลทหารใหม่กองประจำการ สังกัด กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ มีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว

2.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิลำเนา

2.2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิลำเนา

จรรยา สุขภาพและคนอื่นๆ (2524 : 42) ได้แบ่งโครงสร้างของสังคมไทยออกเป็นสังคมเมืองและชนบท โดยได้อธิบายรายละเอียดของแต่ละสังคมไว้ดังนี้

ลักษณะทั่วไปของสังคมเมือง

1. ประชากรและครอบครัว มักอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น เบียดเสียด ยัดเยียดกันมาก แต่ละตารางกิโลเมตรมีคนตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นพันคน ครอบครัวชาวเมืองโดยเฉพาะคนชั้นกลางขึ้นไปมักมีขนาดเล็ก คือมีบุตรน้อย แม้พ่อจะเป็นใหญ่ในครอบครัว แต่ก็มักไม่ใช้อำนาจเด็ดขาดในครอบครัว มีความเป็นประชาธิปไตยค่อนข้างสูง

2. การศึกษา สังคมเมืองโดยทั่วไปมักเป็นศูนย์กลางการศึกษา มีสถานบันการศึกษาระดับต่างๆ ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้น มีสถานบันการศึกษามากมาย มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ของประเทศตั้งอยู่ในเมืองนี้ ระดับการศึกษาของประชากรชาวเมืองจึงมักสูง เครื่องมือหรืออุปกรณ์การเรียนก็มีจำนวนมากและมีคุณภาพดี

3. เศรษฐกิจ ชาวเมืองโดยทั่วไปมักมีรายได้รายจ่ายสูง ในเขตเมืองมีอาชีพต่างๆ มากมายนานให้ประชากรทำพอควร คนที่ไม่เลือกงานจึงมักหางานทำได้ง่าย เพราะเมืองเป็นเขตศูนย์กลางการค้า ธุรกิจ อุตสาหกรรม การขนส่งและบริการด้านต่างๆ ของสังคม เช่น ซ่อม สร้าง หรือประกอบสิ่งต่างๆ การท่องเที่ยว เป็นต้น

4. การเมืองการปกครอง สังคมเมืองเป็นที่ตั้งของกระทรวง ทบวง กรม หรือสาขาเรื่องสำคัญที่เป็นของส่วนรวมทั้งสังคมมีการตัดสินใจกันในเมือง นอกจากนั้น รัฐสภาศาลสูงสุดของประเทศก็ตั้งอยู่ในเมือง สังคมเมืองจึงเป็นศูนย์รวมการเมืองการปกครองของประเทศเป็นที่อยู่อาศัยของนักการเมืองคนสำคัญระดับต่างๆ และเป็นศูนย์รวมของอำนาจ

5. ศาสนา สังคมเมืองนอกจากจะเป็นศูนย์รวมของกิจการด้านต่างๆ แล้ว ยังเป็นศูนย์รวมของศาสนาด้วย ดังจะเห็นได้ว่า วัดวาอารามใหญ่และพระที่มีสมณศักดิ์สูงมักจะอยู่ในเมือง อย่างไรก็ตาม ะดับการเชื่อถือศรัทธาในศาสนาของชาวเมืองมักจะไม่สูงนัก

ลักษณะทั่วไปของสังคมชนบท

1. ประชากรและครอบครัว เนื่องจากสังคมชนบทไทยมีอาณาเขตกว้างใหญ่นั้น ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนประชากรมาก แต่ก็ไม่ได้อาศัยอยู่อย่างแออัดเหมือนเขตเมือง ตามสถิติของทางราชการปี 2522 เขตชนบทมีประชากรประมาณ 77 คนต่อตารางกิโลเมตรเท่านั้น ครอบครัวชนบทมักมีขนาดใหญ่ (ประมาณ 6 คนต่อครอบครัวตามสถิติปี 2522) เพราะต้องการแรงงานมาก และมีความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวไม่มากนัก ชีวิตภายในครอบครัวและระหว่างชาวชนบทมักซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน สนับสนุนรักใคร่และช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงานและยามทุกข์ร้อน

2. การศึกษา แม้ว่ามีโรงเรียนของรัฐอยู่ในชุมชนทั่วไปในสังคมชนบท แต่ชาวชนบทมักมีการศึกษาไม่สูง ยังมีผู้ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้อยู่มาก เพราะโรงเรียนของรัฐบาลในเขตชนบทมักเป็นโรงเรียนชั้นประถมหรือระดับมัธยมเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับอุปกรณ์การเรียนการสอนมีน้อยและคุณภาพไม่สูงเท่าในเมือง จำนวนครูก็ยังมีไม่มาก บางโรงเรียนจึงมีครูไม่ครบชั้นเรียน แต่ทางราชการก็ได้พยายามปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาในชนบทเสมอมาแต่เนื่องจากเขตชนบทมีกว้างขวางและจำนวนนักเรียนในเกณฑ์มีมาก รัฐจึงงบประมาณจำกัดจึงยังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาในชนบทให้ทัดเทียมเท่ากับในเมือง

3. เศรษฐกิจ สังคมชนบทไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม ชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำนา การทำนาส่วนใหญ่เป็นการทำเพื่อพออยู่พอกินหรือเหลือกินบ้างเล็กน้อย หลังจากที่มีระบบการชลประทานก้าวหน้าขึ้น เครื่องมือทันสมัยประกอบกับมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืช กำจัดศัตรูพืช ทำให้รายได้ของชนบทเพิ่มมากขึ้นแต่ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงอีกมาก เช่น การตลาด การขนส่ง และการธนาคารเพื่อการเกษตร เป็นต้น

4. การเมืองการปกครอง ชาวชนบทไทยมีผู้นำหรือผู้ปกครองระดับต่างๆ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในบรรดาผู้นำเหล่านี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เป็นข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง (กระทรวงมหาดไทย) ส่วนกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ในระดับท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกขึ้นมาเป็นหัวหน้า มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของเกษตรกร

ในเขตความรับผิดชอบของตน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีบ้านและสำนักงานในท้องถิ่นจึงสามารถอยู่ใกล้ชิดและรู้สภาพทุกข์สุขของราษฎรได้

5. ศาสนา สังคมชนบทเป็นสังคมที่มีความสงบสุขอยู่กับธรรมชาติ ชาวชนบทมักมีความเคร่งครัดต่อระเบียบประเพณี มีความศรัทธาในศาสนาสูง มีวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ตั้งอยู่ทั่วไปสำหรับประชาชนได้ประกอบกิจทางศาสนา ชายชาวพุทธในชนบทเมื่ออายุครบ 20 ปีมักถือเป็นประเพณีที่จะต้องบวชเรียนเป็นสงฆ์ชั่วคราวหนึ่ง โดยมากอย่างน้อย 1 พรรษา (หรือ 1 ปี) เมื่อลาสิกขาออกมาแล้ว จะได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต (เรียกสั้นๆ ว่า ทิด) ชาวชนบทไทยมักถือว่าคนที่บวชเรียนแล้วเท่านั้นจึงจะสามารถแต่งงานได้เพราะถือว่าเป็นผู้ใหญ่และมีความรู้เพียงพอที่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวได้ นอกจากนั้นลักษณะสังคมชนบทไทยยังมีความล้าหลังมากกว่าสังคมเมืองอีกหลายด้าน เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัยไม่คงทนถาวร ไม่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีโรคภัยชุกชุม การคมนาคมไม่สะดวก มีโจรผู้ร้ายมาก เครื่องมือทำกินไม่ทันสมัย ขาดเงินทุน และต้องเผชิญภัยทางการเมือง เช่น ผู้ก่อการร้ายเป็นต้น แต่ชาวชนบทก็มีธรรมชาติที่สวຍงามมีอากาศบริสุทธิ์ไว้หายใจ และมีเพื่อนที่สนิทสนมรักใคร่ เห็นอกเห็นใจกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 23) กล่าวว่า สังแวดล้อมภายหลังการกำเนิดของชีวิต เช่น สังคม วัฒนธรรม ประเพณี แบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการและการเติบโตของแต่ละบุคคล ผลของการได้รับการถ่ายทอดในรูปแบบที่แตกต่างกันของสังคมที่แตกต่างกัน จะทำให้แต่ละบุคคลแสดงออกพฤติกรรมที่แตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันและในที่สุดก็จะหล่อหลอมเป็นบุคคลนั้น

2.2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิลำเนา

2.2.1.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภณช์ (2545) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเพื่อการรุณย์พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือยากจนมักจะมีปัญหามากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้าน อารมณ์ และสุขภาพ ชูพิชัยกุล และคนอื่นๆ (ม.ป.ป. 180) กล่าวว่า สาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจด้อย่อม หมายถึง การมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเองจึงทำให้กดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียดหรือข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

2.2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

การรินสันและคนอื่นๆ (Garrison and others. 1965 : 403-407) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียน พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนได้

จอห์นสัน (กุศยา แสงเดช. 2518 : 9; อ้างอิงจาก Johnson. 1967) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนเก่งในโรงเรียนมัธยมแคนซัสซิตี และนักเรียนมิสซูรี โดยการศึกษาว่าความแตกต่างทางฐานะเศรษฐกิจ จะมีผลต่อการเรียน บุคลิกภาพ และทัศนคติของนักเรียนที่เรียนเก่งหรือไม่ พบว่าพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีจุดเด่นเกี่ยวกับการใช้คำพูด มีค่านิยมสูง และพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีจุดเด่นที่เข้ากับเพื่อนได้ดีกว่า แต่นักเรียนทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกันในนิสัยการทำงาน การควบคุมตนเอง และการรับผิดชอบ

วอเนอร์ (Ringnes. 1968 : 270 ; Citing Warner. 1948) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่าพวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวล ปรับตัวเข้ากับสังคมลำบากมากกว่าชนชั้นกลางและชนชั้นสูงและจากรายงานผลการประชุมของคณะกรรมการเกี่ยวกับสุขภาพจิต (The Joint Commission on Mental Health of Children. 1973. 1973 : 25) ซึ่งศึกษาพวกอินเดียแดงอเมริกัน พบว่าความยากจนและมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้

ให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจอย่างมาก เช่น เป็นพวกติดสุรา โรคประสาท ปรับตัวอยู่ในสังคมได้ไม่ดี เป็นคนเฉยเมย และแยกตัวเอง

ฟิลลิปส์ (Phillips. 1968 : 1405-A) ศึกษาองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาคือ องค์ประกอบด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจของนักเรียนระดับปริญญาเอก ที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับความสำเร็จ และไม่ได้ประสบความสำเร็จตามหลักสูตรปริญญาเอก ในวิทยาลัย วิชาการศึกษา พบว่าแรงจูงใจที่ทำให้ได้รับความสำเร็จที่สำคัญ คือ การได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษาต่างๆ เงินช่วยเหลือต่างๆ มีผู้สนับสนุนทางการเงินอย่างเพียงพอ มีการปรับตัวดีทั้งทางร่างกาย สังคมและจิตใจ มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาด้วยกันเป็นอย่างดี และผู้เรียนไม่สำเร็จเนื่องจากขาดแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดคือ มีเงินใช้ไม่เพียงพอ ขาดความช่วยเหลือทางการเงิน มีการปรับตัวกับเพื่อนไม่ดี

มอทเลย์ (Motley. 1970 : 2501) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายค่าของ องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยชั้นปีที่ 2 จำนวน 1,185 คน ผลการศึกษาพบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวหนึ่งที่ใช้ทำนาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

ไรท์และบิน (Wright and Bean. 1974 : 277-283) ได้ศึกษาอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษาจำนวน 1,613 คน พบว่ารายได้ของครอบครัว เป็นตัวทำนายคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุด

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 68-71) ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 232 คน แบ่งเป็น นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง จำนวน 116 คน และนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ จำนวน 116 คน พบว่า รายได้ของบิดามารดา เป็นสิ่งเสริมความสามารถในการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง แต่ถ้านักเรียนที่มีปัญหาในสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นอุปสรรคต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

ธีรศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ (2515 : 80-81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว กิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในวิทยาลัยครุภาคใต้ พบว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ จะมีปัญหาด้านการปรับตัวสูงที่สุด ในขณะที่แตกต่างกันทำให้บุคคลพบปัญหาแตกต่างกัน

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 88) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา พบว่าโดยส่วนรวมแล้วนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ปานกลาง และสูง มีสภาพปัญหาในการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูง

เอกวิทย์ ณ ถลาง และคนอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2522 : 81) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ของผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ การอ่าน การเขียน และเลข กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 28 คน ในโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุรินทร์ ลำปาง และนครศรีธรรมราช พบว่ากลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดสุรินทร์ทำคะแนนได้ต่ำกว่าจังหวัดอื่นมาก ซึ่งข้อมูลแสดงให้เห็นว่าจังหวัดนี้มีปัญหาทางเศรษฐกิจมากกว่าจังหวัดอื่น คือ ประชากรมีรายได้น้อย การคมนาคมไม่สะดวก จึงมีผลต่อสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

อำรุง จันทวานิช (2526 : 54-60) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้แก่ คุณภาพของโรงเรียน ครู ลักษณะของนักเรียน และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 23,555 คน และบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 1,753 คน ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ขนาดของโรงเรียน สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประสบการณ์ในการเรียนก่อนเข้าโรงเรียน และประวัติในการเรียน กล่าวคือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เคยเรียนชั้นอนุบาลมาก่อน และไม่เคยเรียนซ้ำชั้น

วัลลภา ตันติสุนทร (2532 : 164) ศึกษาพบว่ารายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล โดยพบว่ากลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ มีความเครียดมากที่สุด

จิราภรณ์ ไชยรัตน์ (2539) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัด กรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษามี 5 ตัวแปร คือ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดครอบครัว บรรยากาศในครอบครัวและบรรยากาศการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่านักเรียน ที่มีสภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดของครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว และบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีการปรับตัวทางอารมณ์แตกต่างกัน

ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์ (2545) ได้ศึกษาการปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาล เพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันทุกด้านอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัญชลี ทองจันทร์ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโดย ผ่านทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ .032

จากงานวิจัยในข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีอิทธิพลทำให้การประสบปัญหาของนักเรียนแตกต่างกัน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือผู้ปกครองน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กอง ประจำการ สังกัด กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของ กองพัน

2.3.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของกองพัน

2.3.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของกองพัน

องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมภายในหน่วยฝึก

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในหน่วยฝึกทหารใหม่ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายใน หน่วยฝึกทหารใหม่ ทั้งภายในห้องเรียน และสนามฝึก ที่มีผลต่อพลทหารใหม่กองประจำการ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของหน่วยฝึกทหารใหม่ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับครู ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพของหน่วยฝึกทหารใหม่ หมายถึง สภาพแวดล้อมของ การฝึกทหารใหม่ที่มีผลต่อพลทหารใหม่กองประจำการ ได้แก่ พื้นที่การฝึก และสนามฝึก เครื่องช่วยฝึก สื่อและอุปกรณ์ทางการฝึกของพลทหารใหม่กองประจำการ

2. พื้นที่การฝึกและสนามฝึกทหารใหม่ หมายถึง การถ่ายเทอากาศของพื้นที่การ ฝึกและสนามฝึกทหารใหม่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยปลอดภัยภายในสนามฝึก ขนาดของพื้นที่การ ฝึกและสนามฝึกเมื่อเทียบกับจำนวนพลทหารใหม่กองประจำการ

3. เครื่องช่วยฝึก หมายถึง ปริมาณของสื่อและอุปกรณ์การฝึกเมื่อเทียบกับครูฝึก และพลทหารใหม่กองประจำการ ความทันสมัยและคุณภาพการใช้งาน

การจัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่

การจัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่มีความมุ่งหมายเพื่อให้มีคณะบุคคล คณะหนึ่ง ดำเนินการฝึกอบรม อำนวยการ กำกับดูแล รวมถึงการเตรียมการด้านธุรการ หรือ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การฝึกทหารใหม่ให้บรรลุผลตามความหมายของ กองทัพบก อันจะทำให้พลทหารใหม่ทุกนายในทุก เหล่าของกองทัพบกได้รับการฝึกศึกษาในวิชาการทหารเบื้องต้นที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็น พื้นฐานที่เหมาะสมในการรับการฝึกศึกษาในหลักสูตรการฝึกของแต่ละเหล่าต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

การจัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่ หน่วยขึ้นตรง กองทัพบก เป็นผู้พิจารณาจัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่ของหน่วยรองของหน่วยของตน ระดับหน่วยที่รับผิดชอบการฝึกทหารใหม่ ควรเป็นหน่วยระดับกองพัน หรือเทียบเท่าขึ้นไป หน่วยขึ้นตรง กองทัพบก ที่ไม่มีหน่วยรองให้พิจารณาฝากการฝึกกับหน่วยข้างเคียง แต่จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. จำนวนพลทหารใหม่กองประจำการ ในหน่วย 1 หน่วยฝึก ต้องมีจำนวน 80 – 160 คน
2. มีพื้นที่การฝึก และสนามฝึก สนามยิงปืนของหน่วยเอง สามารถดำเนินการฝึกได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยอื่น
3. มีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสัดส่วน มีเอกภาพในการควบคุมบังคับบัญชาและต้องได้ตามเกณฑ์มาตรฐานตามคำสั่ง กองทัพบก ที่ 65/2542 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2542 เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการ
4. มีเครื่องช่วยฝึกเพียงพอ และความเหมาะสมต่อจำนวนพลทหารใหม่กองประจำการใหม่ที่ได้รับการฝึก
5. หน่วยฝึกที่ได้รับการจัดตั้งจะต้องดำเนินการฝึกครูทหารใหม่และพลทหารใหม่กองประจำการทั้งสองผลัด คือ พลทหารใหม่กองประจำการ รุ่นปี 2546 ผลัดที่ 2 และ พลทหารใหม่กองประจำการ รุ่นปี 2547 ผลัดที่ 1 โดยไม่เปลี่ยนแปลง เว้นปึงบประมาณต่อไป

ลักษณะการฝึกพลทหารใหม่กองประจำการ

ด้านลักษณะการฝึก หมายถึง หน้าที่ของผู้ฝึกทหารใหม่ และพลทหารใหม่กองประจำการ ที่ต้องปฏิบัติตรงกับหลักสูตรการฝึกทหารใหม่ สามารถปฏิบัติได้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ หลักสูตรการฝึกทหารใหม่ ตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์

1. การฝึกแบบรวม หมายถึง การฝึกทหารใหม่โดยการฝึกรวมกันทั้งหมดในการฝึกดังต่อไปนี้

- 1.1 การฝึกแถวขีด หมายถึง การฝึกบุคคลท่าเบื้องต้นของพลทหารใหม่กองประจำการในเรื่อง การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า การฝึกบุคคลท่าอาวุธ การฝึกแถวหน้ากระดาน การฝึกแถวตอน การฝึกการเปลี่ยนรูปแถว การฝึกการเปลี่ยนทิศทางของขบวนแถวตอนในขณะเคลื่อนที่

1.2 การสอนอบรม หมายถึง การอบรมพลทหารใหม่กองประจำการและแนวทางปฏิบัติตนให้มีความประพฤติที่ดีงาม โดยครูฝึกทหารใหม่ให้ความรู้ ด้านคุณลักษณะของทหารแบบธรรมเนียมทหาร คุณธรรมของทหาร มารยาทและวินัยของทหาร หน้าที่พลเมืองดี ความรักและการป้องกันประเทศชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตย พระมหากษัตริย์ไทยในระบอบประชาธิปไตย การเสริมสร้างการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหาร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และประวัติศาสตร์ชาติไทย

2. การฝึกแบบแยกการฝึก หมายถึง การฝึกโดยจัดการฝึกหมุนเวียน แบ่งกลุ่มพลทหารใหม่กองประจำการออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน เข้ารับการฝึกตามสถานีฝึกต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็น การฝึกเบื้องต้น (เว้นการฝึกแถวซิด) วิชาการทั่วไป การฝึกใช้อาวุธประจำการ และการฝึกทางยุทธวิธี

เจ้าหน้าที่ในหน่วยฝึกทหารใหม่

เจ้าหน้าที่ในหน่วยฝึกประกอบด้วย ผู้บังคับหน่วยฝึก เจ้าหน้าที่ธุรการประจำหน่วยฝึก ผู้ฝึก ผู้ช่วยครูฝึก ครูนายสิบ และครูทหารใหม่

1. ผู้บังคับหน่วยฝึก โดยจัดจากนายทหารชั้นสัญญาบัตรภายในหน่วย ที่มีอาวุโสด้วยคุณวุฒิโดยปกติแล้วควรจะเป็น ผู้บังคับกองร้อยหรือบุคคลที่มียศสูงกว่าผู้ฝึกทหารใหม่ โดยมีหน้าที่อำนวยการและกำกับดูแลให้การฝึกเป็นไปตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของหน่วย และดำเนินการด้านธุรการ การสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการจัดเตรียมสิ่งอุปกรณ์เครื่องช่วยฝึกและสนามฝึก เพื่อให้การฝึกมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. เจ้าหน้าที่ธุรการประจำหน่วยฝึก โดยจัดจากกำลังพลภายในหน่วย จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือ และเป็นลูกมือให้กับ ผู้บังคับหน่วยฝึก เพื่อปฏิบัติงานด้านธุรการ และการสนับสนุน การฝึกทหารใหม่รวมถึงงานบริการและการรักษาความปลอดภัย

3. ผู้ฝึก โดยจัดจากผู้บังคับหมวด ที่มีอาวุโสที่มีประสบการณ์ในการฝึก หรืออย่างน้อยได้ผ่านการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้ฝึกมาแล้ว โดยมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบการฝึก และทำหน้าที่ปกครองพลทหารใหม่กองประจำการพร้อมๆ กันไปด้วย

4. ผู้ช่วยผู้ฝึก โดยจัดจากผู้บังคับหมวด ที่มีอาวุโสต่ำกว่าผู้ฝึก หรือ จ่าสิบเอกอาวุโส ที่มีประสบการณ์ในการฝึกทหารใหม่มาแล้ว ให้จัดตามความเหมาะสมอย่างน้อย 1 นาย

5. คุรูนายสิบ โดยจัดจากนายสิบที่มีความรู้ ความสามารถ มีลักษณะท่าทางดี เพื่อทำหน้าที่ฝึกโดยใกล้ชิดหรือตามวิชาที่ได้รับมอบหมาย โดยให้จัดคุรูนายสิบ 1 นายต่อคุรุฝึกทหารใหม่ 2 นาย เช่น คุรุทหารใหม่ทั้งสิ้น จำนวน 15 นาย ให้จัดคุรูนายสิบ จำนวน 8 นาย (เศษของจำนวน ให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม)

6. คุรุทหารใหม่ โดยจัดจากพลทหารกองประจำการที่สำเร็จ หลักสูตรคุรุทหารใหม่ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคุรูนายสิบโดยจำนวนคุรุทหารใหม่ให้ถือเกณฑ์ จำนวนพลทหารใหม่ กองประจำการ 8 นาย ต่อ คุรุทหารใหม่ 1 นาย เศษให้ตัดทิ้ง และให้มียอดอะไหล่ ร้อยละ 20 ของจำนวน คุรุทหารใหม่ของหน่วย (กรมยุทธศึกษาทหารบก. 2546 : 2 – 3)

พื้นที่การฝึกและสนามฝึก

สนามการฝึกต่างๆ หน่วยฝึกทหารใหม่จะต้องเตรียมไว้ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย พร้อมทำการฝึก และมีความปลอดภัยเมื่อใช้ทำการฝึก สนามฝึกที่ใช้ทำการฝึกทหารใหม่มีดังนี้

1. สนามฝึกบุคคลเบื้องต้น และแถวชิด
2. สนามฝึกกายบริหาร
 - 2.1 รวดดึงข้อ
 - 2.2 สนามฝึกวิ่งระยะทางรวม 2,000 เมตร
3. สนามฝึกยิงปืนเบื้องต้น
4. สนามฝึกยุทธวิธี ดัดแปลงพื้นที่ที่มีอยู่ให้เหมาะสมเพียงพอ ให้มีความกว้างและความลึก
 5. สนามฝึกยิงปืน 1,000 นิ้ว (ระยะ 25 เมตร)
 6. สนามฝึกขว้างลูกระเบิด
 7. สนามฝึกการใช้ดาบปลายปืน
 8. สนามฝึกเดินทางด้วยเข็มทิศ
 9. สนามฝึกบุคคลทำการรบ
 10. สนามฝึกสร้างเครื่องกีดขวาง และลวดหนาม
 11. สนามฝึกลาดตระเวน
 12. สนามฝึกป้อมสนาม

13. สนามฝึกแพกแรม

2.3.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของกองทัพ

2.3.1.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวินและคนอื่นๆ (วิลาค บัญทองขาว. 2526 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Lewin and other. 1939) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตยมีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาดกระด้าง ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้นกลับส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน การเรียนร่าบร่นมีบรรยากาศที่น่าสบายใจน่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดัน ความเกรงกลัวใดๆ ออกไปจากชั้นได้

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954 : 296-297) ได้ศึกษาสภาพจิตที่เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน พบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่ง ที่มีเหตุผลต่อสภาพจิตของเด็กและการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

สรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในหน่วยฝึกทหารใหม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัว ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ลักษณะทางกายภาพของกองพันน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังเกต กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็ก รักษาพระองค์

2.3.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

2.3.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

2.3.2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพ

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นผลรวมของการปฏิบัติความประพฤติระหว่างบุคคลซึ่งเกิดจากการที่บุคคลได้ร่วมกันทำกิจกรรม และมีส่วนร่วมในด้านการติดต่อสื่อความหมาย ความร่วมมือการเปลี่ยนแปลงการแก้ปัญหาและการจูงใจซึ่งกันและกัน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539 : 115-117) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นมีหลายทฤษฎี สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับ ทฤษฎีสามมติของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (FIRO –

Fundamental Interpersonal Relation Orientation) โดย ชูลท์ (Schultz. 1966 : 59) ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงความต้องการระหว่างบุคคลทั้งในระดับพฤติกรรมและความรู้สึก ซึ่งจำเป็นและเพียงพอที่จะอธิบายการแสดงออกของบุคคล เมื่อมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในกลุ่มได้โดยความต้องการระหว่างบุคคล ในระดับพฤติกรรมประกอบด้วย 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 การเข้ากลุ่ม (Inclusion) เป็นมิติการเข้า-ออก (In-Out) หมายถึง ขอบเขตการติดต่อของมนุษย์บางคนชอบการเข้ากลุ่มมาก ชอบที่จะไปงานเลี้ยงต่างๆ และทำสิ่งต่างๆ ร่วมกับกลุ่ม ชอบที่จะเป็นผู้เริ่มต้นการสนทนากับคนแปลกหน้าก่อน ในขณะที่บางคนชอบที่จะอยู่คนเดียว ชอบความเป็นส่วนตัว และหลีกเลี่ยงงานต่างๆ ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ มีตั้งแต่ระดับ Over Social (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์เมื่ออยู่ตามลำพัง) จนถึง Undersocial (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์เมื่อมีบุคคลอื่นปรากฏอยู่ด้วย)

มิติที่ 2 การควบคุม (Control) เป็นมิติของการอยู่เหนือกว่าหรืออยู่ใต้กว่า (Top-Bottom) หมายถึง ขอบเขตของอำนาจการควบคุมและมีอิทธิพล บางคนมีความสุขเมื่อเขาได้รับมอบหมายให้ดูแลบุคคลอื่น ชอบที่จะเป็นเจ้านาย เป็นผู้ให้คำสั่งหรือเป็นผู้ทำการตัดสินใจสำหรับตนเองและผู้อื่น บางคนชอบที่จะไม่ต้องควบคุมหรืออยู่เหนือบุคคลอื่น พอใจที่จะไม่เคยบอกให้ใครทำอะไร และพยายามค้นหาสภาพที่จะไม่ต้องรับผิดชอบอะไร มนุษย์มีความแตกต่างกันในความปรารถนา ที่จะควบคุมบุคคลอื่นหรือเป็นอิสระจากการควบคุมบุคคลอื่นตั้งแต่ Autocratic (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์หรือไม่ได้เป็นผู้ควบคุม) จนถึง Abdicratic (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์ขณะที่ควบคุมบุคคลอื่น)

มิติที่ 3 ความรักใคร่ผูกพัน (Affection) เดิมชูลท์ ใช้คำว่า “Affection” ซึ่งแสดงถึงมิติของการอยู่ใกล้ – ไกล (Near-Far) หมายถึง ขอบเขตของการใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคลอื่น แต่จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การใช้แบบวัดไฟโร-บี แสดงให้เห็นว่าการใช้คำว่า Affection ทำให้ผู้ตอบสับสนแยกไม่ออกระหว่างความชอบพอที่เป็นความรู้สึกและความชอบที่เป็นพฤติกรรม ดังนั้น ชูลท์ จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า “Openness” แทนความเปิดเผย “Openness” เป็นมิติของการเปิด-ปิด (Open-Close) หมายถึง ขอบเขตของการเปิดเผยของมนุษย์ บางคนได้รับความพอใจจากการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งเขาสามารถพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของเขา ความลับและความคิดภายในตัวเขา ชอบที่

จะมีคนที่เขาไว้วางใจได้หนึ่งหรือสองคนหรือมากกว่านั้น แต่บางคนพอใจกับการหลีกเลี่ยงจากการเปิดเผยกับบุคคลอื่นและค่อนข้างที่จะรักษาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นให้อยู่ในระดับที่คุ้นเคยมากกว่าระดับการเป็นเพื่อนสนิท

ส่วนความต้องการระหว่างบุคคลในระดับความรู้สึกประกอบด้วย 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 ความสำคัญ (Significance) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่รู้สึกว่าตนเองนั้นมีความสำคัญกับบุคคลอื่น และรู้สึกว่าบุคคลนั้นมีความสำคัญมีความหมายกับตนเอง

มิติที่ 2 ความสามารถ (Competence) เป็นความรู้สึกถึงความสามารถของบุคคล เมื่อความสามารถคือการตัดสินใจในสิ่งต่างๆ หรือแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยความสามารถของตนเอง

มิติที่ 3 ความน่าคบ (Likability) เป็นความรู้สึกถึงความน่าคบกับบุคคลอื่น บุคคลส่วนมากอาจจะมีความสามารถ มีความสำคัญ แต่ไม่น่าคบ เช่น อาชญากรที่ประสบความสำเร็จหรือจอมเผด็จการผู้กดขี่

นอกจากนี้ชูทส์ยังได้แบ่งความเข้ากันได้ของบุคคล (Compatability) ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. Atmosphere Compatability เป็นความเข้ากันได้ของบุคคลซึ่งเกิดจากความต้องการที่เหมือนกัน เช่น ชอบสังคมเหมือนกัน

2. Role Compatability เป็นความเข้ากันได้ของบุคคล ซึ่งเกิดจากความต้องการที่ต่างกันหรือตรงกันข้าม เช่น บุคคลที่ต้องการควบคุมบุคคลอื่น จะเข้ากันได้กับบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่นควบคุมตนเอง

2.3.2.1.2 ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

ฮอลล์ และลินเซย์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 55-57 ; อ้างอิงจาก Hall and Lindzey. 1963) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล บุคคลไม่สามารถแยกความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้เลยนับตั้งแต่เกิดมนุษย์นั้นเป็นผลผลิตของการมีความสัมพันธ์กันทางสังคม การเปลี่ยนแปลงของสรีระวิทยา เป็นเครื่องชี้ความต้องการของบุคคลและบอกทิศทางของการเจริญเติบโต

1. ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความเชื่อว่ามนุษย์ มีความต้องการพื้นฐาน 2 ประการ คือ (ทัศน บุญทอง, 2528 : 31)

1.1 ความต้องการความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความต้องการทาง
สรีระวิทยา เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคง (Security) เป็นความต้องการด้านจิต
สังคมรวมถึง ความสุขสบายใจ การมีความคิดและค่านิยม ที่อยู่ในกรอบกับการยอมรับของสังคม สิ่ง
เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยที่บุคคลจะได้รับความอบอุ่นใจ เพราะมี
เพื่อนซึ่งเพื่อนในที่นี้หมายถึง ผู้ใดผู้หนึ่งที่บุคคลนั้นสนิทสนมพอที่จะยอมรับทุกชีวิตได้ ไม่ว่าจะอยู่ใน
วัยเดียวกันหรือไม่ก็ตาม บุคคลที่มีเพื่อนแม้หนึ่งคนย่อมไม่เป็นโรคจิตประสาท (ปัลลิต อุนนทเลขา
2533 : 14)

2. โครงสร้างบุคลิกภาพซึ่งชัลลิแวนได้อธิบายว่า โครงสร้างของบุคลิกภาพมี
หลากหลายเป็นผลจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสามารถแบ่งได้อย่างหยาบๆ 3 ประการ คือ
(ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2539 : 66)

2.1 กระบวนการปรับเปลี่ยนพลังงาน (Dynamism) คือ พฤติกรรมที่เป็น
ความเคยชินในด้านความสัมพันธ์กับคนอื่น เช่น ชอบรับใช้ช่วยเหลือบุคคล ชอบเอาเปรียบ ชอบปัน
เพื่อให้ใครๆ เห็นอกเห็นใจ ฯลฯ ศูนย์กลางของกระบวนการปรับเปลี่ยนพลังงาน คือระบบตัวตน (Self
System) เป็นกระบวนการที่พัฒนามาจากกลวิธีการป้องกันตนเอง เพื่อให้ความสัมพันธ์กับผู้อื่น
ดำเนินไปอย่างราบรื่น

2.2 กระบวนการสร้างภาพบุคคล (Personification) คือ มโนภาพที่บุคคล
วาดเป็นภาพตัวเอง เป็นภาพคนอื่นที่สัมพันธ์ภาพกับตน โดยจะมีความเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับ
ความรู้สึกเจตคติและความคิดที่บุคคลมีขึ้นเนื่องจากได้รับประสบการณ์ ทางด้านความพึงพอใจและ
ความวิตกกังวล และจะมีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของบุคคลที่เคยได้รับจากบุคคลอ้างอิง และ
สร้างภาพบุคคลตามประสบการณ์ที่ได้รับได้ผลดีอันจะทำให้บุคคลมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง
ตนเองและบุคคลอื่นนั่นก็คือ บุคคลสามารถที่จะประเมินตนได้ ดังนั้นภาพก็จะเกิดขึ้น

2.3 กระบวนการคิด (Cognitive Process) ชัลลิแวนเชื่อว่า กระบวนการ
คิดเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างบุคลิกภาพ ซึ่งมี 3 ลักษณะใหญ่ๆ

2.3.1 ประสบการณ์โปรโตแทกซิก (Prototoxic) เป็นประสบการณ์ที่ยังมิได้พัฒนาปรับปรุง เป็นความคิดระดับทารกเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาทสัมผัส ความรู้สึก ซึ่งเกิดขึ้นทันทีทันใดโดยปราศจากการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม และในที่สุดบุคคลไม่สามารถรำลึกได้อีก

2.3.2 ประสบการณ์พาราแทกซิก (Parataxic) เป็นประสบการณ์ที่ต่อเนื่องจากประสบการณ์โปรโตแทกซิก บุคคลเริ่มเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมให้มีความสัมพันธ์เป็นประสบการณ์ได้ แยกได้ว่าสิ่งใดคือตนเอง สิ่งใดไม่ใช่ตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะการเข้าใจสัมพันธภาพระหว่างสิ่งต่างๆ

2.3.3 ประสบการณ์ซินแทกซิก (Syntactic) เป็นประสบการณ์ขั้นสูงสุด บุคคลเริ่มเรียนรู้ติดต่อโดยใช้ภาษา คำพูด สัญลักษณ์ มีผลให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมั่นคง

นอกจากทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของไพโรและซัลลิแวนแล้วยังมีทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเพปพลาว ที่มีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีสาระสำคัญตอนหนึ่งที่เน้นในเรื่องบุคคลที่มีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนประกอบด้วยลักษณะ และความต้องการทางเคมี สรีระวิทยา และด้านสัมพันธภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลนี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาของบุคลิกภาพตั้งแต่วัยทารกจนตลอดช่วงชีวิต พัฒนาการนี้เป็นไปเพื่อให้ชีวิตที่มีความสุขและมีประโยชน์ บุคคลทุกคนมีความต้องการเฉพาะตนเมื่อความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง เป็นผลให้เกิดความไม่พอใจ ความคับข้องใจ เครียดและเป็นกังวล ความรู้สึกเหล่านี้เกี่ยวข้องกับระดับความปรารถนาที่แต่ละบุคคลได้ตั้งไว้ และเมื่อนั้นบุคคลจะต้องจัดการกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น และรู้สึกมั่นคงมากขึ้น

สรุปได้ว่า ซัลลิแวน เน้นสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในสังคมเพราะจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้น เขาเน้นความมั่นคงและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ดี เพื่อสภาพจิตสังคมสมบูรณ์ การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ไม่ดีจะก่อให้เกิดปัญหามากมาย อันเป็นผลมาจากการขาดความพึงพอใจ (มณี ดีประสิทธิ์. 2541 : 28 ; อ้างอิงจาก Friberg. 1983)

2.3.2.1.3 การสร้างสัมพันธภาพ

การสร้างสัมพันธภาพนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลาเริ่มมาตั้งแต่แรกเกิดถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวด้านต่างๆ ของชีวิตส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับด้าน

สัมพันธภาพ บางคนแม้จะมีความรู้ดีแต่มีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม บางคนแม้จะมีความรู้ลึกดีแต่มีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกในรูปแบบไม่เหมาะสมก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกัน ทำให้มีปัญหาในการดำรงชีวิต เกิดความอึดอัดไม่สบายใจ ขาดความมั่นใจ จึงหลีกเลี่ยงจากสังคมหรือประสบความล้มเหลวในชีวิตได้ (ศิริรัตน์ ผุดผ่อง. 2540 : 24)

ดังที่ วนิดา เสนีเศรษฐ์ และ ชอบ อินทร์ประเสริฐกุล (พิสิทธ์ ประทุมบาล. 2532 : 3 ; อ้างอิงจาก วนิดา เสนีเศรษฐ์ และชอบ อินทร์ประเสริฐกุล. 2531) กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการทำงาน คือ การสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงานหรือการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพราะจะทำให้หน่วยงานนั้นดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจะก่อให้เกิดผลดังนี้

1. สัมพันธภาพของบุคคลเป็นผลต่อสัมพันธภาพของกลุ่ม มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมหากแต่บุคคลในกลุ่มมีความรักใคร่กัน สัมผัสสามัคคี มีความผูกพันกันทางจิตใจโดยน้ำใสใจจริงแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือกันและกัน และหากกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นสถาบันหนึ่ง องค์การใดองค์การหนึ่ง โรงงานใดโรงงานหนึ่ง บริษัทใดบริษัทหนึ่งก็จะทำให้สถาบันองค์การ โรงงานและบริษัทนั้นๆ อยู่กันด้วยความสุข อันเป็นผลต่อการเพิ่มผลผลิตของกลุ่มด้วย

2. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเพื่อการอยู่ร่วมกัน การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมมนุษย์จะต้องมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ อย่างน้อยก็กล่าวได้ว่าทุกคนต้องมีเพื่อนฝูงและมิตรสหายด้วยกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันนั้นไม่ว่าจะนับตั้งแต่สังคมหน่วยเล็กสุดไปจนถึงสถาบันองค์การหรือประเทศหรือโลกก็ตามล้วนแต่ต้องอาศัยสัมพันธภาพที่ดีเท่านั้น จึงจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้

3. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในการทำงานหรือการสร้างผลผลิต นอกจากการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความสุขแล้ว มนุษย์จะต้องมีกิจกรรมหรือมีการทำงานร่วมกันการสร้างสัมพันธภาพเป็นกระบวนการที่บุคคล 2 คน หรือมากกว่าต่างแสดงพฤติกรรมต่อกัน และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อกันนั้นมีทั้งการแสดงออกทางภาษาด้วยถ้อยคำ เช่น การใช้ถ้อยคำสุภาพนุ่มนวลต่อกัน และการแสดงออกทางภาษาท่าทาง เช่น สีหน้า แววตา น้ำเสียงการเคลื่อนไหวซึ่งพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลแสดงต่อกันแตกต่างกันมากบ้าง น้อยบ้าง จากที่ดีที่สุด ดีมาก ดี ค่อนข้างดี

พอใช้ ใช้ไม่ได้ เลว เลวน้อย เลวมาก เหล่านี้คละกันไป บุคคลจึงต้องเผชิญและสัมพันธ์กับบุคคล เหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.3.2.1.4 ความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

นอกจากนี้ วิจิตร อวระกุล (2526 : 20) กล่าวว่า บุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน มากบ้างน้อยบ้างและการเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจะทำให้บุคคลเข้าใจและมีความอดทน ในความสัมพันธ์ วิจิตร อวระกุล (2526 : 21-22) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของบุคคลดังนี้

1. รูปร่างหน้าตาท่าทาง (Appearance) บุคคลย่อมเลือกเกิดไม่ได้ บางคนสูง บางคนดำ บางคนขาว บางคนหน้าตาดี บางคนพิการ เป็นต้น แต่มนุษย์เป็นคนเสมอกันหมด ดังนั้น ไม่ควรมียอคติในรูปร่าง ท่าทาง และการแต่งกายของบุคคลในการมีสัมพันธภาพ

2. อารมณ์ (Emotion) บุคคลมีอารมณ์ต่างกัน บางคนอารมณ์เย็น บางคน อารมณ์ร้อน โมโห ฉุนเฉียว โกรธง่าย การแสดงออกต่างกันทำให้บุคคลต่างกัน

3. นิสัย (Habit) บางคนนิสัยดี ขยันขันแข็งซื่อสัตย์สุจริต แต่บางคนนิสัยใจคอ ร้าย ไร้ใจไม่ได้ คดโกง เป็นต้น

4. ทศนคติ (Attitude) หรือท่าทีความรู้สึกที่แสดงออกแตกต่างกันเป็น รายบุคคลหรือหมู่เหล่า

5. พฤติกรรม (Behavior) ของมนุษย์ต่างกันสุดจะพรรณนา

6. ความถนัด (Aptitude) บุคคลมีความถนัดตามธรรมชาติต่างกัน ถ้าได้ ทำงานที่ถนัดจะทำได้มาก ทำได้ดี แต่ถ้าทำงานในสิ่งที่ไม่ถนัดนอกจากจะทำได้ไม่ดี หรือทำได้ไม่ดี ผลงานจะเสียหนักใจกลุ่มใจ

7. ความสามารถ (Ability) บุคคลมีความสามารถแตกต่างกัน เช่น ด้าน ร่างกายแข็งแรงไม่เท่ากันคนที่แข็งแรงย่อมทำงานหนักได้มากกว่าคนอ่อนแอ ผู้ชายแข็งแรงกว่าผู้หญิง ผู้หญิงทำงานละเอียดเรียบร้อย

8. สุขภาพ (Health) บุคคลย่อมมีสุขภาพแข็งแรงอ่อนแอไม่เท่ากัน บางคน ผอมแห้งแรงน้อยบางคนมีโรคประจำตัว บางคนสมบูรณ์

9. รสนิยม (Taste) บุคคลมีรสนิยมต่างกัน ดังนั้นไม่ควรดูถูกเหยียดหยาม ถากถาง ต่ำหนิติเตียน เพราะบุคคลมีพื้นฐานต่างกัน

10. สังคม (Social) สังคมของบุคคลนั้นจะแตกต่างกันทุกคนจะมีโลกของตนเอง และสังคมของตนเอง

เดวิส (ชนนุช บุญสิทธิ. 2541 : 15 ; อ้างอิงจาก Davis. 1967) กล่าวว่าบุคคลมีความแตกต่างกัน บุคคลโดยทั่วไปนั้น ถ้าพิจารณาอย่างผิวเผินจะเห็นว่าเหมือนๆ กันหมด แต่ที่จริงแล้วบุคคล แต่ละคนมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวนั่นคือ แต่ละคนจะแตกต่างกันไปจากคนอื่น ในเรื่องจิตใจ สติปัญญา เศรษฐกิจ ครอบครัว วัฒนธรรม เกียรติยศ ความเชื่อถือ ตลอดจนศาสนาที่นับถือ

ดังนั้น การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น จึงไม่ควรคาดหวังที่จะให้คนอื่นคิดและปฏิบัติเหมือนเรา ขณะเดียวกัน เราก็ไม่จำเป็นต้องคิดหรือปฏิบัติเหมือนคนอื่น เราต้องพยายามเข้าใจ เปิดใจกว้าง และระลึกว่าความเป็นคนของแต่ละบุคคลจะต้องได้รับความเคารพนับถือ ควรมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความอดทนในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

2.3.2.1.5 คุณภาพของสัมพันธภาพ

โคลแมนและแฮมแมน (สุภาพร โคตรจรัส. 2527 : 287 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hammen. 1974) ได้กล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยในการสร้างสัมพันธภาพดังนี้

1. การมีวัตถุประสงค์ร่วมกันสัมพันธภาพจะยั่งยืนก็ต่อเมื่อ สัมพันธภาพนั้นสนองความต้องการของบุคคลทั้งสองฝ่ายได้ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการเพื่อความรัก การเป็นที่ยอมรับของสังคม ความรู้สึกมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ดังนั้น การมีวัตถุประสงค์และความต้องการร่วมกันจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

2. เคารพในสิทธิและความเป็นตัวของตัวเองของบุคคล สัมพันธภาพอาจแตกร้างได้ ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งล่วงล้ำสิทธิและมียอมให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นตัวของตัวเอง คนที่สนิทอาจเลิกคบได้

3. โครงสร้างและแบบแผนของสัมพันธภาพทางสังคม โดยทั่วไปมักมีโครงสร้างและลักษณะการติดต่อสื่อสารเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นที่ตกลงสอดคล้องต้องกัน เช่น สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน มารดา กับบุตร เป็นต้น โครงสร้างและแบบแผนการติดต่อสื่อสารจะขึ้นอยู่กับผู้ที่อยู่ในสัมพันธภาพนั้นๆ เป็นรายๆ ไป เป็นส่วนใหญ่และสัมพันธภาพจะยาวนานหรือไม่ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่าย

4. องค์ประกอบของการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ได้แก่

4.1 ภูมิหลังและประสบการณ์แตกต่างกัน เช่น การศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจเดียวกันมักมีภาษาที่สื่อสารระดับเดียวกัน

4.2 การเลือกรับรู้โดยให้ความสนใจเฉพาะข้อความบางตอน ทำให้ไม่ได้ข้อเท็จจริงทั้งหมดซึ่งทำให้การตีความที่ผิดพลาดได้

4.3 อารมณ์และความรู้สึกในขณะที่มีการรับรู้ปัจจัยในสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ หรือบุคคลที่ก่อให้เกิดอารมณ์ต่างๆ เช่น ความไม่มั่นใจ ความกลัวความโกรธ เป็นต้น อาจทำให้เกิดการรับรู้และตีความที่ผิดพลาดได้

4.4 ความไม่ไว้วางใจในการรับรู้ ส่วนใหญ่อารมณ์ที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในข้อความมีความสำคัญยิ่งกว่าข้อความที่สื่อสารออกมา ความไม่สามารถรับรู้ถึงอารมณ์ที่ซ่อนเร้นอยู่ อาจทำให้รับรู้และตีความที่ผิดพลาดได้

5. การรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อมอย่างกระจ่าง ได้แก่

5.1 การรับรู้ตนตามความเป็นจริง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับตนเอง

5.2 การรับรู้ผู้อื่นได้ตรงตามความเป็นจริง จะนำไปสู่การยอมรับในตัวจริงผู้อื่น

5.3 การรับรู้สัมพันธภาพตามความเป็นจริง ซึ่งสัมพันธภาพจะยืดหยุ่นได้ ถ้ามองความต้องการและก่อให้เกิดความพึงพอใจร่วมกันทั้งสองฝ่าย ดังนั้นจึงต้องพยายามขจัดปัญหาในการติดต่อสื่อสารที่เกิดขึ้น

6. การห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่นซึ่งอาจแสดงออก โดยการพูดหรือกระทำ อาจพูด ปลอบใจ แสดงความห่วงใย ให้ความช่วยเหลือจะช่วยสร้างสัมพันธภาพให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

7. การซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่นและตนเอง การเป็นตัวของตัวเอง และซื่อสัตย์ต่อความคิดเห็นและความเชื่อของตนเองนั้น เป็นสิ่งสำคัญ บุคคลไม่ควรหลีกเลี่ยงที่จะพูดความจริงเพียงเพราะไม่กล้าเผชิญความขัดแย้ง และควรมีการยอมรับนับถือด้วยว่า ผู้อื่นก็ยอมกล้าเผชิญความจริง และหาทางแก้ไขปัญหได้ในทางสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามความจริงที่พูดต้องแสดงให้เห็นถึงความ

เคารพในความเป็นตัวของตัวเองและของผู้อื่น ควรคำนึงถึงความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น พร้อมทั้งแสดงความห่วงใยและเป็นมิตรอย่างจริงใจด้วยความหวังดี

2.3.2.1.6 ลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Key features of interpersonal Relationship)

ลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีดังนี้

1. การพึ่งพากันและกัน (Interdependence) ทั้ง 2 ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกัน จะมีลักษณะการพึ่งพากันและกันในการที่จะสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ขึ้นมาเพื่อสนองตอบจุดมุ่งหมายของตัวเองและร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งนี้ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกจะมีอิทธิพลและได้รับอิทธิพลจากทั้ง 2 ฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกันในลักษณะการพึ่งพากันหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

2. ความสัมพันธ์ที่ถาวร (Lasting Duration) ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวคิดที่จะสานความสัมพันธ์นั้นต่อไปจนถึงอนาคต

จึงสรุปได้ว่าการพึ่งพากันและการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่ถาวรต่อกันทั้ง 2 ฝ่าย นับว่าเป็นลักษณะเด่นของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการสื่อสารที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากการสื่อสารประเภทอื่นๆ เพราะจะประกอบไปด้วยลักษณะเฉพาะที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. มีผู้เกี่ยวข้องเพียงไม่กี่คน
2. ผู้ที่เกี่ยวข้อง มักจะมีความใกล้ชิดต่อกัน (อาจเป็นทั้งด้านกายภาพ ด้านจิตใจหรือทั้ง 2 ด้าน)
3. ผู้สื่อสารสามารถเห็น ได้ยิน สัมผัส ได้กลิ่น ซึ่งกันและกัน โดยประสาทสัมผัสทั้ง 5
4. มีผลย้อนกลับหรือตอบสนอง (Feedback) ทันทีที่ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทั้ง 2 ฝ่ายสามารถประเมินประสิทธิภาพ หรือผลของการสื่อสารได้ทันที

2.3.2.1.7 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกทหาร

ใหม่

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 244 – 247) กล่าวว่า ผู้บังคับบัญชาเป็นหัวใจสำคัญขององค์การ จะต้องเป็นบุคคลที่เป็นหลัก เป็นที่พึ่งพาอาศัยจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดี ให้เป็นที่รักใคร่และน่าเคารพนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนี้

1. สร้างแบบอย่างการเป็นผู้นำที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานเป็นระบบใช้

หลักวิชาการในการทำงาน

2. มีความจริงใจ
3. ควบคุมอารมณ์ได้ รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ในทุกสถานการณ์
4. สร้างขวัญและกำลังใจ หมั่นเอาใจใส่ดูแลเยี่ยมเยียนผู้ใต้บังคับบัญชา

ในขณะที่ทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบความเป็นอยู่

5. ให้การยกย่องชมเชย เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้ผลงานดีเด่น สร้าง

ชื่อเสียง

6. ให้การสนับสนุนให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ
7. ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา
8. ให้หลักประกันความมั่นคงในอาชีพ เช่น ไม่กลั่นแกล้ง เอาใจเอาเปรียบ
9. เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน
10. ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ตามโอกาสอันควร

2.3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

2.3.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

2.3.3.1.1 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

อารี เพชรผุด (2530:11) กล่าวถึง ความสัมพันธ์อันดีของผู้ร่วมงานว่า นอกจากความรู้ความสามารถด้านงาน แล้วยังเป็นผลของความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในหน่วยงานอีกด้วย ไม่ว่าบุคลากรจะมีความรู้ความสามารถเพียงใด ถ้าปราศจากความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานเสียแล้ว การทำงานไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไปได้ ดังนั้นเพื่อนร่วมรุ่นจึงเป็นกำลังสำคัญที่จะต้องให้ความสนใจ การเข้าใจเพื่อนร่วมรุ่นเป็นสิ่งจำเป็นไม่เพียงแต่เพื่อนร่วมรุ่นระดับเดียวกัน เพราะเพื่อนร่วมรุ่นสนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อนร่วมรุ่นเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากตัวเราเองว่า ถ้าหากมีเพื่อนร่วมรุ่นที่มีความรู้ ความสามารถเข้าใจเราเต็มใจที่จะปฏิบัติงานกับเรา จะทำให้เราเกิดกำลังใจอยากทำงานให้กับหน่วยงาน แต่ในทางตรงกันข้ามหากเพื่อนร่วมรุ่นที่ไม่เข้าใจกัน มีความรู้สึกเบียดเบียน ผลของงานที่ออกมาจะตรงกันข้ามกับการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมรุ่นที่เข้าใจกัน

คุณลักษณะของเพื่อนร่วมรุ่นที่ดี ที่มีผู้อยากร่วมงานด้วย วิจิตร อวทะกุล (2528 : 179) ให้ข้อเสนอแนะว่าเพื่อนร่วมรุ่นที่ดีนั้นจะสร้างบรรยากาศในการทำงาน การฝึกปฏิบัติ เปรียบเสมือนฉันทัพพันธ์ สำหรับการทำงาน หรือการปฏิบัติงานอยู่กับคนหลายจำพวกก็มีโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งกันไม่เข้าใจกัน และการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมรุ่น ควรปฏิบัติดังนี้

1. ยกย่องแก่เพื่อน ทำให้คนอื่นเห็นว่าตนมีความสำคัญ
2. มีความจริงใจต่อเพื่อน ความสุจริตต่อบุคคลอื่นทำให้เราเป็นคนไม่ดี
3. หลีกเลี่ยงการนินทาเพื่อน ผู้อื่นจะมองเราเป็นคนไม่ดี
4. อย่าขัดทอดความผิดให้เพื่อน การชักทอดความผิดเป็นการยกตนเหนือผู้อื่น เพื่อนฝูงไม่อยากจะร่วมงาน ทำให้ขาดความร่วมมือ
5. ยกย่องชมเชยเพื่อนในสิ่งที่ควรทำการให้กำลังใจสนับสนุน ให้การยืนยันในความดีนั้น ทุกคนชอบการยกย่องชมเชยเพราะเป็นอาการทางใจ

6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของเพื่อนด้วยความเต็มใจเสมอ การช่วยเหลือ
เกื้อกูลเป็นคุณธรรม เป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีตามหลักสังค
วัตถุ 4 คือ ทำตนให้เป็นประโยชน์

7. ให้เพื่อนได้ทราบในเรื่องที่เรารับผิดชอบ หรือ เกี่ยวข้องแสดงความ
ปรารถนาดีต่อเพื่อน เพื่อนจะเห็นใจเราเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจไมตรีของเรา และเป็นมิตรที่ดีของเรา
สืบไป

8. ฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ บ้างเป็นเพื่อนต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดย
ฟังเขาแสดงความคิดเห็น ให้มีความเสมอภาคกันในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะให้คำแนะนำ

9. หลีกเลี่ยงการทำตัวเหนือเพื่อน ต้องให้เกียรติเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน

10. ทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย ทำให้เพื่อนมีความสบายใจ พอใจและจะ
เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวเรา

11. ใจกว้างและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูง ไม่เอาเปรียบไม่คอยแต่จะเอา
ของผู้อื่นฝ่ายเดียวเป็นการเห็นแก่ตัว และการเอาเปรียบผู้อื่น

12. พบปะสังสรรค์บ้างตามสมควร การวิสาสะทำให้เกิดความเป็นญาติ การ
ปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมรุ่น หลายคนก็ย่อมมีโอกาสที่จะกระทบกระทั่งขัดแย้งไม่เข้าใจกันบ้างเป็นเรื่อง
ธรรมดา

2.3.3.1.2 แนวทางการปฏิบัติตนของพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อน ร่วมรุ่น

กันยา สุวรรณแสง (2533) กล่าวว่า การที่จะทำให้พลทหารใหม่กองประจำการ
ปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันควรปฏิบัติดังนี้

1. แสดงกริยายิ้มแย้มแจ่มใสเพราะรอยยิ้มเป็นการแสดงออกซึ่งความรักที่มี
ความหมายมากที่สุดแต่ลงทุนน้อยที่สุด

2. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การได้ถามทุกข์สุข

3. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูดหากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมา สนทนาไป
ด้วยเพราะกริยาที่ไม่เหมาะสมอันแสดงถึงการไม่ให้ความสนใจบุคคลนั้น

4. แสดงกิริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น มองโลกในแง่ดี อย่าจับจ้องผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน

5. แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไป อาจทำให้ไม่เกิดความเกรงใจกัน

6. รู้จักระดับอารมณ์ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ นั้นอาจมีสิ่งทำให้เกิดไม่พอใจขึ้นได้ ดังนั้นหากเกิดอารมณ์ ก็ควรระงับอารมณ์เอาไว้ เพราะการเป็นคนเจ้าอารมณ์ไม่ได้ให้เกิดอะไรดี นอกจากจะทำลายความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน

7. วางตัวให้อยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่านไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง

8. รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าปกติ น้ำเสียงเรียบ ดังชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง

9. จดจำข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจ เพื่อนแสดงความยินดีในวาระสำคัญ แสดงความห่วงใยเมื่อเพื่อนมีความทุกข์

เพื่อนร่วมรุ่น เป็นปัจจัยสำคัญของการปฏิบัติงานและ การทำงาน ดังที่อารมณ์จินดาพันธ์ (2536 : 120) กล่าวว่า การปฏิบัติงาน จะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพตามหน่วยงานต้องการได้นั้นนอกเหนือจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรแล้ว ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในหน่วยงานก็เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรไม่ว่าจะสูงเพียงใดจะไม่ทำให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ถ้าขาดความร่วมมือของบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ภารกิจและหน้าที่

ภารกิจประจำของทหารรักษาวังกองพันที่ 1 และ 2 นี้ นอกจากจะมีหน้าที่วางยามรักษาประตูพระราชฐาน” แทน “ทหารชาววัง” และทหารบกซึ่งโปรดให้ถอนกลับที่ตั้งไปแล้ว ยังมีหน้าที่เป็นกองดับเพลิงประจำพระราชสำนักและทำหน้าที่ฉุกเฉินของล้อมวงถวายอารักขาแด่องค์พระประมุขของชาติในเวลาเสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับ ณ ที่ต่างๆ ในทำนองเดียวกับทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ นอกจากนั้น ยังมีหน้าที่เข้ากระบวนแห่ รวมทั้งทำหน้าที่แบกหามพระราชยาน และชุดข้าราชการในเวลาที่มีการพระราชพิธีต่างๆ ในพระราชสำนักอีกด้วย

ภารกิจพิเศษอีกประการหนึ่งของทหารรักษาวัง คือ การตามเสด็จไปในการประลองยุทธเสือป่าซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม ในท้องที่มณฑลนครไชยศรีและมณฑลราชบุรี โดยมีทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ จ.ป.ร. ทหารรักษาวัง ว.ป.ร. เสือปากกองเสนาลหวงรักษาพระองค์ กองเสนารักษาดินแดนกรุงเทพฯ และกองเสนารักษา ดินแดน มณฑลนครไชยศรี เป็นกำลังหลักร่วมกับลูกเสือ

ภารกิจ

ด้านกำลังพล

- 1) จัดกำลังพลปฏิบัติหน้าที่กองทหารเกียรติยศ และนายทหารเข้าเฝ้าในพระราชพิธีต่างๆ
- 2) จัดกองทหารเกียรติยศสำหรับราชอาคันตุกะ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
- 3) จัดกำลังพลเป็นกองพันสวนสนามในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาทุกปี โดยเริ่มฝึกซ้อมตั้งแต่ต้นเดือน ต.ค. เสร็จสิ้นไปในเดือน ม.ค. ของปีต่อไป
- 4) จัดนายทหารสัญญาบัตร (ประเภทที่ 1) ในการตามเสด็จฯ โอกาสที่แปรพระราชฐานจากกรุงเทพมหานครและปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วย ผบ.รก. เขตพระราชฐานชั้นกลาง ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ให้แก่ กองพันทหารราบที่ 4ฯ
- 5) จัดกำลังพลปฏิบัติหน้าที่หมู่เฝ้าตรวจพระที่นั่งอัมพรสถาน หมุนเวียนการปฏิบัติ 5 วัน / ครั้ง โดยใช้กำลังพล รวม 38 นาย

6) จัดกำลังพลปฏิบัติงาน ณ พระตำหนักนันทบุรี ทุกวัน ใช้กำลังพลรวม 11 นาย

7) จัดกำลังพล 80 นาย ปฏิบัติหน้าที่ทางร่ม ในงานพระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส ทุกครั้งที่มีการร้องขอจากสำนักพระราชวัง

8) เตรียมจัดกำลังพลปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน โดยจัดสมทบ ร.1 พัน 4 รอ. จำนวน 2 หมู่ ตั้งแต่ 15 พ.ย. – 14 ธ.ค. 44 และจัดเต็มกองรักษาการณ์โดยใช้ยอดกำลังพล น., ส., พ. รวม 35 นาย ตั้งแต่ 15 ธ.ค. เป็นต้นไป

9) เตรียมจัดกำลังพลปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์ พระราชวังไกลกังวล ใช้ยอดกำลังพล น., ส., พ. รวม 20 นาย ตั้งแต่ 24 ธ.ค. เป็นต้นไป

ด้านการข่าว

1) รับผิดชอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาด้านการข่าว ร.1 พัน.3 รอ. ในเขตดุสิต โดยจัดชุดกำลังพลของหน่วยหมุนเวียน จำนวน 3 ชุดๆ ละ 4 นาย ซึ่งเป็นนายทหาร, นายสิบที่มีพื้นเพอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวและพื้นที่ใกล้เคียง เข้าหาข่าวพร้อมทั้งปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนควบคู่กัน

2) จัดนายทหารสัญญาบัตรเป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานดูแลบ้านพักนายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่มีบ้านพักอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย และสำหรับนายทหารผู้ใหญ่ชั้นพันเอกลงมา ทางกองพันได้มอบให้ ผบ.ร้อย ซึ่งรับผิดชอบในเขตเป็นผู้ประสานงานและดูแล

3) จัดกำลังพลปฏิบัติหน้าที่ชุดตอนคู้มกันถวายความปลอดภัย เมื่อเสด็จปฏิบัติพระราชกรณียกิจ

ด้านยุทธการ

1) จัดกำลังพลนายทหาร นายสิบ และพลทหารเข้ารับการฝึกและตรวจสอบตามคำสั่งฝึกประจำปีของ ทบ.

2) จัดกำลังพลนายทหาร นายสิบ เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรต่างๆ ของ ศร. ตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรพิเศษของเหล่าต่างๆ

3) จัดกำลังเป็น 1 กองร้อยเตรียมพร้อม กองพันเตรียมพร้อม (6 เดือน) ในห้วง 1 ส.ค. 44 ถึง 31 ม.ค. 45 โดยใช้ยอดกำลังพล น.5 นาย, ส.54 นาย, พ.148 นาย รวม 207 นาย สมทบ ร.1 พัน.2 รอ. สามารถเคลื่อนย้ายได้ภายใน 1 ชม. หลังจากรับคำสั่งฯ ซึ่งการเคลื่อนย้ายในรูปของกองร้อย

เตรียมพร้อมใช้ยานพาหนะ รวม 11 คัน และในรูปของกองพันพร้อมรบ ใช้ยานพาหนะทั้งหมด 61 คัน ซึ่งจะต้องเป็นรถโดยสารของเอกชน 14 คัน

4) เตรียมจัดกำลังกองร้อยเตรียมพร้อมเผชิญสถานการณ์ขั้นต้นของ ทก.1 ในห้วงเดือน ก.พ. – พ.ค. 45

5) จัดชุดปฏิบัติการพิเศษเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ตามนโยบายของ ผบ. พล. 1 รอ.

6) จัดนายทหาร และนายสิบ ทำการฝึก นศท. ชั้นปีที่ 1 ประจำปี 2544

7) ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนป้องกันประเทศ ในพื้นที่ชายแดนด้านทิศตะวันตก จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดกำลัง 1 กองร้อย ร.(+) ซึ่งขณะนี้ได้เสร็จสิ้นภารกิจแล้วเมื่อวันที่ 4 ต.ค. 44

8) รับผิดชอบการรักษาความสงบภายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกองพันได้จัดกำลัง ปฏิบัติตามแผนพิฆาตไฟรี 371 ของ ร.1 รอ. ซึ่งได้จัดทำแผนรองรับในรูปของกองพันเอง ใช้ชื่อแผน พิฆาตไฟรี 3713 ร.1 พัน.3 รอ. มีพื้นที่รับผิดชอบ 3 ส่วน คือ พื้นที่ระนอง, พื้นที่เสียดป่า และพื้นที่คลอง เปรม กำลังพลส่วนที่เหลือทั้งหมดของกองพันให้เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้งปกติ

ด้านการส่งกำลังบำรุง

ในปัจจุบัน งานด้านการส่งกำลังบำรุงไม่ว่าจะเป็นการเบิกจ่ายยุทธโปกรณ์สายต่างๆ รวมถึง การส่งซ่อม เบิก และส่งคืน ทางหน่วยได้ทำตามกำหนดเวลาที่หน่วยเหนือได้กำหนดไว้ ดังนี้

1) งานที่พัฒนาและดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

1.1 ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม กองบังคับการกองพันใหม่ทั้งหมด และต่อเติมอาคาร เก็บเอกสารของฝ่ายอำนวยการ

1.2 ปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม ของกองร้อยต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งทำยูริเทนบริเวณ พื้นโรงนอน และบก.ร้อย ทั้งหมด

1.3 เปลี่ยนหลังคาศาลาน้ำของกองพัน จำนวน 2 หลัง และ หลังคาโรงจอด ยานพาหนะ จำนวน 2 โรง

1.4 ปรับปรุงสโมสรนายทหารสัญญาบัตร

1.5 ปรับปรุงห้องเยี่ยมญาติ

1.6 ก่อสร้างห้องน้ำ ห้องส้วมกองรักษาการณ์ใหม่ และทำสีรวมทั้งสร้างโรงพักผ่อน
สำหรับพลทหารด้านหลังกองรักษาการณ์

1.7 ปรับปรุงพื้นที่ (ทัศนียภาพ) ภายในหน่วย โดยจัดทำป้ายขนาดใหญ่ จำนวน 2
ป้าย จัดทำสวนหย่อมทั่วบริเวณกองพัน, จัดระบบจราจรโดยจัดทำป้ายจราจร และหลักหมายแนว
สะท้อนแสงทั่วบริเวณกองพันฯ

1.8 จัดซื้อภาชนะแก้วชาม แก้วน้ำ ของพลทหารใหม่ทั้งหมด และจัดซื้อภาชนะถ้วย
ชาม แก้วน้ำ ของนายทหารใหม่ทั้งหมดเช่นกัน

1.9 ซ่อมแซม ปรับปรุง ทาสีพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6

1.10 ทาสีอาคารพลตนายสิบ 4 หลัง พลตนายทหาร 1 หลัง

1.11 จัดซื้อเก้าอี้พลาสติก จำนวน 500 ตัว

1.12 ปรับปรุงสนามยิงปืน

1.13 ปรับปรุงทาสี ปูกระเบื้องโรงหุงต้ม

1.14 ได้ลานกีฬา 1 ลาน จากพรรคประชาธิปัตย์

1.15 จัดซื้ออุปกรณ์สำนักงาน คอมพิวเตอร์ 3 เครื่อง SCANNER 1 เครื่อง และเครื่อง
ถ่ายเอกสาร 1 เครื่อง

2) งานที่ต้องพัฒนาต่อไปในอนาคต

2.1 ก่อสร้างอาคารพลต 2 หลัง

2.2 ก่อสร้างสนามทดสอบกำลังใจขนาดเล็ก

2.3 ปรับปรุงซ่อมแซมเปลี่ยนหลังคาพลตนายทหารสัญญาบัตร

2.4 ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารหน่วยตรวจโรคที่ 8

ด้านกิจการพลเรือน

- 1) จัดเตรียมพื้นที่สำหรับการเล่นกีฬา และออกกำลังกายของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงอย่างสม่ำเสมอ
- 2) มอบทุนการศึกษาให้กับบุตร – หลานข้าราชการเป็นประจำทุกปี
- 3) เปิดอบรมโครงการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายของทหารและบุตรหลานครอบครัวที่ติดยาเสพติด รุ่นที่ 2 ใน 18 ต.ค. 44
- 4) โครงการส่งเสริมวิชาชีพพลทหารก่อนปลดประจำการ รวมทั้งระหว่างที่ยังรับราชการ ซึ่งใช้งบประมาณและเจ้าหน้าที่ของหน่วยเอง
- 5) โครงการค่ายกีฬาเยาวชนกองทัพบก ซึ่งหน่วยจัดเป็นประจำทุกปี
- 6) โครงการพัฒนาด้านการกีฬาโดยจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในและกีฬาเชื่อมความสามัคคีกับหน่วยราชการข้างเคียงอยู่เป็นประจำ
- 7) จัดภรรยาของข้าราชการหน่วยร่วมปฏิบัติการตามโครงการเทพอำนวย ณ ศูนย์เด็กอ่อนพญาไท 4 เดือน / ครั้ง
- 8) โครงการเสริมรายได้ให้กับครอบครัวข้าราชการชั้นผู้น้อย จำนวน 2 โครงการ คือ โครงการผลิตดอกไม้สบู่อะและโครงการเย็บผ้า
- 9) จัดกำลังพลพัฒนาพื้นที่บริเวณใกล้เคียง และเมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยราชการอื่น เพื่อการบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนอยู่เป็นประจำ
- 10) จัดแม่บ้านของข้าราชการร่วม รับ – ส่ง เสด็จฯ

จากการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นสรุปได้ว่าปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภูมิลำเนา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของกองพัน สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ส่งผลต่อการปรับตัว ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน น่าจะส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพลทหารใหม่ กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ทั้ง 4 ผลิต 2 รุ่น คือ รุ่นปี 2549 ผลิตที่ 1 จำนวน 109 นาย ผลิตที่ 2 จำนวน 118 นาย และรุ่นปี 2550 ผลิตที่ 1 จำนวน 102 นาย ผลิตที่ 2 จำนวน 129 นาย รวมทั้งหมด 448 นาย ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3

กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
ตัวอย่าง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดกรอกข้อความและ
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ซึ่งตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบันให้ครบถ้วน

1. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษา () มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา

2. สถานภาพสมรส

() โสด () คู่ () หม้ายหรือหย่า หรือแยกกันอยู่

3. ภูมิลำเนา

() กรุงเทพมหานคร () ต่างจังหวัด

4. รายได้ของครอบครัวที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน.....บาทต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60

เป็นเครื่องมือคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60 = Thai General Health Questionnaire 60) ของเดวิด โกลด์เบิร์กและพอล วิลเลียมส์ (David Goldberg and Paul Williams, 1988) แปลเป็นภาษาไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แบบสอบถาม ไทย จี เอช คิว 60 ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้นไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตัวอย่าง แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบัน หรือในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ในระยะที่ผ่านมานี้

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ แย่กว่าปกติ ☐ แย่กว่าปกติมาก

2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

3. รู้สึกทรมานและสุขภาพไม่ดี

☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีกว่าปกติ ให้ 0 คะแนน

เหมือนปกติ ให้ 0 คะแนน

แย่กว่าปกติ ให้ 1 คะแนน

แย่กว่าปกติมาก ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมาย (ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ. 2539:1-17)

ใช้การนับคะแนนทั้งหมดแล้วนำมารวมกัน และมีจุดตัดคะแนนที่ 11/12 การแปลผลมี ดังนี้

คะแนน 0 – 11 หมายถึง สุขภาพจิตปกติ

คะแนน 12 – 60 หมายถึง สุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของเวอร์นี กรีทอง (2546:1-4)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2

โดยลักษณะแบบสอบถามบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของท่าน ขอให้ท่านพิจารณาว่า
ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากเพียงใด โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โดยพิจารณาดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านเพียงครั้งเดียว
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด จนแทบจะไม่

เคยเกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ท่านเป็นคนพูดตรงไปตรงมาตามที่ใจคิด					
00	คนอื่นคิดว่าท่านเป็นคนร่าเริง มีชีวิตชีวา					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก (คะแนน)	ข้อความทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 13 – 32 หมายถึง ผู้มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

คะแนนเฉลี่ย 33 – 65 หมายถึง ผู้มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ตอนที่ 4 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย คำถาม 52 ข้อ ซึ่งแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตัวอย่าง แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวังและเลือกตอบคำถามที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดในสถานการณ์นั้น เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
จริงบางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบางครั้งและไม่จริงบางครั้ง
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก
0	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจท่านรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับท่าน				
00	ท่านบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ท่านรู้สึกโกรธ				

เกณฑ์การให้คะแนน

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ในการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ 1 4 6 7 10 12 14 15 17 20 22 23 25 28 31 32 34 36 38 39 41 42 43

44 46 48 49 50 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่จริง	ให้ 1 คะแนน
จริงบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
จริงมาก	ให้ 4 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ด้าน	การรวมคะแนน	ช่วงคะแนนปกติ	การแปลผล
ดี	ข้อ 1 – ข้อ 18	13 – 22	เหมาะสม
เก่ง	ข้อ 19 – ข้อ 36	14 – 20	เหมาะสม
สุข	ข้อ 37 – ข้อ 52	9 - 22	เหมาะสม

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน

โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในกองพัน

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในหน่วยฝึกทหารใหม่ ของ รฐปนรรษ์ มณีเชษฐา (2548)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน โดยใช้แนวคิดที่ได้จาก ข้อ 5.1 และ 5.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของสภาพความเป็นจริงในหน่วยฝึกมากที่สุดดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	<u>ด้านพื้นที่การฝึกและสนามฝึก</u> สนามฝึกมีขนาดที่กว้างขวาง					
00	พื้นที่การฝึกมีลักษณะที่น่ากลัว อันตราย					
	<u>ด้านเครื่องช่วยฝึก</u>					
0	สนามฝึกยังป็นมีอุปกรณ์การฝึกอย่าง เพียงพอ					
00	สื่อการฝึกมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่ให้ความหมายทางบวก	ข้อความที่ให้ความหมายทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของกองพันดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของกองพันดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของกองพันไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกของ รุปนวรรณ มณีเชษฐา (2548)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก จากความรู้ที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกทหารใหม่

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุดดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ผู้ฝึกยอมรับฟังความคิดเห็นของท่าน					
00	ท่านได้รับความช่วยเหลือจากผู้ฝึกเสมอๆ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่ให้ความหมายทางบวก	ข้อความที่ให้ความหมายทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ของ สุปนรรักษ์ มณีเชษฐา (2548)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่นจากความรู้ที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท (Likert scale type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุดดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	เพื่อนๆยอมรับฟังความคิดเห็นของท่าน					
00	ท่านได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมรุ่นเสมอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่ให้ความหมายทางบวก	ข้อความที่ให้ความหมายทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่นดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่นดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่นไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ

สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

8.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามการปรับตัวของ กันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546)

8.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1

และ 8.2 โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ คือ

ด้านที่ 1 การปรับตัวด้านการฝึก ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับความตั้งใจและการเอาใจใส่ต่อการฝึก มีความมุ่งมั่นจะฝึกให้สำเร็จ รู้จักขอคำปรึกษาและขอความช่วยเหลือด้านการฝึกจากบุคคลต่างๆ ยอมรับการทำงานเป็นทีม กล่าวอภิปรายและซักถามข้อข้องใจกับผู้ฝึก สามารถควบคุมความวิตกกังวลได้ และมีความพึงพอใจในการฝึก

ด้านที่ 2 การปรับตัวด้านสังคม ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับการเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้ากับผู้อื่นได้ดี สนใจปัญหาต่างๆ รู้จักเข้ากิจกรรมต่างๆ มีความสุขในการอยู่กับกลุ่มเพื่อน มีความพอใจในกฎระเบียบของกองพัน พึงพอใจต่อความเป็นอยู่ในกองพัน และมีความรู้สึก ผูกพันกับกองพัน

ด้านที่ 3 การปรับตัวด้านส่วนตัว และอารมณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการที่พลทหารทำอะไรด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งผู้อื่น เป็นอิสระจากผู้อื่น มองเห็นคุณค่าของตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม สามารถควบคุมความเครียด ความกดดันด้านจิตใจที่ได้รับ และมีความเป็นอยู่ที่มีความสุข

ตัวอย่าง แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารกองประจำการ

คำชี้แจง ให้ท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านปานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ก. ด้านการฝึก

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	หลังจากการฝึกท่านมักจะปวดศีรษะบ่อยครั้ง					
00	หลังจากการฝึกท่านมักมีหน้าตาเคร่งเครียดไม่ สดชื่นอยู่เสมอ					

ข. ด้านสังคม

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ท่านชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ร่วมกับเพื่อนๆ					
00	ท่านรู้สึกว่เมื่อมีการขัดแย้งกับเพื่อน ท่าน มักจะเก็บเอามาคิดและไม่สบายใจเป็น เวลานาน					

ค. ด้านส่วนตัวและอารมณ์

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ท่านรู้สึกหงุดหงิดใจโดยไม่ทราบสาเหตุ					
00	ท่านมักเปลี่ยนความตั้งใจในการทำงานบ่อยๆ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อถามที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด ให้ 1 คะแนน

จริง ให้ 2 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 4 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีการปรับตัวอยู่ในระดับไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง มีการปรับตัวอยู่ในระดับดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีการปรับตัวอยู่ในระดับดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามทุกตอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ตรวจสอบหาความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ และทดสอบด้วย t-test จากนั้นคัดเลือกเฉพาะข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ มีค่า t ระหว่าง 2.055 – 3.907

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน มีค่า t ระหว่าง 2.455 – 11.568

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก มีค่า t ระหว่าง 2.628 – 7.348

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่นมีค่า t ระหว่าง 2.047 – 8.015

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่ของพลทหารใหม่กองประจำการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ มีค่า t ระหว่าง 2.245 – 5.906

2.2 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยที่ผู้วิจัยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.1 ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .607

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .651

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .751

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .625

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .820

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้บังคับกองพันกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้บังคับกองพัน กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเสนอแก่นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์เพื่อขออนุญาตใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 ในการวิจัยครั้งนี้
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลพลทหารใหม่กองประจำการกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2550 ถึงวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2550 โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ และ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจำนวน 448 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับคืนมาทุกฉบับ
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกความสมบูรณ์ คือตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(∞ -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Square)
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์

SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
Y	แทน	การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
X_1	แทน	ระดับการศึกษา : ต่ำกว่ามัธยมศึกษา
X_2	แทน	ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา
X_3	แทน	สถานภาพสมรส : โสด
X_4	แทน	สถานภาพสมรส : คู่
X_5	แทน	สุขภาพจิต
X_6	แทน	บุคลิกภาพ
X_7	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์
X_8	แทน	ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร
X_9	แทน	ภูมิลำเนา : ต่างจังหวัด
X_{10}	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
X_{11}	แทน	ลักษณะทางกายภาพของกองพัน
X_{12}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก
X_{13}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้าน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนและร้อยละของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ จำแนกตามระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ ลักษณะทางกายภาพของกองพันสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น และการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนและร้อยละของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ จำแนกตามการศึกษา สถานภาพ และภูมิลำเนา ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ จำแนกตามการศึกษา สถานภาพ และภูมิลำเนา (N = 448)

องค์ประกอบ	ระดับองค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	73	16.3
	มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา	375	83.7
	รวม	448	100.0
สถานภาพสมรส	โสด	379	84.6
	คู่	69	15.4
	รวม	448	100.0
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร	114	25.4
	ต่างจังหวัด	334	74.6
	รวม	448	100.0

จากตาราง 1 พบว่า เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษามากที่สุด คือ จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7 และรองลงมามีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3

เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสพบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ มีสถานภาพสมรสโสดมากที่สุด คือ จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 และรองลงมามีสถานภาพสมรสคู่จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

เมื่อจำแนกตามภูมิถิ่นอาศัย พบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ มีภูมิถิ่นอาศัยในต่างจังหวัดมากที่สุด คือ จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 และรองลงมามีภูมิถิ่นอาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ ลักษณะทางกายภาพของกองพัน สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น และการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว สุขภาพจิต บุคลิกภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ ลักษณะทางกายภาพของกองพันสัมพันธ์ภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น และการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว	9,986.40	10385.67	ปานกลาง
2. สุขภาพจิต	12.95	12.49	สุขภาพจิต บกพร่อง
3. บุคลิกภาพ	31.83	5.27	บุคลิกภาพแบบ แสดงตัว
4. ความฉลาดทางอารมณ์	150.45	18.63	เหมาะสม
5. ลักษณะทางกายภาพของกองพัน	3.32	.53	ดีพอใช้
6. สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กอง ประจำการกับผู้ฝึก	3.43	.42	ดีพอใช้
7. สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กอง ประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น	3.48	.54	ดีพอใช้
8. การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ	3.13	.45	ดีพอใช้

จากตาราง 2 พบว่า พลทหารใหม่กองประจำการ มีปัจจัยด้านฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 9,986.40 บาท ปัจจัยด้านสุขภาพจิต มีค่าคะแนนอยู่ในระดับบกพร่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 12.95 ปัจจัยด้านบุคลิกภาพมีค่าคะแนนเป็นแบบแสดงตัว โดยมีค่าเฉลี่ย 31.83 ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์มีค่าคะแนนอยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 150.45 ลักษณะทางกายภาพของกองพัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.13 ส่วนปัจจัยด้านสัมพันธภาพ

ระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก ลักษณะทางกายภาพของกองพัน และการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีพอใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.48 3.43 3.232 และ 3.13 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	Y
X ₁	1.000	-1.000**	-.013	.013	-.164**	.158**	.025	.075	-.075	-.052	-.136**	-.035	-.057	-.008
X ₂		1.000	.013	-.013	.164**	-.158**	-.025	-.075	.075	.052	.136**	.035	.057	.008
X ₃			1.000	-1.000**	-.128**	-.020	-.157**	-.063	.063	.039	-.101*	-.252**	-.151**	-.185**
X ₄				1.000	.128**	.020	.157**	.063	-.063	-.039	.101*	.252**	.151**	.185**
X ₅					1.000	-.102*	-.038	-.036	.036	-.159**	-.074	-.309**	-.190**	-.223**
X ₆						1.000	.079	.097*	-.097*	.023	.001	-.079	.025	.080
X ₇							1.000	.004	-.004	-.080	.142**	.169**	-.005	-.134**
X ₈								1.000	-1.000**	.112*	.024	-.011	-.110*	.032
X ₉									1.000	-.112*	-.024	.011	.110*	-.032
X ₁₀										1.000	.101*	.074	.080	.125**
X ₁₁											1.000	.135**	.240**	.125**
X ₁₂												1.000	.568**	.568**
X ₁₃													1.000	.491**
Y														1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สถานภาพสมรส : คู่ (X_4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพของกองพัน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13})

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย คือ สถานภาพสมรส : โสด (X_3) สุขภาพจิต (X_5) และความฉลาดทางอารมณ์ (X_7)

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา : ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (X_1) ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา (X_2) บุคลิกภาพ (X_6) ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร (X_8) และภูมิลำเนา : ต่างจังหวัด (X_9)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	37.190	9.297	80.704**
Residual	434	49.998	.115	
Total	438	87.188		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ปัจจัย 4 ปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₂	.541	.048	.505	.560	.314	199.609**
X ₁₂ , X ₇	-.161	.037	-.242	.612	.374	130.397**
X ₁₂ , X ₇ , X ₁₃	.013	.003	.191	.635	.404	98.124**
X ₁₂ , X ₇ , X ₁₃ , X ₆	.006	.001	.153	.653	.427	80.704**

$$a = 1.170$$

$$R = .653$$

$$R^2 = .427$$

$$SE_{est} = .339$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X₁₂) ความฉลาดทางอารมณ์ (X₇) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X₁₃) และบุคลิกภาพ (X₆) ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้ถึงร้อยละ 42.7 และสามารถนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.170 + .541 X_{12} - .161 X_7 + .013 X_{13} + .006 X_6$$

สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .505X_{12} - .242X_7 + .191X_{13} + .153X_6$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพันมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกองพัน ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ทั้ง 4 ผลัด 2 รุ่น คือ รุ่นปี 2549 ผลัดที่ 1 จำนวน 109 นาย ผลัดที่ 2 จำนวน 118 นาย และรุ่นปี 2550 ผลัดที่ 1 จำนวน 102 นาย ผลัดที่ 2 จำนวน 129 นาย รวมทั้งหมด 448 นาย ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ภูมิลำเนา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต เป็นเครื่องมือคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60 = Thai General Health Questionnaire 60) ของเดวิด โกลด์เบิร์กและพอล วิลเลียมส์ (David Goldberg and Paul Williams, 1988) แปลเป็นภาษาไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะภาคจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แบบสอบถาม ไทย จี เอช คิว 60 ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้นไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .607

ตอนที่ 4 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยคำถาม 52 ข้อ ซึ่งแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .651

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .751

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .625

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .820

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้บังคับกองพันกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ จากผู้บังคับกองพัน กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเสนอแก่นายแพทย์ ธนา นิลชัยโกวิทย์เพื่อขออนุญาตใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ-60 ในการวิจัยครั้งนี้

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปเก็บรวบรวมข้อมูลพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2550 ถึงวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2550 โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจำนวน 448 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับคืนมาทุกฉบับ

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกความสมบูรณ์ คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทาง สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกองพันที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สถานภาพสมรส : คู่ (X_4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพของกองพัน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย คือ สถานภาพสมรส : โสด (X_3) สุขภาพจิต (X_5) และความฉลาดทางอารมณ์ (X_7)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา : ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (X_1) ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา (X_2) บุคลิกภาพ (X_6) ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร (X_8) และภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด (X_9)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์ (X_7) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13}) และบุคลิกภาพ (X_6) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้ร้อยละ 42.7

5. สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.170 + .541 X_{12} - .161 X_7 + .013 X_{13} + .006 X_6$$

5.2 สมการพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .505X_{12} - .242X_7 + .191X_{13} + .153X_6$$

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สถานภาพสมรส : คู่ (X_4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_{10}) ลักษณะทางกายภาพของกองพัน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13}) อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 สถานภาพสมรส : คู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีสถานภาพสมรส : คู่ มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่ผ่านการแต่งงานมาแล้ว จะเคยผ่านการปรับตัวให้เข้ากับคู่สมรส

รวมทั้งครอบครัวของคู่สมรสมาก่อนแล้ว จึงสามารถที่จะนำประสบการณ์ที่ผ่านมาดังกล่าวมาปรับใช้ในการปรับตัวครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลินคอยน์ และ คาเลเบอร์ก (ศรีสม 2542 : 57 ; อ้างอิงจาก Lincoln and Kalleberg. n.d) ที่ได้ทำการศึกษาความผูกพันต่อองค์กรในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา พบว่าคนที่แต่งงานแล้วจะมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนโสด เนื่องจากคนที่แต่งงานแล้วมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่าคนโสด ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการย้ายองค์การในการทำงานและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจอร์จ กาญจนการุณ (2536 : 50) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกจากองค์การของข้าราชการมหาวิทยาลัยมหิดลในสาขาวิชาขาดแคลน โดยพบว่า ข้าราชการที่สมรสแล้วต้องการความมั่นคงในอาชีพมากกว่าข้าราชการโสด

สรุปได้ว่าสถานภาพสมรสแล้ว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดี มีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะสาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจดีเยี่ยม หมายถึง การมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเองจึงทำให้กดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียดหรือข้อขัดแย้งในใจ (โสภา ชูพิชัยกุล และคนอื่นๆ ม.ป.ป. 180) ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือยากจนมักมีปัญหาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การปรับตัวเข้ากับสังคมทำได้ยากมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวอนเนอร์ (Ringnes. 1968 : 270 ; Citing Warner. 1948 : 113 – 119) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่าพวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวล ปรับตัวเข้ากับสังคมลำบากมากกว่าชนชั้นกลางและชนชั้นสูงและจากรายงานผลการประชุมของคณะกรรมการเกี่ยวกับสุขภาพจิต (The Joint Commission on Mental Health of children. 1973. 1973 : 25) ซึ่งศึกษาพวกอินเดียนแดงอเมริกัน พบว่าความยากจนและมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะ

เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจอย่างมาก เช่น เป็นพวกติดสุรา โรคประสาท ปรับตัวอยู่ในสังคมได้ไม่ดี เป็นคนเฉยเมย และแยกตัวเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชลี ทองจันทร์ (2546 : 124) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโดยผ่านทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

1.3 ลักษณะทางกายภาพของกองพัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าพลทหารใหม่กองประจำการที่มีทัศนคติทางบวกต่อลักษณะทางกายภาพของกองพัน คือ มีความรู้สึกว่าการฝึก สนามฝึก เครื่องช่วยฝึก สื่อและอุปกรณ์ทางการฝึกของพลทหารใหม่กองประจำการ มีสภาพที่สมบูรณ์ เอื้ออำนวยต่อการฝึก มีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะ สภาพของพื้นที่ ถ้าหากมีการถ่ายเทอากาศดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยปลอดภัยภายในสนามฝึก ขนาดของพื้นที่การฝึกและสนามฝึกเมื่อเทียบกับจำนวนพลทหารใหม่กองประจำการมีความเหมาะสมก็ย่อมจะทำให้การปรับตัวทำได้ง่ายมากขึ้นตามไปด้วย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเลวินและคนอื่นๆ (วิลาส นุญทองขาว. 2526 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Lewin and other. 1939) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตยมีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาดกระด้าง ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้นกลับส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน การเรียนร่าเริงมีบรรยากาศที่น่าสบายใจน่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดันความเกรงกลัวใดๆ ออกไปจากชั้นได้ และงานวิจัยของโอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954 : 296-297) ได้ศึกษาสุขภาพจิตที่เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน พบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่ง ที่มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กและการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีผลช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

สรุปได้ว่าลักษณะทางกายภาพของกองพัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

1.4 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีสัมพันธภาพกับผู้ฝึกอยู่ในระดับดี มีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะพลทหารใหม่จะต้องรับฟังคำสั่งต่างๆ ในการฝึกจากครูฝึกที่ดูแลตนโดยตรง และในการฝึกบางประเภทจะค่อนข้างมีความยากลำบาก ดังนั้นถ้าครูฝึกมีการดูแลพลทหารใหม่อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมแล้ว ก็ย่อมจะช่วยให้การปรับตัวของพลทหารใหม่ทำได้ง่ายมากขึ้น และจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการฝึกของพลทหารใหม่ดีขึ้นตามไปด้วย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อสรุปของ ซัลลิแวน ที่เน้นถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในสังคมว่าจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้น เขาเน้นความมั่นคงและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ดี เพื่อสภาพจิตสังคมสมบูรณ์ การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ไม่ดีจะก่อให้เกิดปัญหามากมาย อันเป็นผลมาจากการขาดความพึงพอใจ (มณี ดีประสิทธิ์. 2541 : 28 ; อ้างอิงจาก Friberg. 1983) ดังนั้น การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น จึงไม่ควรคาดหวังที่จะให้คนอื่นคิดและปฏิบัติเหมือนเรา ขณะเดียวกัน เราก็ไม่จำเป็นต้องคิดหรือปฏิบัติเหมือนคนอื่น เราต้องพยายามเข้าใจ เปิดใจกว้าง และระลึกว่าความเป็นคนของแต่ละบุคคลจะต้องได้รับความเคารพนับถือ ควรมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความอดทนในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

สรุปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

1.5 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อนร่วมรุ่นเดียวกัน มีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะนอกจากความรู้ความสามารถด้านการทำงานแล้ว ความสัมพันธ์อันดีของบุคลากรในหน่วยงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งที่จะช่วยการปรับตัวในการทำงานเป็นไปได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะถ้าปราศจากความร่วมมือของ

เพื่อนร่วมงานเสียแล้ว การทำงานไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไปได้ ดังนั้นเพื่อนร่วมงานจึงเป็นกำลังสำคัญที่จะต้องให้ความสนใจ อีกทั้งเพื่อนร่วมงานจะมีส่วนสนับสนุน ช่วยเหลือ และสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากตัวเราเองว่า ถ้าหากมีเพื่อนร่วมงานที่มีความรู้ ความสามารถเข้าใจเรา เต็มใจที่จะปฏิบัติงานกับเรา จะทำให้เราเกิดกำลังใจอยากทำงาน ให้กับหน่วยงาน ดังที่ อารมณ จินดาพันธ์ (2536 : 120) ได้กล่าวถึงเพื่อนร่วมงาน ว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการปฏิบัติงาน การทำงาน การปฏิบัติงาน จะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพตามที่หน่วยงานต้องการได้นั้น นอกเหนือจากความรู้ความสามารถของบุคลากรแล้วความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในหน่วยงานก็เป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรไม่ว่าจะสูงเพียงใดจะไม่ทำให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ถ้าขาดความร่วมมือของบุคคลในหน่วยงานเดียวกัน

สรุปได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย คือ สถานภาพสมรส : โสด (X_3) สุขภาพจิต (X_5) และความฉลาดทางอารมณ์ (X_7) อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 สถานภาพสมรส : โสด มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีสถานภาพสมรส : โสด มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานใหม่ได้ไม่ดี ทั้งนี้เพราะพลทหารใหม่กองประจำการที่ยังเป็นโสดส่วนมากมักยังอาศัยอยู่กับครอบครัว ประกอบกับยังคงอาศัยอยู่ในภูมิลำเนาเดิม ไม่ได้มีการโยกย้ายถิ่นฐานมากนัก ทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทใหม่เท่าใดนัก จึงทำให้ไม่มีประสบการณ์ที่จะนำมาช่วยในการปรับตัวครั้งนี้ได้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลินคอยน์ และ คาเลเบิร์ก (ศรีสม 2542 : 57 ; อ้างอิงจาก Lincoln and Kalleberg. n.d) ที่ได้ทำการศึกษาความผูกพันต่อองค์กรในประเทศญี่ปุ่น และ

สหรัฐอเมริกา พบว่าคนที่แต่งงานแล้วจะมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าคนโสด เนื่องจากคนที่แต่งงานแล้วมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่าคนโสด ซึ่งเป็นข้อจำกัดของการย้ายองค์กรในการทำงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจอร์จ กาญจนการุณ (2536 : 50) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกจากองค์กรของข้าราชการมหาวิทยาลัยมหิดลในสาขาวิชาขาดแคลน โดยพบว่า ข้าราชการที่สมรสแล้วต้องการความมั่นคงในอาชีพมากกว่าข้าราชการโสด

สรุปได้ว่าสถานภาพสมรส : โสด มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2.2 สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีค่าคะแนนสุขภาพจิตน้อย (สุขภาพจิตดี) มีการปรับตัวดี แสดงว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจ รวมไปถึงความสามารถในการรับรู้ถึงความคิด อารมณ์ของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ จะมีผลต่อการปรับตัวที่ดี ซึ่งผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จะมีความสุขเมื่อสามารถทำตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ มากกว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอารี ทองทัฬห (2528 : 75) ได้ศึกษาการปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษา กับปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนพิษณุโลกและโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษา กลุ่มนักเรียนชายมีปัญหาในการปรับตัวกับครู กิจกรรม กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สำหรับกลุ่มนักเรียนหญิงมีปัญหาในการปรับตัวกับครู และโดยสรุปกลุ่มนักเรียนหญิงมีการปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษาได้ดีกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาพร กาญจนโชติ (2536 : 80-81) ได้ศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาได้ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีการปรับตัวและระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ นิสิตชายกับนิสิตหญิงมีการปรับตัวและสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงกว่ามีการปรับตัวและมีสุขภาพจิตดีกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ต่ำกว่า นิสิตที่มีการปรับตัวดีจะมีสุขภาพจิตดีด้วย แสดงว่าสุขภาพจิตกับการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกและสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ เอมเยี่ยม (2536 : 81-84) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมกับสุขภาพจิต

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการปรับตัวและสุขภาพจิตในระดับปกติ และพบว่าการปรับตัวทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิตและสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพรรณ พนาพิทักษ์กุล (2539 : 94-95) ได้ศึกษาองค์ประกอบทางสถานภาพส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวทางสังคม สุขภาพจิตและสุขภาพกายของเด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัด พบว่า เด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัดคลองเตย ที่มีความรู้สึกลดแคลนค่อนข้างน้อยจะมีคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวทางสังคม สุขภาพจิตและสุขภาพกายสูงกว่าเด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัดที่มีความรู้สึกลดแคลนค่อนข้างมาก เด็กก่อนวัยรุ่นในชุมชนแออัด คลองเตยที่อยู่แฟลต จะมีคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวทางสังคมสูงกว่าเด็กก่อนวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่แฟลต มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระหว่างความเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวทางสังคม สุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ผลการวิจัยมีข้อสรุปไปในทิศทางเดียวกันว่า บุคคลที่มีสุขภาพจิตสมบูรณ์มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบข้างได้ดี

สรุปได้ว่าสุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

2.3 ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม มีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสมอาจมีความยึดหยุ่นทางอารมณ์สูงเกินไป ไม่เปราะบาง ไม่หวั่นไหวมากเกินไป ทำให้กลายเป็นคนแข็งกระด้าง ปิดกั้นความรู้สึกจนกลายเป็นคนเก็บกดซึ่งอาจส่งผลต่อการปรับตัวทำให้ปรับตัวได้ไม่ดีหรืออาจมีความละเอียดอ่อนมากเกินไป มีความเห็นอกเห็นใจคนอื่นมากเกินไป ทำให้น้ำความทุกข์ของคนอื่นมาเป็นความทุกข์ของตนเอง จนไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขได้ ส่งผลให้ไม่สามารถปรับตัวได้ดี

สรุปได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา : ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (X_1) ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) ภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพมหานคร (X_4) และภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด (X_5) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ระดับการศึกษา : ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (X_1) ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ แสดงว่าพลทหารใหม่กองประจำการบางคน ที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะพลทหารใหม่กองประจำการบางคน ที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา อาจจะเคยผ่านประสบการณ์ในเรื่องที่ต้องทำให้มีการปรับตัวอยู่มาก จึงปรับตัวได้ดี เพราะมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมให้ดี เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ง่ายมากขึ้น

พลทหารใหม่กองประจำการบางคน ที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะพลทหารใหม่กองประจำการบางคน ที่มีระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษาอาจยังไม่มีประสบการณ์ การเรียนรู้ที่มากพอ เลยทำให้ไม่มีความรู้ ความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ดังนั้น จึงทำให้พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปรับตัวได้ไม่ดี

สรุปได้ว่าระดับการศึกษา ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3.2 ระดับการศึกษา : มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัศึกษามีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคคลได้รับการศึกษาอบรมมากขึ้น ความสามารถในการปรับตัวก็จะสูงขึ้น และสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น (เดียนเพ็ญ สังขฤกษ์ และ จุฑารัตน์ มัณฑนาพงศ์ 2532 : 774-775)

พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะอาจยังไม่มีประสบการณ์จึงทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ดี เนื่องจากประสบการณ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการปรับตัวที่ดี (Mouly. 1968) ดังนั้น จึงทำให้พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษาปรับตัวได้ไม่ดี

สรุปได้ว่าระดับการศึกษา มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3.3 บุคลิกภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะพลทหารใหม่กองประจำการที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีอารมณ์มั่นคง และเก็บความรู้สึกเก่ง จึงทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ ไม่เป็นที่รังเกียจแก่ผู้ฝึกและเพื่อน

พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะพลทหารใหม่ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มักสนใจในตนเอง เชื้อมั่นในความนึกคิดของตนเองมาก คิดถึงตนเองเป็นสำคัญ ไม่ชอบติดต่อกับหาสมาคมกับใคร ชอบอยู่คนเดียว และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ไม่ได้ เป็นที่รังเกียจแก่ผู้ฝึกและเพื่อน

สรุปได้ว่าบุคลิกภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3.4 ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ แสดงว่า พลทหารใหม่บางคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะ สังคมในกรุงเทพมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้คนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีประสบการณ์ในการปรับตัว มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมได้ดี

พลทหารใหม่บางคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว หรือการที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาในการปรับตัวให้ทันตามสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ราคาสิ่งของแพงขึ้น แฟชั่นแต่งกาย การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุต่างก็กระตุ้นให้มนุษย์วิ่งตามตลอดเวลาต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคม ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงทำให้พลทหารใหม่กองประจำการบางคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครปรับตัวได้ไม่ดี

สรุปได้ว่าภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

3.5 ภูมิสำเนา : ต่างจังหวัด ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กอง
ประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ แสดงว่า พลทหารใหม่บาง
คนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในต่างจังหวัด มีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะพลทหารเหล่านั้น อาจมีประสบการณ์ในการ
ย้ายถิ่นฐานทำให้มีประสบการณ์ในการปรับตัวมาก่อน ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์ในการปรับตัว จะสามารถ
ปรับตัวได้ดี

พลทหารใหม่บางคนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในต่างจังหวัดมีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะ สังคมใน
ชนบทมีความเป็นอยู่ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก ทำให้บุคคลไม่มีประสบการณ์ในการปรับตัว ซึ่งผู้ที่ไม่
มีประสบการณ์ในการปรับตัวจะไม่สามารถปรับตัวได้ดี

สรุปได้ว่าภูมิสำเนาอยู่ในต่างจังหวัด ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของพลทหารใหม่กอง
ประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหาร
ราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจาก
ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก
(X_{12}) ความฉลาดทางอารมณ์ (X_7) สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น (X_{13})
และบุคลิกภาพ (X_6) ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กอง
ประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้ร้อยละ 42.7
อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก ส่งผลต่อการปรับตัวของพล
ทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 1 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีความสัมพันธ์ดีกับผู้
ฝึก ทำให้ มีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก ได้แก่
การให้ความเคารพเชื่อฟัง ให้ความร่วมมือในการฝึกและปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ทั้งใน
ด้านการฝึกทหารใหม่และด้านส่วนตัว และการปฏิบัติตนของผู้ฝึกต่อพลทหารใหม่กองประจำการทั้ง
ภายใน และนอกสถานที่ฝึก ได้แก่ การให้ความเอาใจใส่ มีเมตตา สนใจ ชักถาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำ

ให้คำปรึกษาทั้งในเรื่องส่วนตัว และเรื่องการฝึกพลทหารใหม่ ทำให้พลทหารใหม่เกิดความสบายใจ รู้สึกปลอดภัย ซึ่งความสัมพันธ์ที่มีต่อกันเช่นนี้ส่งผลให้พลทหารใหม่กองประจำการสามารถปรับตัวได้ดี

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

4.2 ความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการสังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 2 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม มีการปรับตัวไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสมอาจจะมีความยืดหยุ่นทางอารมณ์สูงเกินไป ไม่ประจบประแจง ไม่หวั่นไหวมากเกินไป ทำให้กลายเป็นคนแข็งกระด้าง ปิดกั้นความรู้สึกจนกลายเป็นคนเก็บกดซึ่งอาจส่งผลต่อการปรับตัวทำให้ปรับตัวได้ไม่ดีหรืออาจมีความละเอียดอ่อนมากเกินไป มีความเห็นอกเห็นใจคนอื่นมากเกินไป ทำให้นำความทุกข์ของคนอื่นมาเป็นความทุกข์ของตนเอง จนไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขได้ ส่งผลให้ไม่สามารถปรับตัวได้ดี

ดังนั้น ความฉลาดทางอารมณ์ ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

4.3 สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 3 แสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อนร่วมรุ่น ทำให้มีการปรับตัวดี ทั้งนี้เพราะเพื่อนร่วมรุ่นจะคอยช่วยเหลือและดูแลกันและกันในช่วงระยะเวลาที่มีการฝึก จะคอยรับฟังปัญหาของกันและกัน มีการแสดงความคิดเห็นในหมู่เพื่อน มีใจกว้างและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูง ซึ่งก็ย่อมส่งผลให้การปรับตัวดีขึ้นตามไปด้วยนั่นเอง

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

4.4 บุคลิกภาพ ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 4 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายแสดงว่า พลทหารใหม่กองประจำการ ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ทำให้มีการปรับตัวดี ทั้งนี้

เพราะบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มักสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความสุขที่ได้คบหาสมาคมกับกลุ่มเพื่อน ชอบการเคลื่อนไหวและชอบทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงทำให้พลทหารใหม่กองประจำการสามารถปรับตัวได้ดี

ดังนั้น บุคลิกภาพ ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาของกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ทราบว่า มีปัจจัย 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก ความฉลาดทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น และบุคลิกภาพ ซึ่งข้อมูลนี้ผู้บังคับบัญชาของกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการช่วยให้พลทหารใหม่กองประจำการมีการปรับตัวให้เข้ากับการฝึกทหารใหม่ การปรับวิถีชีวิตประจำวัน การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมรุ่นและสภาพแวดล้อมของกองพันได้ดีขึ้น ซึ่งจะมีผลช่วยทำให้ประสิทธิภาพของการฝึกทหารใหม่สูงขึ้น และพลทหารใหม่ก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตหลังจากปลดประจำการได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพต่อไป

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกสามารถพยากรณ์การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ได้ดีที่สุด ดังนั้นผู้บังคับบัญชาของกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์จึงควรที่จะมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยสร้างให้สัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกดีมากยิ่งขึ้นไป ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น พร้อมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของ

พลทหารใหม่กองประจำการให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการฝึกที่จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ประจำการอยู่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้การปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการดีขึ้นได้ และประสิทธิภาพการฝึกทหารใหม่ก็จะดีตามไปด้วยนั่นเอง

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่น่าจะมีผลหรือมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ศึกษาแล้วในครั้งนี้ เช่น ทักษะจิตต่อการรับราชการทหาร ความคาดหวังของครอบครัวต่อการฝึกทหาร ความชอบส่วนบุคคลเกี่ยวกับทหารอาชีพ เป็นต้น เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ ในแต่ละกองพันทั้งในกรุงเทพ ปริมณฑล และต่างจังหวัด เปรียบเทียบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกอันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและช่วยเหลือในการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการได้เป็นอย่างดีต่อไป เพราะบุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญและมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ดังนั้นคุณภาพของบุคคลเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรหันมาให้ความสนใจอย่างจริงจังต่อไป

3. ควรทำการศึกษาเชิงทดลองเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก และสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น อันจะทำให้เป็นการพัฒนาการปรับตัวต่อไปด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2519). "การศึกษาเกี่ยวกับสังคม," *วารสารรวมคำแห่ง*. 4 (ฉบับที่ 7) : 37 - 69
กรุงเทพฯ:
- กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์. (2545). *วันสถาปนากรมทหารรักษาวัง วปร*. กรุงเทพฯ:
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ. (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(สาขาจิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรวพร กาญจนโชติ. (2536). *การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ ไชยรัตน์. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ เอ็มเอี่ยม. (2536). *ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมกับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่*. ปริญญาานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ฉวีวรรณ สัตยธรรม. (2533). พยาบาลกับการพัฒนาสุขภาพจิต : การพยาบาลกับสุขภาพ.

กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณัฐพล แนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของ
มารดาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

ดารณี ประคองศิลป์. (2530). การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

ธีรศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ. (2515). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและ
กิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา
2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูในภาคใต้.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.

นิภา นิธยาณ. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สารศึกษการพิมพ์.

นิภา พุทธสุวรรณ. (2530). สภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครในทัศนะของ
ผู้บริหารและนิสิตหอพัก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นิลวรรณ ศิริขังกุล. (2535). สุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

บังอร ชูพงศ์. (2523). การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประคอง ประสิทธิ์พร. (2519). ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ปราชญ์ลาปณ์ กัณเณตร. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองของระหว่างบุคคลความสนใจและการปรับตัว. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.

พวงสร้อย วรกุล. (2522). การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

พยอม ธัญรส. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

เพ็ญทิวา นรินทรากุล ณ อยุธยา. ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควตาตามมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิพัฒน์ เป้นอาทิตย์. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนที่เป็นพระภิกษุสามเณรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.

ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ไพบุลย์ อินทริษา. (2511). การศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม วิทยาลัยการศึกษา ปีการศึกษา 2510.

ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.

- พวงสร้อย วรกุล. (2522). การเปรียบเทียบสภาพจิตใจในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญทิพา นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2533). ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควตา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ภาวิณี สุทธิพิเชฐภักดิ์. (2545). การปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานิช สุขกฤษ. (2526). จิตวิทยาปกติ. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์.
- โยธิน ศันสนยุทธ์. (2533). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2541). การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว.) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2530). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วจิราภรณ์ ไชยรัตน์. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรัตน์ ประสิทธิ์ธัญกิจ. (2537). การศึกษาการปรับตัวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนกีฬา จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกรมพลศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วันดี ระเจริญ. (2531). บุคลิกภาพและการปรับตัว. เพชรบุรี: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยรำไพพรรณี.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). *บุคลากรนิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ธีรดากร. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา

และแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ:

วัฒนาพานิช.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้,”

ข่าวสารการวิจัยการศึกษา.

สมทรง สุวรรณเลิศ. (2514). “ปัญหาทางการเรียนในเด็ก,” *วารสารจิตวิทยาคลินิก*.

สมชาย วรดิเรก. (2527). *ปัญหาด้านการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษา ในจังหวัด*

พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สมศรี เชื้อหิรัญ และคณะ. (2521). *การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตนักศึกษาพยาบาล*

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2521. กรุงเทพฯ:

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมศรี บุญอรุณรักษา. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน*

โรงเรียนคาทอลิก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาจิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2524). *จิตวิทยาในการดำรงชีวิต เล่ม 1*. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี สุวรรณภักดี. (2541). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย*

พยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

(สาขาจิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

สุชา จันทน์เอม. (2527). *สุขวิทยาจิต*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

- สุวรรณ สุขสมภักดิ์. (2530). *สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขต
เกษตร นครศรีธรรมราช ในทัศนะคตินักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร*. ปรินูณานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวรัตน์ จุลรัตน์. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*.
ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลำรวย ประไพศรี. (2544). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา*. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- อรพินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียน
วัยรุ่น*. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 48. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร โอตระกูล. (2525). "ศึกษาสุขภาพจิตผู้รับบริการศูนย์สุขภาพจิต" ในวารสารจิตวิทยาคลินิก.
อุรัญญา รุกขมธุร์ (2526). *สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่ง
ประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาจิตวิทยาการแนะแนว)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิวันท์ วงศ์ข้าหลวง. (2530). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ถ่ายเอกสาร.
- Anatasai, Anne. (1967). *Differential Psychology*. New York : Macmillan.
- Coleman, Jame C. and Hammen. (1981). *Abnormal Psychology and Modern Life*. Bombay :
D.B. Tarapore vala.

Cronbach, Lee J. (1984). *Essential of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.

Eysenck, H. J., Arnold. W. and Meili, R. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London:
Search Press.

Fornia : Amuel, Smith S. (1970). *Best Method of Study*. London: Bareres & Wyman.

Gorlow, Leon. (1968). *Reading in the Psychology of Adjustment*. 2nd ed. New York:
McGraw Hill Book Company.

Horowitz, P. and Otto, D. (1973). *The Teaching Effectiveness of an Alternative Teaching
Facility*. Alberta, Canada: University of Alberta.

Hurlock, Elizabeth B. (1959). *Development Psychology*. New York: McGraw-Hill Book
Company,

Jokobovits, Lcon. (1971). *A foreign Language Learning : A Psycholinguistic Anslysis of
the Issues*. Rowley, Massachusettes: Newbury House.

Kakar, S.S.. (1968). "*Adjustment and Self-Acceptance*,"

Kaplan, Louis. (1959). *Mental Health and Human Relation in Education*. New York: Harper
and Brothers Publishes. Koller, K.M. "*Parental Deprivation Family Background and
Female Delinquency*," British Journal of Psychiatry.

Lazarus, Richard S. (1969). *Pattern of Adjustment and Human Effectiveness*. New York:
McGraw-Hill Book Company.

Marshall, Iven A. (1974). "Creating an Environment for Learning," Nursing Outlook.

Mouly, George J. (1968). *Psychology for Effective Teaching Teaching*. New York: Holt
Rinchart and Winstons.

Oberteuffer, Delbet. (1954). *School Mental Education*. New York: Harper and Brother.

Ringness, Thomas A. (1968). *Mental Health in the School*. New York: Random

Roger, C. (1969). *Freedom to learn*. Columbus, Ohio: Charies B Merrill:

Tindall, Judith A. and Dean H. Gray. (1985). *Peer Counseling an In – depth Look at
Training Peer Helpers*. 2th ed. Muncie: Accelerated Development.

Worchel, Stephen and Goethalo, George R. (1989). *Adjustment Path Way to Personal Growth*. New Jersey: Prentice Hall, Englewood Cliffs.

Yamane, Taro. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Rc

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม (พลทหารใหม่กองประจำการ)

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

คำชี้แจงในการตอบแบบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่กำหนดและตอบตามความคิดเห็นและความรู้สึกของท่าน ข้อมูลแต่ละข้อที่ท่านตอบ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และจะรายงานเป็นผลสรุปรวมของกลุ่มทั้งกลุ่ม

โปรดอ่านแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างรอบคอบ และตอบแบบสอบถามทุกส่วนให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านในครั้งนี้

1.แบบสอบถามมี 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึกทหารใหม่

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ

2.โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแต่ละตอน และกรุณาตอบทุกข้อเพื่อจะได้นำคำตอบของท่านไปเป็นข้อมูลการวิจัยต่อไป

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวพิชญาวดี กงบุราณ

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดกรอกข้อความ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ซึ่งตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบันให้ครบถ้วน

1.ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษา () มัธยมศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษา

2.สถานภาพสมรส

() โสด () คู่ () หย่าหรือหย่า หรือแยกกันอยู่

3.ภูมิลำเนา

() กรุงเทพมหานคร () ต่างจังหวัด

4.รายได้ของครอบครัวที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน.....บาท

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ 60

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ในระยะที่ผ่านมา ท่าน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

3. รู้สึกท้อแท้และสุขภาพไม่ดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

4. รู้สึกไม่สบาย

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

5. เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของท่าน ให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่า เป็นจริงตรงกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	ท่านรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลามาก ถ้าต้องไปรอซื้อของจากร้านที่มีลูกค้าแน่น					
2.	ท่านรู้สึกไม่สบายใจ ถ้างานของท่านดำเนินไปอย่าง ล่าช้า					
3.	เมื่อท่านเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้สำเร็จ					
4.	ท่านรู้สึกว่าจะต้องทำสิ่งต่างๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อแข่งขันกับเวลา					
5.	ท่านคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจท่าน					
6.	ท่านรู้สึกว่าจะอยากทำงานให้เสร็จโดยเร็วที่สุดเท่าที่ทำได้					
7.	ท่านรู้สึกทนไม่ได้ ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงาน อย่างขี้ไปที					
8.	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่าท่านเป็นคนจริงจังกับการฝึก					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
9.	ท่านเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟังคนที่พูดมากไร้สาระ					
10.	ท่านรู้สึกทนไม่ได้ ถ้าต้องฟังคนที่พูดไม่รู้จบ					
11.	ท่านเป็นคนที่รับผิดชอบในการทำงาน โดยสามารถทำเสร็จก่อนกำหนดเวลาเสมอ					
12.	เมื่อท่านกำลังฟังคนพูดไร้สาระ ท่านรู้สึกเบื่อและหาทางเลี้ยวออกมา					
13.	ท่านเป็นคนที่ต้องทำสิ่งต่างๆ ด้วยความรวดเร็วว่องไว					
14.	เมื่อท่านต้องทำสิ่งซ้ำซาก ท่านรู้สึกหงุดหงิด					
15.	เมื่อท่านมีนัด ท่านชอบไปถึงที่นัดหมายก่อนกำหนด					
16.	ท่านรู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการที่ร้านถ่ายเอกสาร					
17.	ท่านไม่ชอบให้มีอะไรมาขัดจังหวะการทำงานของ ท่าน					
18.	ท่านคิดว่าเวลาช่างผ่านไปอย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้					
19.	ท่านรู้สึกโมโห ถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่ท่านทำสิ่งที่ตั้งใจไว้					
20.	ท่านมีความกระตือรือร้นในการรับการฝึก					

ตอนที่ 4 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์นี้เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ กรุณา
ตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุดในสถานการณ์นั้น
เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง
ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดดังนี้

จริงมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของท่านมาก
จริงบางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของท่านบางครั้ง และ บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดของท่าน
ไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบาย ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับ ฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ ไม่ได้					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือช่องใดช่องหนึ่ง
เพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของสภาพความเป็นจริงในหน่วยฝึก
มากที่สุดดังนี้

จริงที่สุดหมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	<u>พื้นที่การฝึกและสนามฝึก</u> สนามฝึกมีขนาดที่กว้างขวางเพียงพอกับ จำนวนพลทหารใหม่					
2	สนามฝึกมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
3	สภาพของสนามฝึกเหมาะสมกับการฝึก					
4	บริเวณรอบสนาม ฝึกมีต้นไม้ และสนามหญ้า					
5	บริเวณรอบสนามฝึกมีสถานที่ให้ท่านนั่ง พักผ่อนกับเพื่อนได้					
6	หน่วยฝึกทหารใหม่มี ห้องน้ำ ห้องนอน โรงเลี้ยง ไม่เพียงพอกับจำนวน พลทหารใหม่					
7	ครูฝึกไม่ใช้สื่อเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัย ในการสอนการปฏิบัติ					
8	เครื่องช่วยฝึกมีเพียงพอและเหมาะสมในการฝึก					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
9	สื่อเทคโนโลยีและเครื่องช่วยฝึกมีสภาพเก่า โบราณ และล้าสมัย					
10	สถานฝึกแต่ละสถานมีอุปกรณ์การฝึกเพียงพอ กับจำนวนพลทหารใหม่					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดดังนี้

จริงที่สุดหมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	พฤติกรรมที่ผู้ฝึกปฏิบัติต่อพลทหารใหม่					
2	ผู้ฝึกทหารใหม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของท่าน					
3	ท่านได้รับความช่วยเหลือจากผู้ฝึกทหารใหม่					
4	ผู้ฝึกทหารใหม่ในหน่วยฝึกทหารใหม่ให้ความเป็นกันเองกับท่าน					
5	ผู้ฝึกทหารใหม่ทำให้ท่านมีความรู้สึกว่าคุณเป็น					
6	ผู้ฝึกทหารใหม่ทำให้ท่านมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยฝึกทหารใหม่					
7	ผู้ฝึกทหารใหม่สามารถให้คำแนะนำแก่ท่านได้					
8	ผู้ฝึกทหารใหม่ไม่รับฟังความคิดเห็นของท่าน					
9	ผู้ฝึกทหารใหม่ดูแลใกล้ชิดเมื่อท่านเจ็บป่วย					
10	ผู้ฝึกทหารใหม่ คอยให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจในการฝึกทหารใหม่					
11	ผู้ฝึกทหารใหม่ชมเชย เมื่อท่านปฏิบัติถูกต้องตามแบบฝึกทหารใหม่					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
10	ผู้ฝึกทหารใหม่ สอนโดยไม่สนใจว่าพวกท่าน สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้หรือไม่					
11	<u>พฤติกรรมที่พลทหารใหม่ปฏิบัติต่อผู้ฝึก</u> ท่านรู้สึกว่าคุณฝึกทหารใหม่ มีความยุติธรรม					
12	ท่านพูดคุยกับเพื่อน ขณะผู้ฝึกทหารใหม่ชี้แจง หน้าแถว					
13	ท่านปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ฝึกทหารใหม่เสมอ					
14	ท่านแสดงความเคารพผู้ฝึกทหารใหม่ทั้งใน หน่วยฝึกและนอกหน่วยฝึก					
15	ท่านแสดงออกทางสีหน้า กิริยามารยาทไม่ดี ต่อ ผู้ฝึกทหารใหม่					

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือข้อใดข้อหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดดังนี้

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	เพื่อนยอมรับฟังความคิดเห็นของท่าน					
2	ท่านเป็นคนมีน้ำใจและชอบช่วยเหลือเพื่อน					
3	เพื่อนที่หน่วยฝึกทหารใหม่เห็นแก่ตัวไม่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
4	เมื่อมีการทะเลาะหรือไม่พอใจกันท่านกับเพื่อน รีบปรับความเข้าใจกัน					
5	ท่านรู้สึกว่าการฝึกทหารใหม่เป็นไปในลักษณะ ตัวใครตัวมัน					
6	ท่านชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นหมู่ คณะ					
7	เมื่อท่านไม่สบาย เพื่อนคอยห่วงใยเสมอ					
8	ท่านเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
9	เมื่อมีเวลาว่างจากการฝึก ท่านไปทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อน					
10	ท่านรู้สึกว่าคุณคนในหน่วยฝึกทหารใหม่เป็น มิตร กับท่าน					
11	เพื่อน มักไม่ยอมรับความคิดเห็นของท่าน					
12	เพื่อนไม่เต็มใจให้ท่านเข้าร่วมทำงานกลุ่ม					
13	เมื่อเพื่อนเดือดร้อน ท่านคอยช่วยเหลือเสมอ					
14	ท่านกับเพื่อน มักมีของฝาก เช่น ขนม ผลไม้ ฯลฯ มาแบ่งปันกันเสมอ					
15	เมื่อผู้ฝึกทหารใหม่ สั่งลงโทษทุกคนท่านยินดีรับ โทษกับเพื่อน					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุดหมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านบ้าง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>ด้านการฝึก</u>					
1	ท่านมักปวดศีรษะบ่อยครั้งหลังจากการฝึก					
2	หลังจากการฝึกท่านมักมีหน้าตาเคร่งเครียด ไม่สดชื่นอยู่เสมอ					
3	ท่านทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ					
4	ท่านรู้สึกท้อแท้ หดหู่ก่อนการฝึกจนสำเร็จ					
5	ยิ่งฝึกยิ่งทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองลดลง					
6	แม้ว่าท่านรู้สึกเครียดในการฝึกแต่ท่านก็ทำตัวสนุกสนาน					
7	เมื่อท่านเรียนไม่เข้าใจ ท่านจะซักถามข้อสงสัยจากผู้ฝึก					
8	เมื่อมีงานที่ต้องรีบทำ ท่านมักเครียดเสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
9	ท่านรู้สึกว่าการฝึก เป็นสิ่งที่น่าตื่นเต้นและท้าทาย					
10	เมื่อมีปัญหาด้านการฝึกท่านมักไปขอคำปรึกษาจากผู้ฝึก					
11	ท่านทบทวนการฝึกกับเพื่อนๆ เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น					
	<u>ด้านส่วนตัวและอารมณ์</u>					
12	ท่านรู้สึกหงุดหงิดใจโดยไม่ทราบสาเหตุ					
13	ท่านมักเปลี่ยนความตั้งใจในการทำงานบ่อย					
14	ท่านรู้สึกว่าตนเองขาดความเชื่อมั่นในการทำงาน					
15	ท่านไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ					
16	ท่านมักตัดสินใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยตนเอง					
17	ท่านจะทำงานสำเร็จได้ถ้ามีผู้อื่นคอยเตือน					
18	ท่านคาดหวังว่าท่านจะเป็นที่ฟังและให้คำปรึกษาแก่เพื่อนๆ ได้					
19	ท่านหมดความอดทนถ้าต้องรอคอยคนอื่น					
20	ท่านยอมรับข้อบกพร่องของตนเองตามความเป็นจริงโดยไม่หลอกตนเอง					
21	ท่านรู้สึกเสียใจเป็นเวลานานมาก เมื่อได้รับความผิดหวังจากเรื่องใดๆ ก็ตาม					
22	ท่านรู้สึกว่าคนอื่นมักเข้าใจท่านในทางที่ผิด					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
23	<u>การปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ</u> ท่านมีความเข้าใจในกฎระเบียบข้อบังคับของ กองพัน					
24	ท่านไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ของกองพันบางอย่างได้					
25	ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกอง พันได้อย่างเคร่งครัด					
26	ท่านคิดว่ากฎระเบียบข้อบังคับของกองพันมี ความจำเป็นสำหรับท่าน					
27	ท่านรู้สึกยึดติดใจกับกฎระเบียบข้อบังคับของ กองพัน					
28	กฎระเบียบข้อบังคับของกองพันเคร่งครัดเกินไป จนเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของท่าน					
29	ท่านมีเวลาพักระหว่างการปฏิบัติงานไม่ เพียงพอ					
29	<u>การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและผู้ฝึก</u> ท่านได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนทั้งเรื่อง ส่วนตัวและเรื่องงาน					
30	ท่านไม่ได้รับความสนิทสนมจากเพื่อน					
31	ท่านมักมีความขัดแย้งกับเพื่อนในเรื่องงานที่ ได้รับมอบหมายเสมอ					
32	ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นกับผู้ฝึกได้					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
33	ผู้ฝึกไม่ให้ความไว้วางใจในการทำงานของท่านเท่าที่ควร					
34	ท่านไม่สามารถปรึกษาปัญหาที่เกิดจากการฝึกกับผู้ฝึกได้					
35	ผู้ฝึกยอมรับความสามารถของท่าน					
36	เมื่อท่านได้รับคำชมจากผู้ฝึก เพื่อนเข้ามาแสดงความยินดีกับท่านเสมอ					
37	ท่านสามารถทำงานกับเพื่อนได้เป็นอย่างดี					
38	ท่านยินดีรับฟังคำแนะนำจากผู้ฝึก					
39	ท่านสามารถแก้ไขความขัดแย้งกับเพื่อนได้					

ภาคผนวก ข

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อและค่าความเชื่อมั่น

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่า t
1	3.907
2	2.532
3	2.265
4	2.182
5	3.356
6	3.929
7	3.119
8	3.321
9	2.139
10	2.240
11	2.055
12	3.268
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) เท่ากับ .607	

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของกองพัน

ข้อที่	ค่า t
1	4.040
2	2.827
3	7.959
4	11.568
5	8.189
6	2.455
7	4.661
8	3.476
9	3.254

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) เท่ากับ .651

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับเพื่อนร่วมรุ่น

ข้อที่	ค่า t
1	3.905
2	4.802
3	2.628
4	2.746
5	3.311
6	3.959
7	7.348
8	3.639
9	4.776
10	2.862
11	4.605
12	4.431
13	4.810
14	3.319

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) เท่ากับ .625

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างพลทหารใหม่กองประจำการกับผู้ฝึก

ข้อที่	ค่า t
1	3.136
2	3.635
3	2.047
4	6.441
5	8.015
6	2.836
7	2.485
8	5.253
9	5.666
10	6.721
11	6.639
12	5.688
13	5.365
14	4.715

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) เท่ากับ .751

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) ของแบบสอบถามตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวของพลทหารใหม่กองประจำการ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	6.785	14	5.080
2	5.131	15	2.970
3	5.238	16	3.308
4	4.837	17	2.799
5	5.782	18	2.245
6	2.520	19	4.616
7	3.643	20	5.258
8	2.469	21	4.261
9	2.269	22	5.906
10	3.422	23	3.319
11	2.753	24	4.246
12	3.455	25	2.736
13	3.877		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (r) เท่ากับ .821

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	พิชญาวดี กงบุราณ
วัน เดือน ปีเกิด	5 เมษายน 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	147 พระราม 5 ดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2545	อนุบาล –มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชินี
พ.ศ.2549	ปริญญาตรี การศึกษบัณฑิต(การแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2551	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต(จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ